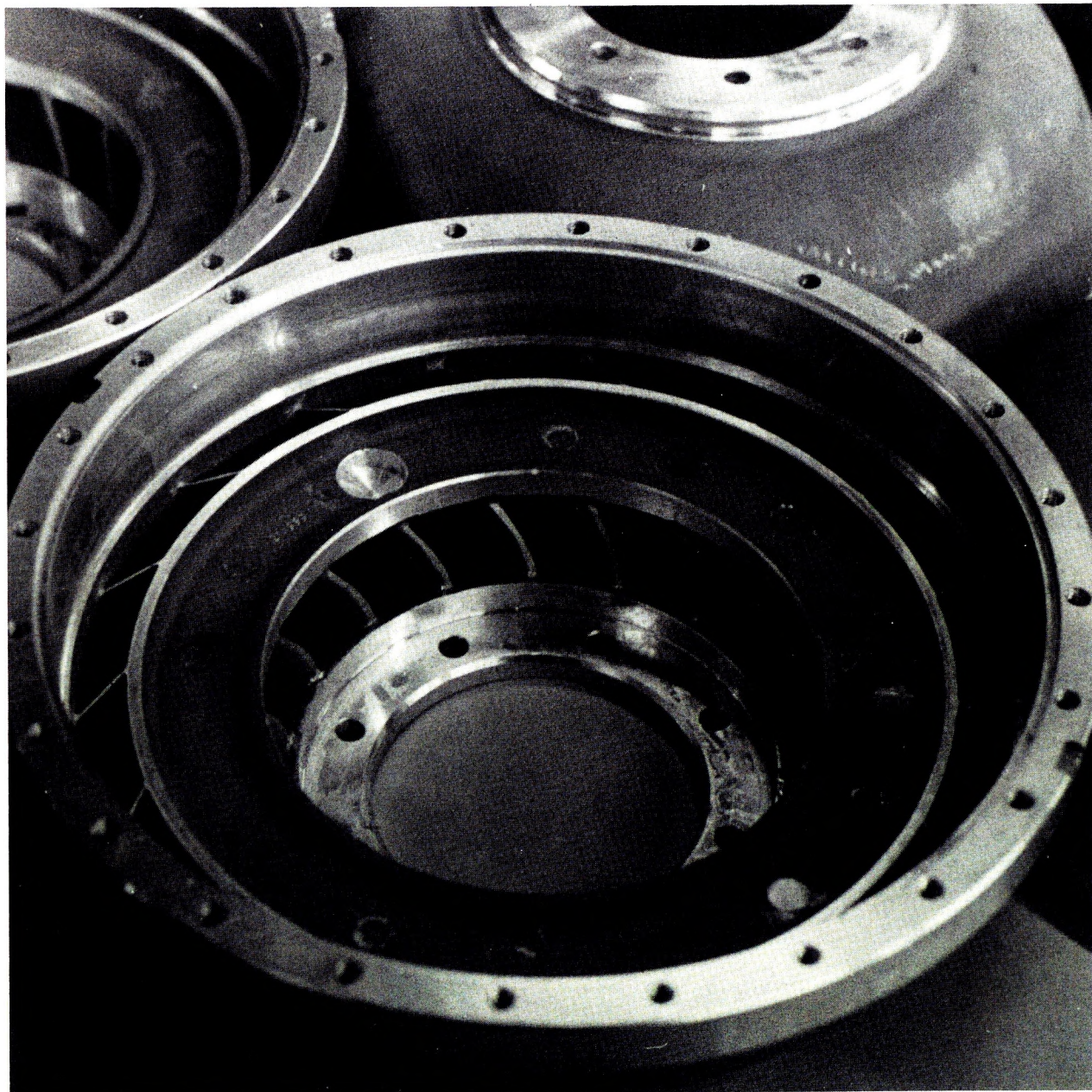

West-Vlaanderen Werkt

WES

3/1988

Mei / juni 1988

Tweemaandelijks tijdschrift

Verschijnt niet in juli en augustus

West-Vlaanderen Werkt

Tweemaandelijks uitgave
Verschijnt niet in juli en augustus

3.1988

30e Jaargang

Inhoud

Redactioneel

De appartementsvilla's als nieuw gevaar
voor de Kust 137

J. De Proost
Naar een vernieuwde relatie
uitbesteder-toeleverancier 139

E. De Bruyne
Is kwaliteitsbeleid beter ondernemingsbeleid? 143

G. Declercq
De Westvlaamse Polders 149

Tabel: Zelfstandige verzekeringsplichtigen, 1986 160

Spektrum

T-zone Ieper /162/ De Westhoek investeringsparadijs
/163/ Reznor /165/ Technologie-overdracht /166/
BNFW /169/ Bedrijvencentrum Oostende /170/
Energievoorziening /171/ Televic /172/
Sun International /172/ Bedrijvencentrum
Westhoek /172/ Industrierrein Wevelgem /173/
WIH /174/ Leiedal /174/ LVD /175/
Bedrijvencentrum Brugge /176/ Daikin /177/
WITAB /177/ Yplon /178/ Barco Electronic /178/
Schelderadarketen /179/ BEV der Ferry-Boats /179/
Zeebrugge /180/ Industriezone Harelbeke-
Stacegem /180/ Leie en Bijkanalen /180/ WIER /181/

Nieuwtjes 183

WES

Westvlaams Economisch Studiebureau

Baron Ruzettelaan 33 8320 Brugge 4

Telefoon: 050/35.84.42

Telefax: 050/36.31.86

Postrekening 000-0125243-16

BTW: 408.382.668

Beschermkomitee

Baron P. van Outryve d'Ydewalle,
Ere-gouverneur, Ere-voorzitter WES;
De heren H. Smisaert (+), P. Monballyu en H. De fauw,
Ere-voorzitters Raad van Beheer WES;
Prof. Dr. O. Vanneste,
Gouverneur, Voorzitter WES;
De heren G. Defreyne, H. Olivier, F. Peuteman, P. Rosseel,
M.C. Van der Stichele-De Jaegere, W. Vens
Leden van de Bestendige Deputatie.

Redaktiekomitee

De heren L. Bockstaele, G. Declercq, P. Delafontaine,
P. Meurrens, J. Pattyn, J. Theys, F. Van Damme,
N. Vanhove.

Redaktiesekretaris

De heer D. Sanders.

Redaktiesekretariaat en publiciteitsvoorwaarden

WES, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge 4.

Abonnement 1988: 325 fr. (BTW en port inbegrepen)

Postrekening 000-0125243-16

WES, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge 4.

Ontwerp lay-out

Johan Mahieu, Brugge.

Drukkerij

Groeninghe, Kortrijk.

Foto kft

J. Breyne, Oostkamp

De appartementvilla's als nieuw gevaar voor de Kust

Sinds twee jaar is er opnieuw een groeiende bouwactiviteit aan de Belgische Kust. Meerdere factoren werken deze beweging in de hand, zoals de daling van de intrestvoeten op hypothecaire leningen, de toegenomen werkzekerheid en de verschuiving van spaargelden van risicodragende mobiele beleggingen naar beleggingen in de vastgoedsektor, vooral dan appartementen aan de Kust.

De groeiende vraag en het groeiend aanbod is op zichzelf positief te noemen. Toch houdt deze beweging reële gevaren in. Het is volstrekt mogelijk dat de groei van het aanbod, net zoals in het midden van de jaren zeventig, de vraag duidelijk overtreft. Niemand is met een dergelijke stroomversnelling gediend.

Er is evenwel een tweede en wellicht nog ernstiger gevaar. De groeiende bouwactiviteit zal de druk op het natuurlijk rekreatief apparaat doen toenemen. Hiervoor zijn er op het huidig ogenblik reeds duidelijke aanwijzingen: duinen die gereserveerd waren voor villabouw worden via een BPA omgevormd tot zones voor appartementsbouw. In een konkreet geval werden twee villa's vervangen door 250 appartementen. Dit is één voorbeeld van een ware aanslag op de natuurlijke rijkdom van de Kust.

De kustvakantiegers, net als de toeristen die Spanje, Frankrijk of Zwitserland opzoeken, kopen een toeristisch produkt. Een toeristisch produkt is steeds samengesteld uit meerdere componenten zoals een toeristische attractie, logiesakkommodatie, toeristische faciliteiten en transport. De toeristische attractie is de hoofdkomponent. 'Un hotel ne fait pas le tourisme' was de leuze van wijlen Prof. K. Krapf. Met andere woorden een toerist komt altijd voor een bepaalde attractie die hem motiveert zoals de zee, de duinen, kultuurmanifestaties, enz. Wanneer deze attracties verminderen in waarde door aanslag op de duinen of door minder netheid van de stranden, wordt deze bestemming door een gedeelte van de cliënteel de rug toegekeerd.

Het innemen van de duinenzones leidt uiteraard tot het verder doortrekken van de kustmuur. Hierdoor dreigt de mozaïek van de 19 badplaatsen beetje bij beetje verloren te gaan. Deze rijke verscheidenheid van de badplaatsen is immers een troef van de Kust.

De nieuwe bouwwoede gaat gepaard met een nieuwe kustkwaal, met name de appartementvilla's. In villazones worden op een perceel, enkel voorzien voor het optrekken van een villawoning (lees eengezinswoning), appartementvilla's gebouwd waarin 10 tot 20 appartementen voorzien zijn. We willen niet beweren dat appartementvilla's onder geen enkel beding zijn te verrechtvaardigen. Wel is het zo dat meerdere gemeentebesturen en het bestuur verantwoordelijk voor de Stedebouw de notie van villabouw of open bebouwing ongemeen ruim interpreteren. In het kader van een lange-termijnpolitiek van het toerisme valt dit te betreuren.

De gevolgen van de appartementvillabouw zijn veelal groot:

het karakter van bepaalde straten of duinlandschappen wordt grondig verstoord; hierdoor verliezen de badplaatsen geleidelijk aan aantrekkelijkheid;

de oorspronkelijke bewoners verliezen elke rechtszekerheid en privacy;

de waarde van de bestaande villa's, die opgericht werden volgens de geest en de letter van de stedebouwkundige voorschriften, worden gedevalueerd tot één vierde of minder van de waarde.

Een aanpassing van de wetgeving inzake appartementvilla's of een striktere interpretatie van de bestaande wetgeving en vooral een urbanistisch beleid in de kustgemeenten is uiterst urgent.

GENERAL SYSTEMS EUROPE N.V.

Wanneer wij uw zaak automatiseren dan
beginnen wij altijd met te luisteren
... naar U !

Onze honderden klanten
vonden het best zo.

Zo zijn wij : KMO'er, net als u...

GS EUROPE NV

KORTRIJKSESTEENWEG 321, BUS 15
8730 HARELBEKE - TEL. (056) 71 34 74

Naar een vernieuwde relatie uitbesteder-toeleverancier

Ir. J. De Proost

Onderhavig artikel over de relatie uitbesteder-toeleverancier geeft een overzicht over:

1. de evolutie van de markt;
2. de evolutie bij de uitbesteder-producent;
3. de gevolgen voor de toeleverancier;
4. de status van de toeleverancier.

De toeleverancier doorloopt hierbij verschillende fases, gaande van toeleverancier met hoop op continuïteit, over een statuut van bevoorrechte partner als co-maker, tot een onmisbare vertrouwenspartner als co-designer. Het moet duidelijk zijn dat niet alle toeleveranciers meteen de status van co-designer zullen verkrijgen. Het is een groeiproces of een gevolgde weg die uitbesteder en toeleverancier samen opbouwen in hun beider belang.

De omschreven evolutie mag de huidige toeleveranciers niet afschrikken. Er is tijd nodig om tot co-maker en co-designer te groeien. Wel moet de bereidheid bestaan zich als toeleverancier op te stellen en om samen te groeien naar een vertrouwensrelatie met de uitbesteder.

1. Evolutie van de markt

Sinds de jaren 1970-75 is voor de meeste konsumenten-produkten de markt veranderd van een verkopersmarkt naar een kopersmarkt.

Een verkopersmarkt is voor de produktie en voor de handel een relatief eenvoudige en gezegende toestand. Alles wat geproduceerd wordt kan verkocht worden, op voorwaarde dat de prijs en de kwaliteit goed zijn. De fabrikanten bieden weinig diversiteit, voeren produkten met lange levenscycli en produceren in grote series om optimale prijzen te halen. De konsument koopt getrouw wat de verkopersmarkt hem aanbiedt en vergelijkt daarbij de fabrikanten-konkurrenten op prijzen en kwaliteit.

Een kopersmarkt heeft andere karakteristieken. De konsument bepaalt wat hij zelf wil kopen. Hij vergelijkt technische produktspecificaties, hij apprecieert de industriële vormgeving, hij wil kunnen kiezen uit verschillende modellen en hij stelt produktinnovaties op prijs. De fabrikanten-konkurrenten krijgen het veel moeilijker. Prijs en kwaliteit blijven een marktvereiste, maar er moet een veel breder produktgamma gevoerd worden en daarenboven moeten snel innovatief nieuwe produkten worden aangeboden. Het snel kunnen brengen van nieuwe produkten wordt een voordeel op de kopersmarkt.

2. Evolutie bij de uitbesteder-producent

Beïnvloed door de marktevolutie heeft de producent

van het eindprodukt verschillende fases doorlopen, die niet alleen zijn eigen produktieproces hebben doen wijzigen maar die ook de eisen, gesteld aan de toeleveranciers, hebben veranderd.

In de verkopersmarkt had de producent-uitbesteder grote series en weinig diversiteit. De produkten liepen jaren vooraleer ze door nieuwe werden opgevolgd. Dalende inkoopprijzen en verhoogde kwaliteit waren de eisen die gesteld werden aan de inkopers van de uitbesteders, die daarmee hun toeleveranciers benaderden. Die inkopers waren zeer commercieel ingesteld, hadden niet altijd een technische vorming en waren bereid, voor een klein prijsverschil, de ene toeleverancier te ruilen voor de andere. Alhoewel het veranderen van toeleverancier vaak een betere inkoop prijs opleverde, waren er ook nadelen. De evolutie naar kopersmarkt vereiste namelijk meer diversiteit en zeker meer tijdigheid van leveringen. De toeleveranciers waren daarop niet geselecteerd. Ook de producent-uitbesteder moest zijn beleid herzien. Ook hij kreeg meer oog voor totale kosten en formuleerde voor zichzelf en voor zijn toeleveranciers de volgende prioriteiten:

- kwaliteit van de produkten;
- tijdigheid van leveringen;
- flexibiliteit in het aanvaarden van produktie-opdrachten;
- prijs van de toeleveringen.

De klassieke commerciële inkopers van de producent-uitbesteder werden omgeschoold en/of vervangen door ex-produktie- en ex-ontwikkeling-medewerkers, die aan de lijve hadden ervaren wat slechte kwaliteit en wachttijden (zelfs bij een goede inkoop prijs) in werkelijkheid kostten. Ze kregen de opdracht deze vier prioriteiten met de toeleveranciers te bespreken en in functie daarvan kontrakten af te sluiten en niet meer op prijs en kwaliteit alleen.

Begin van de jaren 80 wordt het aksent nogmaals verlegd. De producent-uitbesteder onder invloed van de kopersmarkt, heeft nu een zeer grote diversiteit, gekoppeld aan een snelle innovatieve produktontwikkeling. De produkten volgen elkaar steeds sneller op. De producent-uitbesteder kan zijn eigen markt nog slechts in volumes bepalen, maar niet meer in detail de diverse uitvoeringen van zijn eindprodukten. Deze laatste kent hij slechts enkele weken vóór produktie. Dit heeft tot gevolg, niet alleen dat de producent-uitbesteder intern maatregelen neemt voor een flexibele en logistiek-produktievriendelijke procesopstelling, maar ook dat hij zijn toeleveranciers uitnodigt om co-maker te worden.

Het co-maker statuut impliceert een vertrouwensrelatie tussen de uitbesteder en de toeleverancier. De uitbesteder maakt volume-afspraken op langere ter-

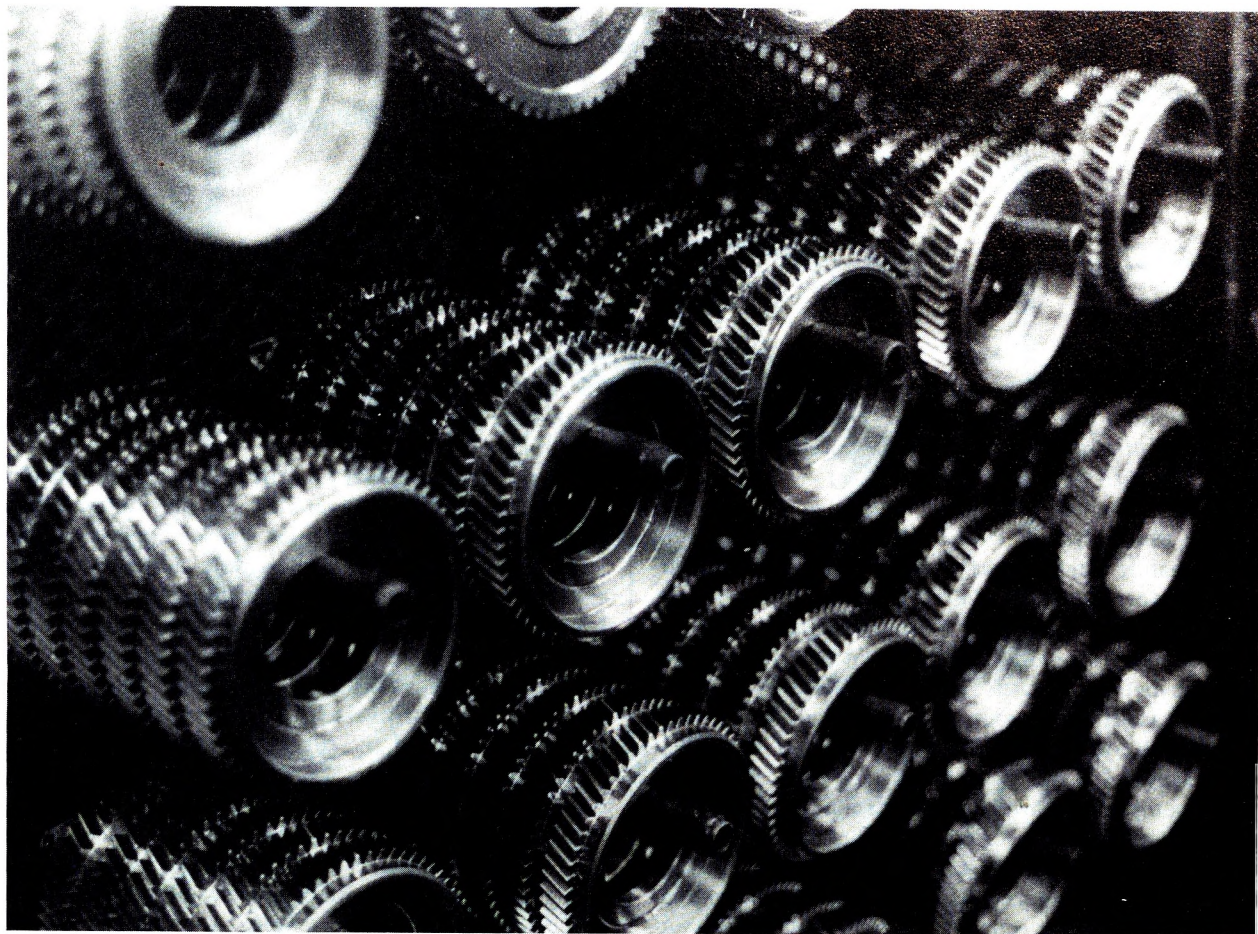

Foto J. Breyne, Oostkamp

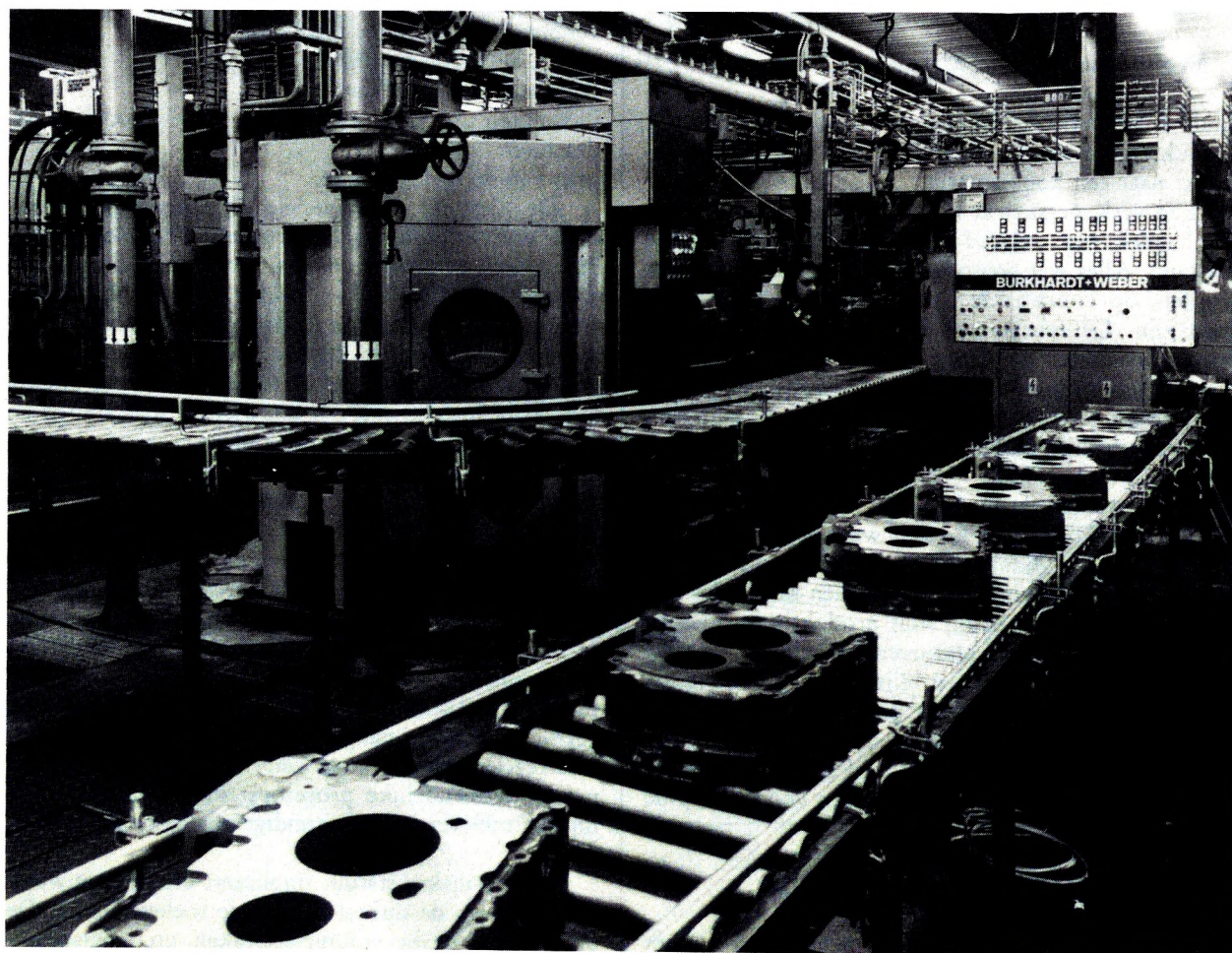

Foto Archief Picard, Ieper

mijn, maar hij moet ook de betrouwbaarheid van de toeleverancier kennen en ervaren: betrouwbaarheid, niet alleen op de kwalitatief goede produkten van de toeleverancier, maar ook op diens productieproces (procescontrole); betrouwbaarheid op leveringen, zowel van de proefmodellen als van de uiteindelijke produktie; betrouwbaarheid in het op korte termijn accepteren van de grote diversiteit (verschillende uitvoeringen); betrouwbaarheid in de prijs, liefst met een open prijsopbouw.

De laatste jaren (het gaat snel) is er nog een dimensie bijgekomen. De co-maker wordt actief betrokken bij het ontwerp van de uitbesteder en hij wordt co-designer. De technici van de co-designer ontwerpen samen met de ontwikkelaars van de uitbesteder op de tekenplank en/of op CAD-schermen. Ze brengen als toeleverancier hun eigen produktkennis in en geven zeer gewaardeerde informatie over functies en toleranties. Meer nog, de co-designer toeleverancier gaat, ongevraagd, met alternatieven naar de uitbesteder. In dit stadium is de relatie tussen uitbesteder en toeleverancier zo intens dat ze samen het eindprodukt creëren, zowel in ontwerp-, als in preproduktie-, als in de productieleveringsfase. Dit impliceert frekwente kontakten tussen de uitbesteder en de toeleverancier en hier is de geografische nabijheid een sterke troef. Het is duidelijk dat in dit co-designer stadium de toeleverancier de benodigde technische kennis in huis moet hebben. Zijn bedrijf haalt dan naam en faam en continuïteit uit de technici en niet meer zoals jaren geleden uit niet-technische, maar wel commerciële produktverkopers.

3. Gevolgen voor de toeleverancier

Vele toeleveranciers hebben jaren kunnen meedrijven op de verkopersmarkt, gekenmerkt door lange levenscycli van produkten en grote series. De grote zorg was op dat moment de prijs, met andere woorden het steeds efficiënter produceren van hetzelfde produkt. Niet zelden is daardoor de produktkwaliteit wat benadeeld geweest.

Maar zelfs aannemende dat kwaliteit en prijs verzekerd zijn, dan is dat vandaag niet voldoende.

De huidige kopersmarkt vereist: snelheid in het brengen van nieuwe produkten, wat samengaat met snelheid in de introductie van nieuwe en/of aangepaste processen; kwaliteit en prijs van die nieuwe produkten; tijdigheid en flexibiliteit in de preproduktie en in de productieleveringen.

De huidige markt, gekenmerkt door innovatief nieuwe produkten, kleine series en grote diversiteit, betekent voor vele toeleveranciers dat ze: hun beleid moeten herbepalen (identifikatie); hun technische status moeten verhogen; hun organisatie moeten herzien in functie van de nieuwe markteisen.

Een co-maker relatie uitbesteder-toeleverancier, waarbij de continuïteit voor beide wordt verzekerd, vereist van de toeleverancier: het in eigen huis hebben van produkt-ontwerp kennis. De eigen technici moeten met de uitbesteder op gelijke voet kunnen onderhandelen over het produkt;

een produktie-organisatie die het proces beheerst en wel door procescontrole in elke fase van het produktieproces; betrouwbaarheid in leveringen, eventueel door het ter beschikking hebben van overcapaciteit; het zich flexibel organiseren op de korte-termijn diversiteitsafroepen; de bereidheid hebben te investeren in nieuwe processen; een goede prijs aanbieden.

In de co-design relatie (aktieve co-maker) komt nog meer de nadruk te liggen op de know-how van de toeleverancier. In deze fase moet de toeleverancier beschikken over erg goede technici, die én het produkt én het proces kennen en die frekwent met de ontwerpers van de uitbesteder over specificaties en over mogelijkheden van het nieuwe produkt gaan spreken. Dit is een hulp en een tijdswinst voor de uitbesteder, wat ten eerste op prijs wordt gesteld.

4. Status van de toeleverancier

In de hierboven geschetste verandering is de toeleverancier geëvolueerd van levering op bestelling en met hoop op continuïteit, naar een co-maker en co-design status wat inhoudt dat hij niet werkt *voor* een uitbesteder maar *met* een uitbesteder. Dit impliceert een vertrouwensrelatie tussen toeleverancier en uitbesteder, waarbij een wederzijds engagement op langere termijn wordt aangegaan. De toeleverancier deelt in het wel en wee van de uitbesteder. Ze hebben een gemeenschappelijk doel. Ze moeten beide winst maken en ze moeten beide succesvol opereren op de harde concurrentie-markt.

Deze relatie uitbesteder-toeleverancier is echter niet zonder verplichtingen. De uitbesteder engageert zich voor een langere termijn, ook voor de opvolgers van de huidige produkten. De toeleverancier engageert zich voor kwaliteit, tijdigheid, flexibiliteit en prijs.

In die relatie moet de toeleverancier niet het zwakke broertje zijn. De toeleverancier moet op gelijke voet praten met de uitbesteder. Om dit te kunnen, moet hij zijn technische status verhogen en in wezen beschikken over dezelfde management-technieken als de uitbesteder.

De toeleverancier moet produkt- en proceskennis in huis hebben. Hij moet de evolutie van produkt en proces volgen en in nieuwe processen kunnen en willen investeren. Hij moet zijn proces beheersen en hoogwaardige technici aanwerven die het engagement in de relatie uitbesteder-toeleverancier waarmaken. Dit zal vaak een aanpassing van de organisatie noodzakelijk maken.

In deze nieuwe status, en gesteund op een technisch sterke organisatie, is het aan te raden dat de toeleverancier niet met één, maar met meerdere uitbesteders een co-maker/co-design relatie aangaat. Een vertrouwensrelatie met een uitbesteder wil echter niet zeggen dat de toeleverancier compleet afhankelijk moet worden. Daarom lijkt 30% van de capaciteit van de toeleverancier per uitbesteder een mooie en verdedigbare inzet.

Topprestaties door kwaliteit

Bekaert houdt van aanpakken. Al meer dan 100 jaar. Volgens een strategie die een succesformule is geworden.

Door mensen, voor mensen.
De resultaten liegen er niet om.

Bekaert is 's werelds grootste onafhankelijke producent van staaldraad en staaldraadprodukten. Gekommercialiseerd in meer dan 150 landen.

Met 17.000 mensen aan de slag in 14 landen, produceren 43 Bekaert-fabrieken jaarlijks meer dan 1 miljoen ton. Goed voor 600 miljoen km draad of 15.000 maal de omtrek van de aarde.

Kwaliteit in denken en handelen is onze competitieve troef bij uitstek. Als dynamisch proces, dat er naar streeft zichzelf steeds weer te overtreffen, in functie van de noden en wensen van de klant.

Kwaliteit is dan ook het draagvlak van onze toekomststrategie. De harmonische inzet om met rentabiliteit, internationalisering en diversifiëring ook morgen nog tot de top te behoren.

@ BEKAERT

N.V. BEKAERT S.A.
Groepsdirectie
President Kennedypark 18
B-8500 KORTRIJK (België)

Is kwaliteitsbeleid beter ondernemingsbeleid?

E. De Bruyne, Algemeen Directeur Technologie Bekaert nv

Wanneer men terugkijkt in de recente geschiedenis van het bedrijfsbeleid ziet men, dat op gezette tijden, specifieke bedrijfsaspecten meer benadrukt werden dan andere. Dit gebeurde in functie van de gezondheid van de economie en van de bedrijfsnoden, zoals ze op dat tijdstip ervaren werden.

Enkele decennia geleden, toen iedereen nog vast geloofde dat er geen einde kon komen aan de economische groei, was het de *produktiemanager* die de zaak leidde. Hij besliste wat te produceren, hoe het te produceren, zelfs hoe de distributie van het produkt zou gebeuren en wat een faire marktprijs zou zijn voor zijn produkt. Faire marktprijs was dan gelijk aan kostprijs plus datgene wat beschouwd werd als faire winst. En inderdaad, het systeem werkte een lange tijd.

Geleidelijk echter werden de eerste tekenen van marktverzadiging zichtbaar. Daarenboven werd de klant geleidelijk meer bewust van zijn macht en zijn eisen werden meer gesofistikeerd. De *marketingfunctie* werd de aanvoerder in het beleid van een bedrijf. Zij duwde in de richting van produktdifferentiatie en van nieuwe distributiekanaalen, maar vooral: zij plaatste de klant daar waar hij thuishoort, met name in het centrum van de aandacht. Heeft de marketingfunctie enigszins aan belang ingeboet, de centrale positie van de klant is er, terecht, alleen maar duidelijker en sterker op geworden.

Toen kwamen de moeilijker jaren en plots, maar niet onverwacht, kwam de *financiële functie* op de voorgrond met strikte controlevoorschriften en meer en meer financiële parameters waaraan moest worden voldaan vooraleer een projekt kon uitgevoerd worden. En, inderdaad, het bedrijfsleven vond enigszins zijn stabiliteit terug en men kwam tot een zekere konsolidatie van wat door vroegere inspanningen bereikt werd.

Toen kwam de *strategie-functie* op het toneel. De bedoeling was van het platform van vermeende teruggevonden stabiliteit een nieuwe start te nemen naar méér en beter.

De wereldmarkt

Maar ondertussen was de situatie wel drastisch veranderd. Neemt men eerst en vooral de markt. In een 30-tal jaar tijd zijn alle bestaande kleine en lokale markten geëvolueerd naar één reusachtige wereldmarkt. De wereld-economie op makroschaal heeft inderdaad niet op de EG en het jaar 1992 gewacht om de geografische grenzen te doen vervagen. De snelle opgang van de informatietechnologie, samen met een immens verbeterde kommunikatie, mogen deze evolutie wel mogelijk gemaakt hebben, maar het was een agressieve concurrentiestrijd die het deed en doet gebeuren.

Enerzijds begon voor de meeste produkten een zekere marktverzadiging op te treden binnen de lokale markt, of kwam er zelfs concurrentie binnen die lokale markt vanuit de zogenaamde goedkope landen. Anderzijds was het voor de producent een economische noodzaak geworden, ofwel méér en méér te produceren om de kostenstijgingen onder controle te houden, ofwel zich te richten naar kleine series, maar dan van exclusieve produkten, hopelijk kwalitatief uitstekend, maar zeker zeer duur.

Iedereen kent het beeld zeer duidelijk: de Volkswagen-kever-approach en de Jaguar-approach. Voor beide strategieën — overaanbod in een verzadigde markt of beperkt aanbod in een nog beperktere markt — was er slechts één oplossing: verruiming van het marktterritorium. Het was dus logisch dat de meer dynamische bedrijven actief gingen zoeken naar afzet op andere geografische markten.

Het was van bij het begin duidelijk dat om succesvol te zijn bij het aangaan van de competitie tegen lokale producenten in een verder afgelegen markt men een supplementaire toegevoegde waarde zou moeten aanbieden: betere dienstverlening, lagere kost en/of betere kwaliteit.

Hogere produktiviteit

In de beste tradities van het industrieel denken en ondernemen werd spontaan geopteerd voor lagere kost en, dit denken rechtlijnig doortrekkend, voor *hogere produktiviteit*. Ieder welmenend westers bedrijf sloeg zo ongeveer een 15-tal jaren geleden deze richting in. Er zijn maar weinig „goede” ondernemingen die hun produktiviteit niet hebben gemeten en geanalyseerd, of die geen begin hebben gemaakt met de verbetering van de output-input-verhoudingen.

Er werd resoluut gehakt in verspilling en inefficiëntie, werkmethoden werden herdacht en verbeterd, er kwam een strakkere discipline, er kwamen produktiviteitsinvesteringen. En inderdaad, op gebied van produktiviteit werden soms mooie resultaten geboekt: produktiviteitsstijgingen van 10% per jaar waren geen uitzondering.

Deze welhaast heroïsche inspanningen brachten echter nauwelijks enige verbetering in de concurrentiepositie, waar het eigenlijk om ging. Deze 'paradox van produktiviteit' werd grondig bestudeerd door professor Skinner van de Harvard Business School. Zijn konklusies zijn, dat een concurrentie-voordeel kan samengevat worden in een 40-40-20 regel:

40% van een concurrentievoordeel wordt opgebouwd door lange termijnwijzigingen in de produktiestructuur zelf (aantal, lokatie, omvang en capaciteit van

produktie-eenheden) en fundamentele beleidsopties op gebied van materialen en arbeidskrachten; 40% komen voort uit belangrijke wijzigingen in apparatuur en proces-technologie. Dit is de input van de technologie;

20% (en niet meer) komen voort uit konventionele methodes van produktiviteitsverbetering.

Deze regel, die opgebouwd werd uit praktijkgevalen, zegt dat concentratie op konventionele methoden, die gericht zijn op produktiviteit en kostenverlaging, de minst effectieve manier is om het concurrentievoordeel op te krikken.

Deze regel zegt natuurlijk niet dat men de produktiviteit niet moet verbeteren. Alleen bereikt men hier snel een uiterste grens van wat produktiviteit kan bijdragen als kompetitief voordeel.

Alleen streven naar lagere kosten heeft daarentegen een paar ingebouwde negatieve aspecten: het is een instinctieve reactie die managers geheel in beslag neemt en hun aandacht afleidt van meer-effectieve benaderingen van de produktie. Managers die konstant onder druk staan om de produktiviteit zoveel mogelijk te verhogen, verzetten zich zeer snel tegen *innovatie*. Dit bleek duidelijk uit het uitgebreid onderzoek doorgevoerd door William Abernathy in de Amerikaanse auto-industrie. Deze industrie werd een gevangene van zijn eigen grootscheepse investeringen in goedkope produktiemethoden en in de organisatorische systemen die deze ondersteunen.

Wanneer proceskosten en -beperkingen zowel de produkt- als de bedrijfsstrategie sturen, gaat de flexibiliteit verloren, samen met het vermogen om snel produktiewijzigingen te introduceren of nieuwe producten te ontwikkelen.

Kwaliteit en kostenbeheersing

In deze wereldmarkt de facto, waarin geen of althans een totaal onvoldoende en, in het beste geval, zeer tijdelijk concurrentievoordeel opgebouwd wordt door uitsluitend kostenverlaging, kan men een tweede belangrijk fenomeen vaststellen: de klant is eindelijk mondig geworden. Juist door het ruimere, internationale aanbod van meer en meer gedifferentieerde produkten, samen met een hogere levensstandaard, gaat de klant terecht grotere eisen stellen aan wat hij koopt, of dit nu een verbruiksgoed is, een duurzame investering of een industrieel produkt.

De klant, de verbruiker stelt zijn keuze niet meer zwart-wit in termen van massaproduct of exclusief produkt, niet meer als een keuze tussen lage prijs of hoge kwaliteit. De vroegere Volkswagen-kever/Jaguar-approach heeft volledig afgedaan (ironisch genoeg kwamen beide bedrijven, onder andere door deze eenzijdige aanpak, in financiële moeilijkheden).

De boodschap van de klant is klaar en duidelijk: topkwaliteit aan de laagste prijs, gekombineerd met de beste service. Als ondernemers kunnen we daar eventueel enige moeite mee hebben, maar privé-persoon én konsument kunnen we dit alleen maar toejuichen.

De arena van de competitiviteit wordt hiermee op slag veel ruimer. Competitiviteit komt niet meer over als een oorlog over de geografische grenzen heen, maar vergt plots een *totale* aanpak over de verschillende

funktionele domeinen van een onderneming. Men moet zich tegenover de concurrentie differentiëren met een superieure kwaliteit, maar zich terzelfdertijd voor datzelfde produkt aanbieden als de 'low cost'-producer. Deze moeilijk te bereiken combinatie moet daarenboven ondersteund worden door een service-niveau, dat niet alleen goed is, maar dat zich opnieuw positief van de concurrentie onderscheidt. De beste zijn.

En dit is zeker geen idealistisch, dus onrealistisch, beeld dat ik hier schets. Grotere bedrijven, die uiteraard reeds langer in de internationale concurrentieslag zitten, kennen deze situatie reeds zeer goed, maar de tijd is niet meer ver weg dat ook kleinere bedrijven in deze, overigens positieve, maalstroom meegesleurd worden, zelfs op lokaal vlak en zelfs indien men niet de ambitie heeft om internationaal door te groeien.

Technologisch leiderschap

Er is stilaan een internationale consensus dat technologisch leiderschap een antwoord is op deze nieuwe uitdaging, althans wat de aspecten kwaliteit en kost aangaan. Een kompetitief voordeel hebben in technologie is meer dan ooit belangrijk geworden om de strategische doelstellingen van een onderneming te bereiken: betere technologie in processing om de produktiekost te drukken, wat in mindere of meerdere mate een voortzetting is van de klassieke benadering van technologie, maar ook betere technologie in het ontwerp van het produkt om aan de voortdurend hoger wordende eisen van de klant te voldoen.

Ondernemingen kunnen — en zullen — van elkaar verschillen in benadering van de markt, in bedrijfskultuur, financiële mogelijkheden. Dit alles zal duidelijk een verschil maken in de manier waarop ze zich positioneren in de markt. Maar technologische sterkte, en zelfs belangrijker, technologische flexibiliteit zullen meer en meer de beslissende factoren worden, of een bedrijf zijn concurrentiële positie verbetert, behoudt, dan of het in de anonimiteit verdwijnt.

Werken in een omgeving waarin technologie met de dag belangrijker wordt, betekent ook automatisch werken in een omgeving die voortdurend verandert. Men zal moeten leren accepteren dat technologische uitdagingen er nu eenmaal zijn en er zullen blijven. Men moet zich dan ook maar wapenen om in de toekomst het hoofd te bieden aan een blijvend klimaat van verandering. En dit ligt niet zo gemakkelijk, want gevestigde business ziet verandering eerder als een bedreiging dan als een kans tot vernieuwing.

Hoe belangrijk technologie ook geworden is en hoe belangrijk ze ook zal blijven, toch moet meteen ook worden vastgesteld dat het beschikken over een superieure technologie wel een noodzakelijke, maar geen voldoende voorwaarde is tot het overleven of, zachter uitgedrukt, tot het verwerven van het zo belangrijke concurrentievoordeel. Toegang hebben tot een technologie is één zaak, maar de werkelijke waarde ervan komt alleen tot uiting op de *manier* waarop ze gebruikt wordt.

Eigenlijk wordt hier de kern geraakt van het probleem waarover het gaat: in onze ondernemingen naar westers model zijn wij slecht gewapend om een klimaat

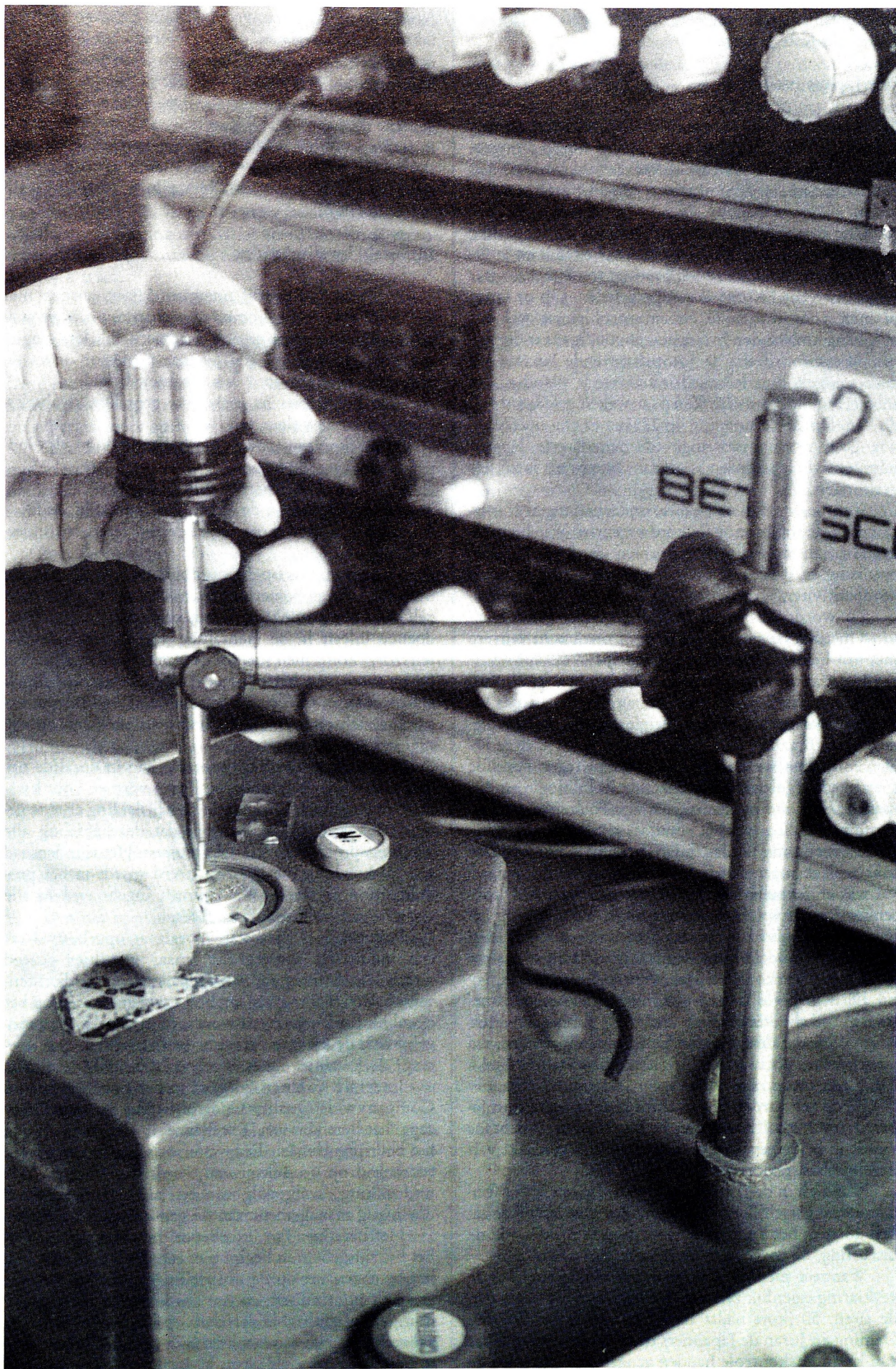

Foto H. Maertens, Brugge

van continue veranderingen op te vangen en tot een voordeel om te buigen.

Het Japans model

En hier moet uit noodzakelijkheid een vergelijking worden gemaakt met het Japans model dat op dit ogenblik inderdaad als voorbeeld kan gesteld worden van flexibiliteit in eerder negatieve omgevingsomstandigheden.

Drie jaar geleden was de Yen/Dollar-verhouding nog een rustige 250 Y/\$. Door tal van bekende en andere oorzaken daalde deze verhouding tot 200 twee jaar geleden, en tot 150 zes maanden geleden. Op de vraag of men voor dergelijke enorme problemen wel een oplossing kon vinden kwam als eenvoudig maar diepgaand antwoord, dat de vooruitstrevende Japanse ondernemingen hun competitiviteit reeds planden aan een verhouding van 100. Een paar weken geleden stond de Yen/Dollar-verhouding op 125, en er zijn inderdaad nog geen noemenswaardige tekenen dat de Japanse competitiviteit verloren is gegaan, hoogstens is zij iets verminderd.

Wat maakte dan de Japanse ondernemingen zo succesvol in de internationale concurrentie? Wie hier een beter inzicht in krijgt is misschien goed op weg een oplossing te vinden voor het probleem van de eigen competitiviteit.

Zo wordt ons eigen bedrijf dagelijks gekonfronteerd met het Japans fenomeen door onze joint venture met een bekend Japans bandenbedrijf.

In Japan vervaardigen we in 2 fabrieken staalkoord voor de versterking van radiale autobanden, zoals we dit ook doen in fabrieken in België, Spanje, de Verenigde Staten, Brazilië, Australië en Turkije. In al deze bedrijven maken we dezelfde produkten, tegen dezelfde specificaties, gebaseerd op dezelfde technologie en dus met dezelfde industriële uitrusting. Toch zijn er markante verschillen wat het resultaat betreft.

De produktiviteit lag in Japan tot voor een paar jaar substantieel hoger dan in onze Belgische bedrijven, afval was er gevoelig lager en er was een algemene consensus dat het kwaliteitsniveau hoger lag. Ook op gebied van veiligheid staan ze op eenzame hoogte. Men werkt er gemiddeld meer dan 500 man/jaren vooraleer er zich een werkongeval met werkverlet voordoet.

Dit voorbeeld is geen uitzondering. Voor de Amerikaanse staalindustrie is de kost voor slechte kwaliteit 10 tot 15% van de omzet; in Japanse staalbedrijven, die vergelijkbare uitrusting en processen hanteren, is dit 1 à 2%.

Bij de vervaardiging van chips is de opbrengst in Japan 2 tot 3 maal hoger dan in het Westen. Nochtans wordt in beide gevallen opnieuw gebruik gemaakt van dezelfde basisprocessen.

Wat zich in de Japanse bedrijven afspeelt is dus fundamenteel verschillend van de manier waarop wij de zaken doen en het heeft, nogmaals, niets te maken met de uitrusting, de toegepaste processen, de technologie.

Wanneer men de zaak grondiger onderzoekt is de verklaring eigenlijk zeer eenvoudig. Sinds het begin van de jaren '50 (kort nadat de Amerikaanse professoren Deming en Juran de Japanners de elementaire principes van kwaliteitskontrolle hadden aangebracht) hebben de

Japanners er werk van gemaakt hun kwaliteit met een faktor twee tot driemaal sneller te verbeteren dan wij het gedaan hebben in het Westen. Ook op vandaag, 35 jaar later, ligt hun tempo nog heel wat hoger.

Hier is wel degelijk sprake over kwaliteit in zeer algemene termen, waarbij kwaliteit van het produkt zelf misschien wel het meest in het oog springt, maar toch slechts één enkel facet is van een allesomvattend geheel: kwaliteit van alles wat men doet, zijnde integrale kwaliteitszorg (IKZ).

Integrale kwaliteitszorg

Toen wij in ons bedrijf ongeveer 5 jaar geleden niet alleen tot het besef gekomen waren dat een nieuwe aanpak nodig was, maar er ook daadwerkelijk iets gingen aan doen, namen wij een Japanse professor onder de arm als consultant voor ons kwaliteitsbeleid.

Zijn konklusies na een eerste grondige kwaliteitsaudit waren de volgende:

1. uw stockniveau, zowel van halfprodukten als eindprodukt, is veel te hoog;
2. de machinerendementen zijn te laag;
3. orde en netheid in de afdelingen is onvoldoende;
4. iedere manager moet terzelfdertijd leren en onderwijzen.

Het kwam ons op dat ogenblik als zeer eigenaardig over dat hij geen bemerkings maakte over de kwaliteit zelf van onze produkten. Wanneer men zich echter voldoende inleeft in de mentaliteit van Integrale Kwaliteitszorg, komt men snel tot de konklusie dat, alhoewel de kwaliteit van het produkt centraal staat, *dit slechts het resultaat is*, of één van de resultaten, van tal van acties die zich afspelen in alle bedrijfsfuncties en op alle niveaus.

De afdeling kwaliteitskontrolle kan in dezelfde optiek zelfs eerder een hinderpaal gaan vormen voor kwaliteitsmanagement doordat de bedrijfsleiding er al te gemakkelijk gaat op vertrouwen dat deze afdeling alle kwaliteitsproblemen wel zal oplossen. Het is inderdaad zó, dat kwaliteit niet geïnspekteerd wordt in het produkt, maar in het produkt wordt ingebouwd in alle stappen van het produktieproces.

Natuurlijk is alles wat voorafgaat opgebouwd uit een industriële achtergrond, maar wat hier gezegd wordt is ook integraal van toepassing op de dienstensektor. De kwaliteit van de dienst wordt ervaren op het ogenblik dat hij geleverd wordt, en er is zelfs geen mogelijkheid de kwaliteit ervan te bevestigen vóór de levering: de kwaliteit moet ingebouwd zijn in de dienst.

Integrale kwaliteitszorg, of in het Engels genoemd Companywide Quality Control, is dus een totaalconcept: het bereiken van 'Excellence' in alle aspecten van het bedrijfsgebeuren. Een systematisch efficiënt kwaliteitsbeleid op produktniveau wordt dan inderdaad de uitdrukking, het gevolg van een alles overkoepelend doelmatig management van de ganse onderneming.

Het bereiken van 'excellence' in alle aspecten van het bedrijfsgebeuren begint met een duidelijke visie van het management op de doelstellingen van het bedrijf: groei en continuïteit, en een konsekwent streven naar kompetatief globaal leiderschap op langere termijn. De zekerste weg om een lange-termijn produkt-leiderschap te bereiken, dat zich uitdrukt in het volledig voldoen

aan de noden van de klant, is door kwaliteits-leiderschap.

Deze visie moet niet alleen bestaan maar moet ook duidelijk verwoord worden onder een konkrete vorm naar alle niveaus en funktionele domeinen van de onderneming. Daarbij mag geen twijfel mogelijk zijn dat de vaste wil bestaat om deze visie rechtlijnig door te drukken.

Ik druk erop dat het hier over doelstellingen op lange termijn gaat. In onze Westerse wereld hebben die nogal eens de neiging op relatief korte termijn te veranderen, afhankelijk van de financiële wind die op dat ogenblik waait.

Hoe verschillend men over deze vraagstukken ook weer denkt in Japan, mag blijken uit een discussie die ik persoonlijk in januari jl. bijwoonde ter gelegenheid van een technologie-meeting in de Verenigde Staten. De discussie ging tussen een Japanner en een Amerikaan; onderwerp van de discussie was het onderzoek op supergeleiders op hoge temperatuur.

Zegt de Amerikaan: 'Dit onderzoek vergt zoveel middelen dat mijn bedrijf er huiverig tegenover staat omdat de financiering van het nodige onderzoek zulk een onmiddellijke en negatieve impact heeft op de bottom line'.

Zegt de Japanner: 'Dit begrijp ik niet goed. Alleen reeds door het feit dat wij ons zo sterk engageren voor de toekomst, met uiteraard wel een negatieve invloed op onze korte-termijn-resultaten, doet de waarde van ons aandeel stijgen!'

Een opdracht op alle niveaus

Naast en als reactie op de duidelijk verwoorde lange-termijn-visie van het topmanagement gaat men op alle hiërarchische niveaus en in alle funktionele domeinen deze visie vertalen in zijn eigen taal en uitwerken met de eigen ter beschikking staande middelen. Daarbij is opvallend dat in eerste instantie geen beroep wordt gedaan op exotische middelen. Men start vanuit een enorme aandacht voor het detail. Alles wat men doet, ook het kleinste, tracht men tot in de perfectie door te voeren. Om het opnieuw bij het Japans model te houden: 'men gaat zoeken naar de laatste rijstkorrel in de hoek van de lunchbox'.

Dit kan men zich gemakkelijk voorstellen voor technisch gerichte functies, zoals produktie en onderhoud. Ook wij hadden er meer moeite mee om dit te vertalen naar bijvoorbeeld meer administratief gerichte diensten. Met de hulp van onze Japanse professor werd het nochtans zeer snel duidelijk dat ook daar heel wat kan verbeterd en geoptimaliseerd worden.

In het bijzonder moeten wij hier de nadruk leggen op het feit dat *iedereen* een rol te spelen heeft in het realiseren van het actieplan, niet in het minst de arbeider op de vloer. Deze staat immers het dichtst bij het proces en weet veelal het best wat er misloopt, kan mislopen, of althans voor verbetering vatbaar is in zijn specifiek domein.

Na jaren van doordrukken van een steeds hogere produktiviteit, die zoals reeds gezegd slechts een zeer gedeeltelijke en zeker totaal onvoldoende verbetering gaf van het globaal concurrentievermogen, hebben wij het potentieel herontdekt dat schuilt in de zogeheten

uitvoerende functies en de menselijke faktor.

Wij gaan er opnieuw, en terecht, vanuit dat de meeste mensen een goede job trachten te doen. Fouten worden niet zozeer door mensen veroorzaakt, maar door het systeem, en het is dit systeem dat moet bijgestuurd worden. Het komt er dus op aan een omgeving te creëren waarin iedereen dit kan en waar hij terzelfdertijd kan groeien in zijn specifieke kwaliteiten.

Vandaar dat in de geest van integrale kwaliteitszorg een bijna kwellende obsessie bestaat voor een nauwe kommunikatie tussen alle medewerkers, gesteund op een foutenvriendelijk management. Vandaar ook, om deze te lang verwaarloosde bron van verbeteringen nog beter te doen renderen, het belang van voldoende en permanente opleiding.

In ons bedrijf hebben nu toch reeds 90% van alle arbeiders een specifieke opleiding gevolgd van minimum 16 uren over specifiek kwaliteitsbeheer, op maat gesneden naar hun functie en verantwoordelijkheid. De dragende gedachte in deze opleiding is: 'De volgende afdeling is onze klant'. Hierdoor worden de funktionele barrières doorbroken tussen de afdelingen door overleg en integratie. Na enige tijd stelt men zelfs vast dat de functies stroomopwaarts (produkt- en procesontwikkeling, engineering, speurwerk en ontwikkeling), in deze stroom van konstant verbeteren, worden meegezogen.

Besluit

Integrale kwaliteitszorg is dus een proces waarbij de lat voortdurend iets hoger gelegd wordt, waarbij vooral de strijd wordt aangegaan tegen de eigen zwakheden van de organisatie, de gemakzucht, de zelfvoldoening, het blijven lopen in de platgelopen paden van vroeger sukses.

Integrale kwaliteitszorg is een allesoverheersend systeem in hetwelk, van hoog tot laag in de organisatie, het gevoel voor detail de lijn is die gevolgd wordt doorheen alle activiteiten.

Het is onvoldoende arbeiders en managers samen te brengen en ze aan integrale kwaliteitszorg te doen werken. Het is een mentaliteit, een managementstijl.

We spreken hier over kwaliteit, over kwaliteitsbeleid. Maar niet in de verouderde zin van produktkwaliteit, zelfs niet in de meer moderne zin van proceskwaliteit, maar over managementkwaliteit.

Integrale kwaliteitszorg kan alleen slagen als het topmanagement het concept daadwerkelijk ondersteunt en vertrekkend vanuit een duidelijke visie op de lange termijn doelstellingen van de onderneming waaraan kongruente prioriteiten gekoppeld zijn.

MOL CY nv Diksmuidesteenweg 63
B-8830 Hooglede / Belgium
Tel. (051) 70 16 81
Telex 81949 mol b
Telefax (051) 70 30 38

Bedrijfs- en speciale voertuigen

- gewoon wegvervoer
- zwaar wegvervoer
- speciale voertuigen
 - voor geologische exploratie en oliewinning;
 - dolly's voor vervoer van bomen, palen en spanten.

Luchthavenmaterieel

- Trekkers voor vliegtuigen en goederenvervoer
- Aircraft refuellers en brandstofvervoer
- Hydraulische hefplatforms (schaartype).

Materieel voor haven en overslagterreinen

- Standard terminal trekkers
- Ro/Ro-trekkers
- Opleggers en aanhangwagens.

Kraanchassis.

Autobussen en autocars.

Vuilmiswagens.

Diesel-elektro generatoren van 10 tot 150 kVA.

Bedrijfsuitrustingen en componenten.

Ruildieselmotoren en revisie, opladers.

Modern uitgerust machinepark met NC en CNC bewerkingsmachines.

Behandeling van onderdelen.

De Westvlaamse Polders

Ir. G. Declercq, Directeur Provinciale Technische Dienst, Brugge

Polders- en Wateringen zijn voor de meeste Belgen eerder onbekende begrippen, met — zo men er nog iets over weet — een verre Middeleeuwse oorsprong en een afstandse inhoud.

In werkelijkheid gaat het om instellingen, gecreëerd om binnen een overstromingsgebied een goede ontwatering te realiseren en het watergevaar tegen te gaan.

In België heeft alleen West-Vlaanderen zee-polders, Oost-Vlaanderen en Antwerpen hebben rivier-polders, liggende aan tij-gebonden rivieren. Daarnaast bestaan nog de Wateringen.

In Nederland wordt — op bestuurlijk vlak — naast de benaming 'Waterschap' ook 'Polder' gehanteerd. In België spreekt men meer van ofwel 'Polders', ofwel 'Wateringen'. Vanuit technisch oogpunt is een 'Watering' een laag gelegen gebied, in het binnenland voorkomend in de nabijheid van een waterloop, rivier, die niet aan het getij onderhevig is doch waar de gronden wel wateroverlast kennen tengevolge van regenneerslag en/of het smelten van sneeuw.

Op bestuurlijk vlak staan deze instellingen wel op gelijke voet met de Polderbesturen, maar verschillen er toch enigszins van. De grens is, zoals voor de Polders, eveneens bij Koninklijk Besluit vastgelegd. De Wateringen zijn onderworpen aan de eigen Wet van 5 juli 1956.

Terwijl bij de 'Polders' de klemtoon wordt gelegd op de aanleg, het behoud, en het onderhoud van de dijken ter bescherming van de inwonenden, tegen buitenwaters — in hoofdzaak dus waterkering — hebben de 'Wateringen' hoofdzakelijk als taak het creëren van een doeltreffend waterregime door een passende evacuatie van het binnenwater.

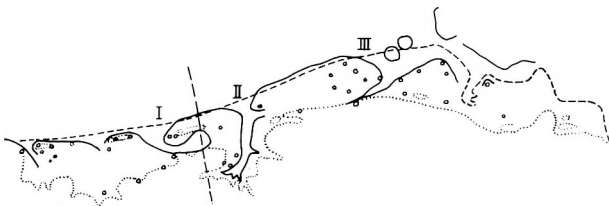
Onderhavige bijdrage behandelt in hoofdzaak de Polders als historisch en als hydro-geologisch en geografisch gegeven en als bestuurlijke entiteit. Tot slot wordt ingegaan op de rol van het Provinciebestuur in het gehele gebeuren.

1. De Polder als historisch gegeven

Het is bekend dat onze kust door de tijden heen voortdurend aan verandering en vervorming onderhevig was en is en tot rond de IIIe eeuw merklijk dieper in het binnenland lag alsook dat de zeespiegel tot op heden nog langzaam maar zeker stijgt. Door overstromingen kwam echter ook aangevoerd slib de bodem verhogen. Inhammen in de strandgordel lieten toe dat het zeewater tot ver in het binnenland kon doordringen.

Een belangrijke inham was ontstaan t.h.v. Duinkerke en liep oostwaarts tot de streek van de Moeren¹. Een tweede was de IJzermonding t.h.v. Nieuwpoort, en een derde belangrijke inham ontstond t.h.v. het huidige Knokke (de Sincfal, later het 'Zwin' genaamd) (Fig. 1).

Figuur 1. De Vlaamse Kust in de Xde eeuw volgens R. Blanchard.

De puntlijn geeft de grens aan van de overstroming in de Vde eeuw.

De volle lijn wijst de kust aan in de Xde eeuw.

De stippellijn duidt de huidige kustlijn aan.

I. Inham van Duinkerke met de Moeren op de huidige Frans-Belgische grens.

II. Inham van de IJzer.

III. Het Zwin.

(Kaart ontleend aan 'Het Vlaamse Polderland en de kust', Dr. J. Desmet).

Rond de XIe, XIIe eeuw verdween de inham van Duinkerke; later verdween eveneens de grote inham van het Zwin, terwijl de IJzermonding de plaats was waar in de 12e eeuw de eerste inpolderingen gebeurden.

De eerste inpolderingen

Aanvankelijk moesten de bewoners ter plaatse dagelijks de watergevaaren trotseren. Stilaan hebben zij toen zelf eigen oplossingen gezocht en gevonden, door het aanleggen van beschuttende dijken die het opkomende water moesten keren.

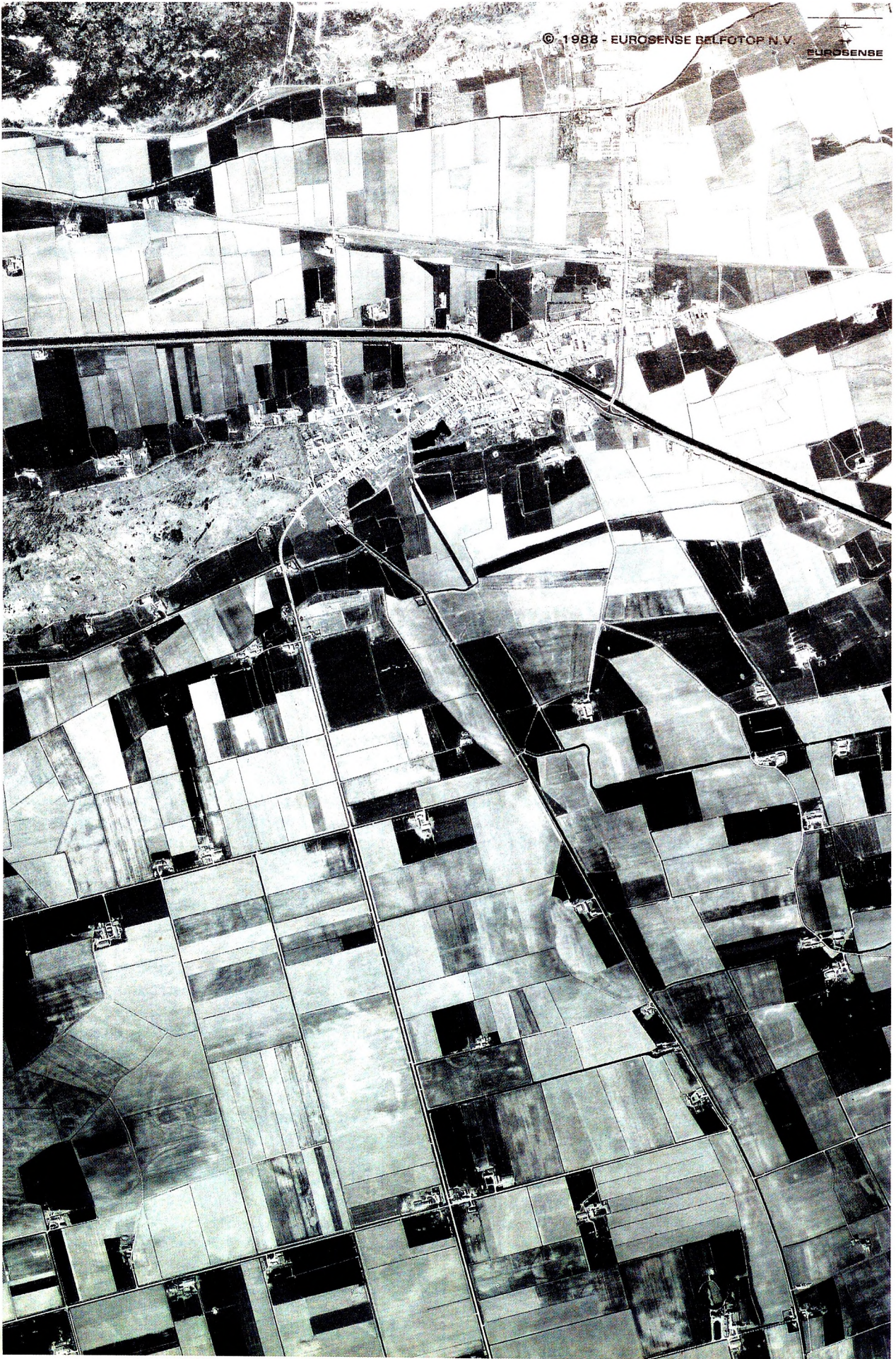
Een stap verder was de indijking met het oog op landwinning. Hiervoor was meestal een koncessie vereist van de Graaf. Deze indijkingen werden dan ook veelal toevertrouwd aan abdijen, als groot-grondbeheerders, die grootschalige projecten van indijking uitvoerden, zoals bv. de St.-Pietersabdij van Oudenburg.

Wanneer in 1163, dus na de Duinkerke III-transgressie², door graaf Filips van de Elzas aan de Westzijde van de IJzer gronden werden onteigend voor de stichting van de IJzerhaven Nieuwpoort, konden begin van de 13e eeuw de schorren³ langs de oostzijde stelselmatig worden ingedijkt en ontstond rond 1240 de

(1) Deze Polder is van een uitzonderlijke waarde, historisch maar ook door zijn eigen landschappelijke structuur en zijn grensoverschrijdende dimensie.

(2) Transgressie is het stijgen van het zeewaterpeil met als gevolg het binnendringen en overstroom van binnenland-gebied. Zo kende men de Duinkerke transgressies I, II en III waarvan de transgressie III zich voordeed rond 1050.

(3) Schorre is een gebied dat alleen bij springtij door het zeewater wordt overspoeld.

Groot-Noord-Nieuwland-polder (320 ha). Blijkbaar is deze één van de eerste autonome Wateringen. De statuten dagtekenen van 1254. Deze indijking werd gerealiseerd door de Onze-Lieve-Vrouw-abdij van Bourbourg die hiervoor in 1107 van de Graaf een bedijkingskoncessie had gekregen.

Mettertijd kregen de indijkingen grotere allures, waterzieke gronden werden drooggelegd, aan- en afvoerkanaal en sluizen werden gebouwd voor de regulering van de binnen-water-afvoer. Grotere en langere dijken en dammen moesten grotere gebieden beveiligen tegen overstromingen.

Eigenaars van aaneenliggende gronden verenigden zich om gezamenlijk grotere gebieden in hun waterbeheersingsplannen op te nemen. Zo ontstond een eerste bestuursvorm, op private leest geschoeid. De omvang van dergelijke werken en de weerslag ervan op de omgeving en de samenleving werden danig groot, zodat vroeg of laat deze taak zou moeten overgaan naar een gestructureerd bestuur.

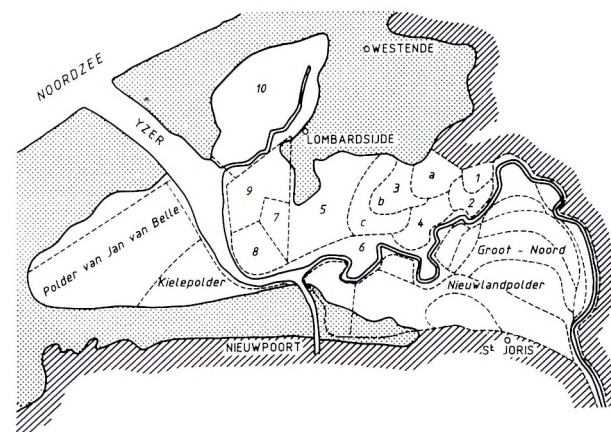
In diezelfde periode gaf Filips van de Elzas aan de Duinenabdij van Koksijde de opdracht van toezicht over de afwatering van het omgevend gebied. Dit was het begin van hetgeen later zou genoemd worden 'De Wateringen', een vereniging waar de groot-grondeigenaars (in die periode meestal de abdijen) de bestuursraad van deze vereniging uitmaakten. Later werd deze raad aangevuld met vertegenwoordigers van de stadsbesturen. De raad stelde de *dijkgraaf* (schout) en de *ontvanger* aan. Zij waren belast met het dagelijks bestuur en het toezicht op de werken en de infrastructuur van het polder- of wateringsgebied. Het hoge toezicht kwam in handen van de Graaf van Vlaanderen.

Wellicht tot verwondering van velen, bestaan deze middeleeuwse instellingen vandaag nog. Zij behoren dus tot de oudste instellingen van ons land.

In 1300 was de grote inham ter hoogte van Nieuwpoort herleid tot een kleine uitmonding van de IJzer, en werden de meeste schorren ingedijkt en tot Polder geschapen.

Op de onderstaande kaart (Fig. 2), ontleend aan het

Figuur 2. De polders in de IJzermunding.

- 1-2. Breemuylepolder. 3. Bamburghpolder.
4. Sint-Janspolder. 5. Grote Polder (Polder van Lombardijë).
6. Maximiliaenpolder. 7. Merdaenspolder (Jordaenspolder).
8. Volkravenpolder. 9. Cayepolder. 10. Hemmepolder.
(Kaart ontleend aan het boek 'Het landschap in Vlaanderen', Prof. dr. A. Verhulst).

boek van Prof. dr. A. Verhulst: 'Het landschap in Vlaanderen', wordt duidelijk aangetoond hoe men op een systematische wijze tot inpoldering overging.

Scharnierpunten

Twee belangrijke plaatsen i.v.m. de inpoldering waren: het gebied rond de IJzermunding en het gebied rond de brede inham (± 1000) geslagen in de duinengordel ter hoogte van Knokke-Cadzand (Sincfal). Dat betekent dat er in het noorden van onze provincie twee belangrijke stroomgebieden bestonden, nl. het IJzerbekken en het Zwinbekken.

2. De Polders hydro-geologisch en geografisch

Hydro-geologisch aspect

Het is dus in hoofdzaak de strijd tegen het water die aan de oorsprong ligt van de Polders. Geografisch en hydrografisch gezien zijn het aan zee of rivieren aanliggende, aangeslibde, lage gronden die door mensentus-senkomst aan het getij werden onttrokken.

De benaming 'Polder' heeft hier een technische betekenis. Opvallend is wel dat deze naam in het Nederlands, het Engels, het Duits en het Frans dezelfde is.

De Polder is een gebied dat lager ligt dan het hoogste waterpeil van de nabijgelegen zee of aan een aan tij onderworpen rivier, en toch hoger dan het laagste waterpeil en dat omrand is door dijken ter bescherming tegen oppervlakteoverstroming.

In deze gebieden wordt het waterpeil beheerst door een net van grachten en kanaaltjes, alsmede door een reeks van waterbouwkundige kunstwerken als sluizen, kleppen, bemalingsinrichtingen, enz.

Deze laaggelegen polders werden regelmatig over-stroomd door met vaste stoffen belaste waters die met grote snelheid aankwamen bij vloed, om dan bij eb stilaan weg te trekken, zodat de vaste stoffen bezonken en als slib achterbleven. Op die wijze verhoogde het grondpeil en werd de bodem vruchtbaar gemaakt. Men noemde deze verhoogde gronden ook 'schorren', 'broecken' of 'gorzen'.

Waar aldus aanvankelijk een kwestie was van bescherming tegen het water, een strijd tegen overstromingen, werd stilaan de grens wat verder gelegd en trachtte men gronden, bij middel van indijkingen, te winnen op de overstroomde gebieden.

Na een verhoging van de aangeslibde gronden, ontstond in de loop van de tijden ook een inklinking waardoor de grond meteen weer lager kwam te liggen. Dit verschijnsel, samen met enerzijds het fenomeen van de continent-verzakking t.o.v. de zee en anderzijds het continu verhogen van het zeewaterpeil, zorgde ervoor dat het overtollige water uit de polder niet meer op voldoende wijze kon worden geloosd bij lage buitenwaterstand (ebbe), zodat mettertijd andere middelen moesten worden ingezet zoals schepraders, schoepen, vijzels, pompen.

In de eerste plaats moet de watermassa van de droog te maken Polder, vooral de regenneerslag en het smelt-sneeuwwater verwijderd worden. De infiltratie van de ondergrond is immers minimaal tengevolge van de oververzadiging van dit laaggelegen gebied. Daarbij

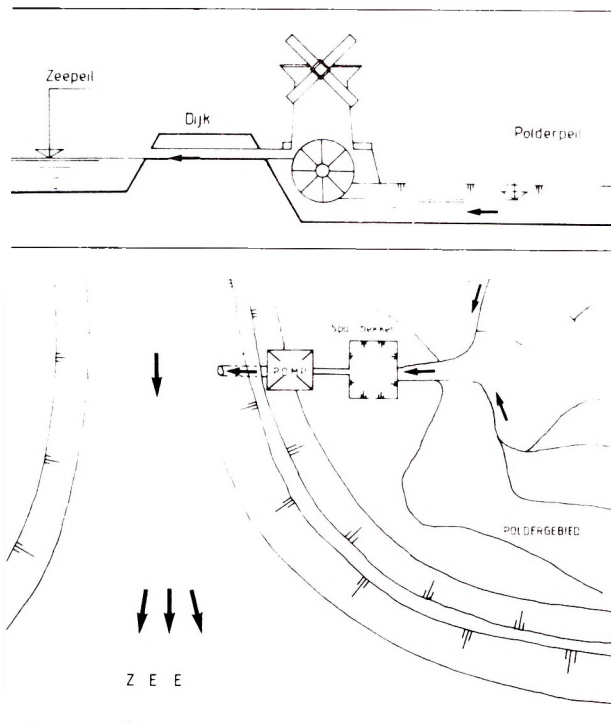
komen verder nog de ondergrondse kwelwaters en de filtratiewaters (doordracht) van dijken.

Een algemeen geldend beeld van een poldergebied ziet men in figuur 3.

De gronden zijn echter gelegen op een peil dat lager ligt dan het hoogwaterpeil van de zee (of de zijrivieren...). Dijken omringen het poldergebied en beschermen het tegen opkomend zeewater (of rivierwater). Om het water (regenwaters) te kunnen afvoeren wordt het poldergebied doorkruist door grachten en sloten, die het water afvoeren naar één punt waar het in een waterboezem wordt verzameld om vandaar via een gemaal (pompinrichting) te kunnen worden afgevoerd naar de rivier of naar zee.

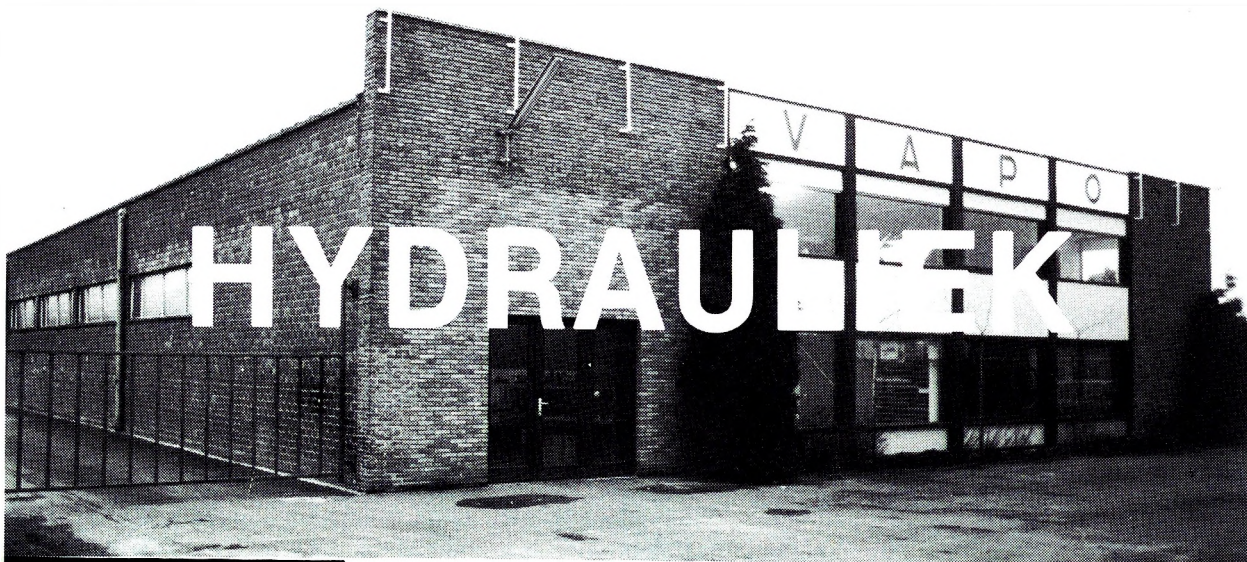
Het water van hoger gelegen gebieden dat normalerwijze omheen het poldergebied zou moeten vloeien wordt veelal afgeleid, verzameld en via ingedijkte waterlopen doorheen het poldergebied afgevoerd. Een goed voorbeeld hiervan is te vinden te Jabbeke in de Nieuwe Polder van Blankenberge waar het te evacueren water van de hoger gelegen gebieden (Zerkegem en Snellegem) buiten de polderzone, gravitair wordt afgevoerd in de Jabbeekse beek doorheen het poldergebied en op een peil dat ca 2 m hoger gelegen is dan de omgevende landerijen, naar de vaart Brugge-Oostende op peil + 3,94 m TAW. De omliggende landerijen worden

Figuur 3. Bemaling van een Polder.

VAPO HYDRAULICS

INDUSTRIELAAN 18 - 8658 DADIZELE
TEL. (056) 50 11 16 - 17 - Telex 85962

**ENORME
VOORRAAD**

- * Cilinderbouwers leverbaar, zelfs volgens plan of model op enkele dagen tijd.
- * Hydraulische groepen : in alle mogelijke uitvoeringen.
- * Studie - Ontwerp - Service
- * Eveneens Service op alles wat hydraulisch bediend wordt.
- * Katalogus met beschrijving voorraadartikelen op aanvraag

**ENORME
VOORRAAD**

VOORRAAD EVENEENS BIJ G.I.T. N.V. HASSELTWEG 308 - 3600 GENK

via sloten naar het Zuidgeleed afgevoerd. In het pompstation 'Kwetshage' wordt dan het water van het Zuidgeleed overgepompt in hetzelfde kanaal van Brugge-Oostende (van peil +0,80 m naar peil +3,94 m). Het eindpunt van het waterafvoerstelsel is de zee. Een van de belangrijke suatiepunten is de havengeul van Nieuwpoort, monding van de IJzer; de uitwateringspoort bij uitstek naar zee.

Daar ligt het zwaartepunt en ook wel de 'nooduitgang' van 5 polders, nl. de Noordwatering van Veurne (Fig. 4), de Grote West-Polder, de Bethoosterse Broeken, de Zuid-IJzer-Polder en de Valdslo-ambacht Polder.

Op de plaats van het sluizen-komplex komen 6 hoofd-afvoerkanalen toe. Deze 6 afvoerkanalen vormen bij de monding de zogenaamde 'getrapte ganze-poot' van Nieuwpoort, waarvan de ene teen al hoger of lager staat dan de andere.

De bevaarbare waterlopen (kanaal van Duinkerke, de IJzer, kanaal van Plassendale) alsmede de uitwateringssluizen te Nieuwpoort staan onder het beheer van het Ministerie van Openbare Werken.

Op meerdere plaatsen ontvangen zij het aangevoerde water van de onbevaarbare waterlopen hetzij waterlopen van 1° categorie (die onder het beheer staan van de Vlaamse Gemeenschap), hetzij waterlopen van 2° categorie (onder het beheer ofwel van de Polder ofwel van de Provincie).

Her en der zijn er pompgemalen die het water van de lager gelegen poldergebieden overpompen in de bevaarbare waterlopen. Een aantal van deze gemalen werden of worden gebouwd in het kader van de ruilverka-

velingen. Deze worden gerealiseerd door de onderscheiden Ruilverkavelingskomitees, gefinancierd door o.m. de Vlaamse Gemeenschap, de Provincie en de Gemeenten.

Het gevaar voor misverstanden als gevolg van de veelheid aan de van elkaar onafhankelijke bevoegdheden en de verschillende bevoegdheidsniveau's komt hier wel tot uiting.

3. De Polder als bestuurlijke entiteit

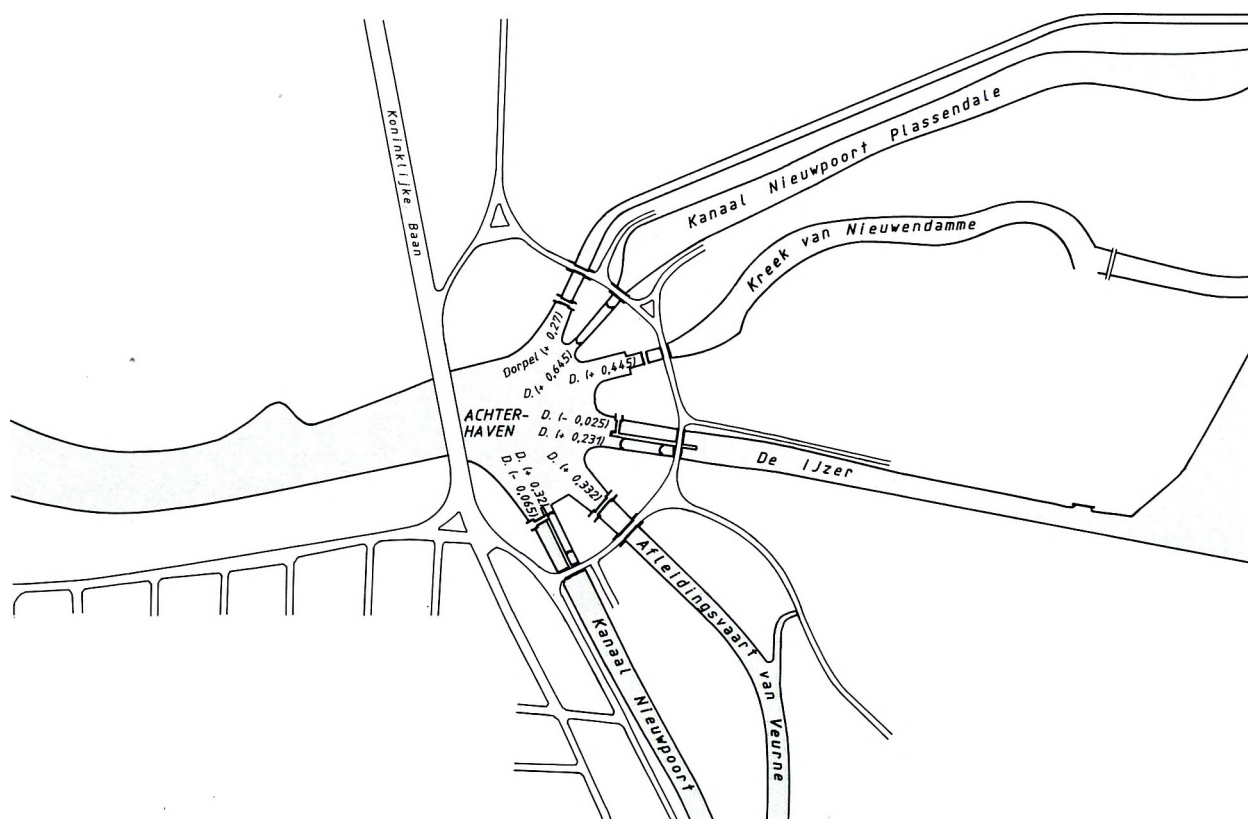
De benaming 'Polder'⁴ heeft ook een administratieve betekenis: deze naam duidt dan op een bestuursvereniging waarin grondeigenaars van bedoelde polder zeten, naast vertegenwoordigers van de Staat, Provincie en Gemeente.

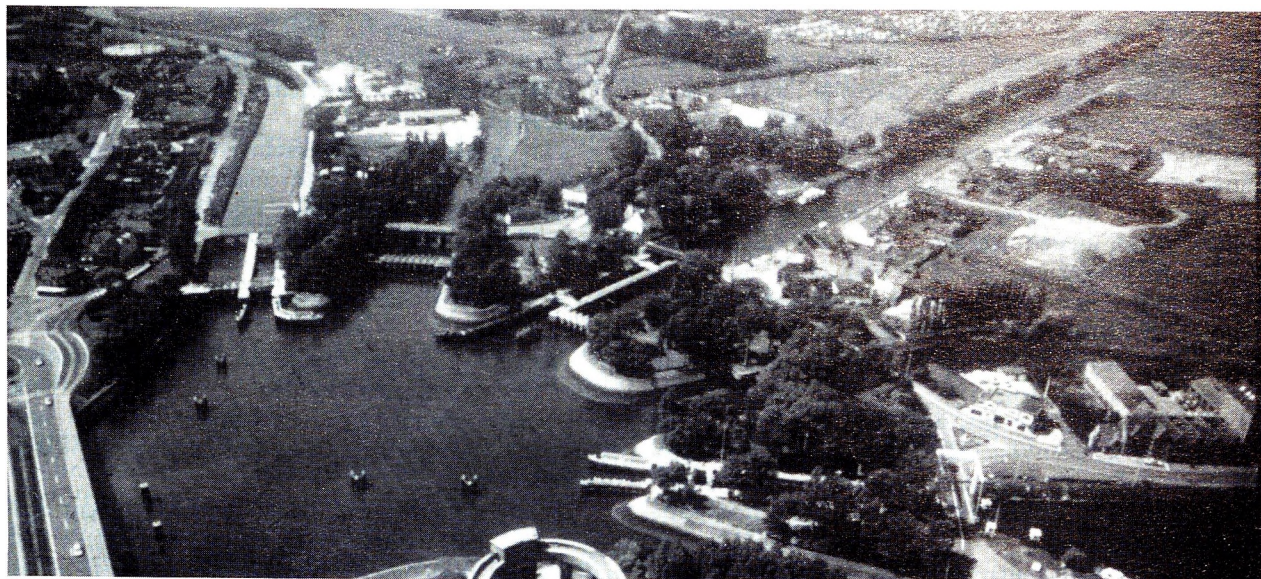
Waar in den beginne uitsluitend de verenigde eigenaars hun eigen reglementen en overeengekomen gedragslijnen (een doolhof van keuren, gewoonten, gebruiken, reglementen, ordonnanties, plakaten,...) bepaalden, kwam met de tijd ook stilaan een overheids-inmenging en overheidsreglementering op gang.

Belangrijke bestuurlijke ingrepen liggen in drie keizerlijke dekreten uit 1811 die tot op vandaag nog de basis vormen van de wetgeving over Polders (wet van

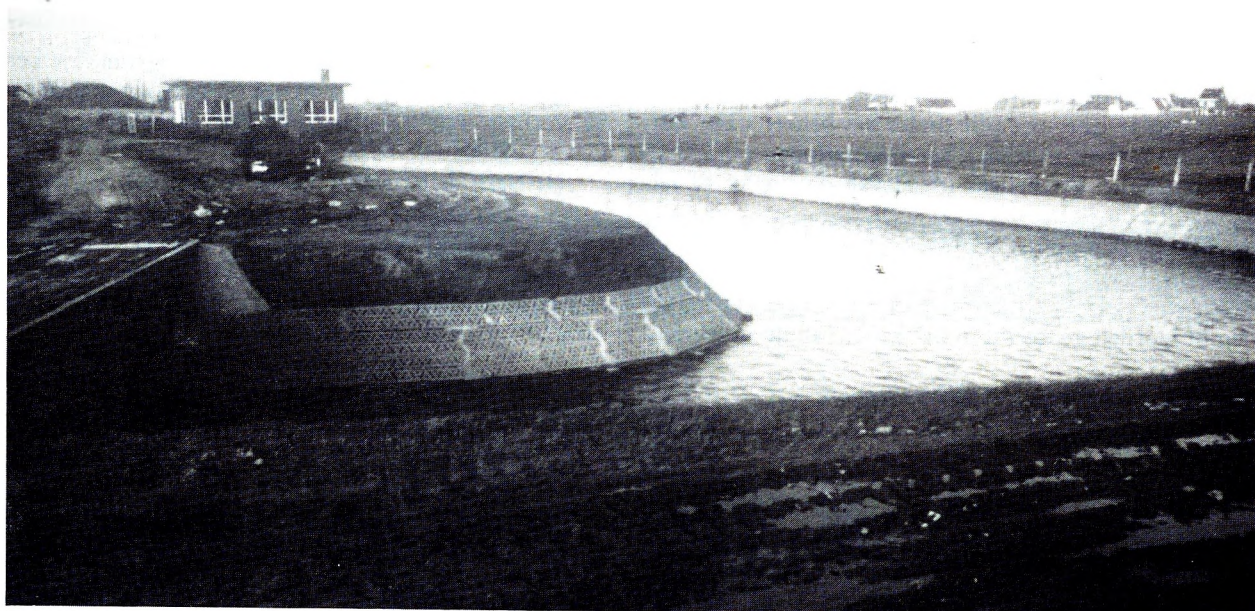
(4) Naast de benaming 'Polder' komen ook wel andere namen voor zoals: 'broeken', 'moeren', 'dijkagies', 'waterschappen', 'meerschagies'... en 'wateringen'. Vooral die laatste benaming 'Watering' heeft in Belgisch bestuursapparaat een bijzondere betekenis. Ook in het Frans wordt dezelfde benaming behouden nl. des 'Wateringues'.

Figuur 4. Sluizencomplex te Nieuwpoort.

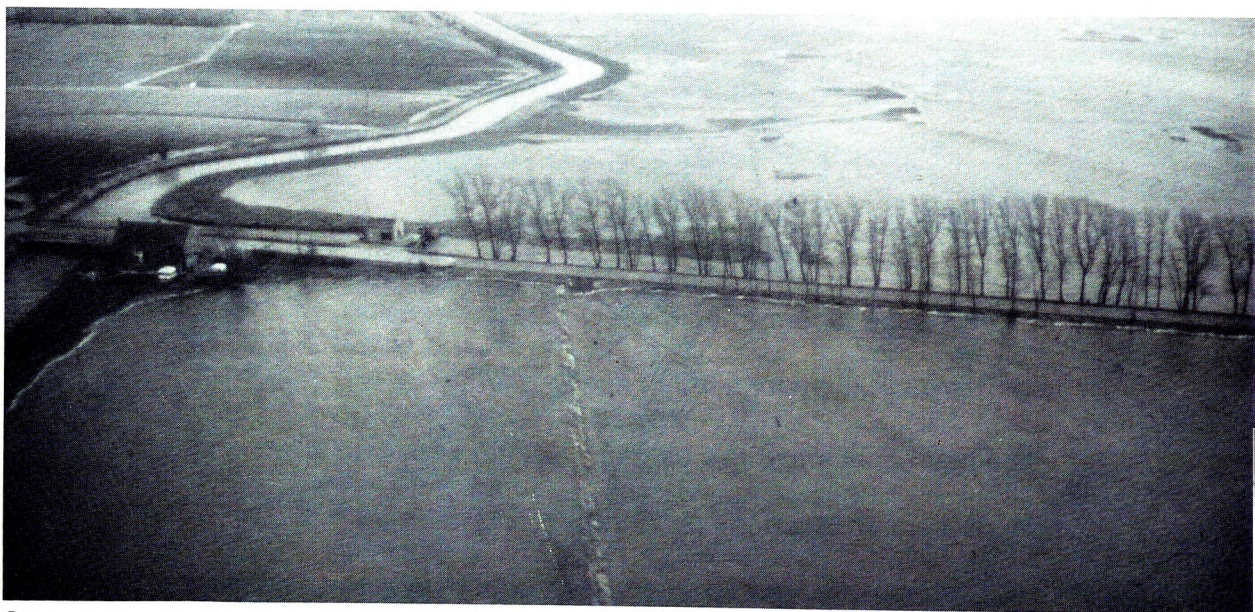

Sluizencomplex te Nieuwpoort.

Pompstation te Zevekote.

Overstroming Handzamevaart 10 februari 1988.

3 juni 1957) en Wateringen (wet van 5 juli 1956). Deze wetgeving — het ontstaan ervan was vooral geïnspireerd door de overstromingen van 1953 — bracht met een eenheid van regelingen, rechten en plichten.

De 'Polders', m.a.w. de Polderbesturen, hebben verregaande bevoegdheden en maken derhalve van hun vereniging een publiekrechtelijke instelling.

Organizatie en werking van de polders

Om de opdracht te kunnen vervullen moet er in de eerste plaats een verantwoordelijk orgaan zijn, een bestuur, en moeten er de financiële middelen zijn alsmede de technische mogelijkheden. De jaarlijkse algemene vergadering brengt de *ingelanden* (te vergelijken met de inwoners van een gemeente) samen.

De algemene vergadering wordt gevormd door: de ingelanden; dit zijn de *eigenaars* van de poldergronden die een minimum aan gronden (vb. 5 ha) moeten bezitten;

de Gouverneur of zijn afgevaardigde; een of meer Burgemeesters van de in de Polder liggende gemeente(n); door de Koning aangewezen ambtenaren.

De algemene vergadering kiest, voor een periode van 6 jaar, een dagelijks bestuur, bestaande uit verschillende (4 à 6) *gezworenen* (te vergelijken met het Schepencollege in een gemeente), waaruit dan de *dijkgraaf* (cfr. de burgemeester), en de adjunkt-dijkgraaf worden gekozen. Een *ontvanger-griffier* (cfr. secretaris in een gemeente) wordt benoemd door de algemene vergadering.

De financiële middelen worden in hoofdzaak gehaald enerzijds uit de belastinginkomsten — de juiste term is *watergeschot* — en anderzijds uit terugbetalingen voor onderhoudswerken door de Provincie en de Gemeenten en uit leningen en toelagen.

Het *watergeschot* is een polderbelasting — verschillend van polder tot polder — die de ingelanden verplicht zijn te betalen op basis van de oppervlakte van gronden gelegen binnen het poldergebied (orde van grootte 100 à 600 fr./ha met veelal een minimum schot van 150 à 300 fr.).

Het administratief toezicht wordt uitgeoefend door de Bestendige Deputatie, de Gouverneur en de Koning.

De Polderbesturen zijn autonome besturen en moeten zelf instaan voor de noodzakelijke werken.

In hoofdzaak gaat het hier om de jaarlijkse onderhouds- en instandhoudingswerken aan waterlopen, pompinstallaties en waterbouw-kunstwerken als schotten, sluizen, schuiven, dammen, stuwen, dijken... Ingevolge de wetgeving op de onbevaarbare waterlopen (wet dd. 28 dec. 1967) worden deze geklasseerd onder onbevaarbare waterlopen van 1°, 2° en 3° categorie. Ieder polder kan genieten van het voordeel van deze wet waaruit dan voortspuit dat de Provincie de normale onderhoudskosten aan waterlopen van 2° categorie als ook de pomponkosten op dezelfde waterlopen terugbetaalt en anderzijds de gemeenten de terugbetaling verzekeren voor de onderhoudswerken aan de waterlopen van 3° categorie.

Terloops wordt vermeld dat de onbevaarbare waterlopen van 1° categorie buiten het beheer van de Polder vallen maar volledig beheerd worden door de

Vlaamse Gemeenschap. De niet-geklasseerde onbevaarbare waterlopen worden dan meestal ondergebracht onder de (niet officiële) benaming '4° categorie' en vallen volledig ten laste van de Polder.

Vóór de wetgeving van 1967 was de aandacht vanwege de Provincie voor de polderwaterlopen matig tot klein te noemen. De financiële bijdrage en technische bijstand was minimaal en was een miniem onderdeelje van het geheel van onderhoudswerken aan de provinciewegen.

Sinds 1970 groeide in markant stijgende lijn deze impact van de Provincie op de werking van de onderscheiden Polders. De Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen werd meer en meer gemotiveerd om de Polderbesturen ook met fondsen bij te staan om de problemen i.v.m. watersnood uit de wereld te helpen.

Hier raken wij meteen het aspect van de *technische middelen* aan. Daar komen we verder nog op terug (Provinciaal Beleid).

Polders (en wateringen) in West-Vlaanderen

Het poldergebied in West-Vlaanderen is afgebakend bij koninklijk besluit. De begrenzing ten zuiden (binnenlandwaarts) valt nagenoeg samen met de vloedhoogtelijn van 5 m TAW. Er zijn in West-Vlaanderen thans 16 Polders en 2 Wateringen. De totale oppervlakte van de Westvlaamse polders bedraagt 103.432 ha, m.a.w. is dit nagenoeg 1/3 van de oppervlakte van de provincie West-Vlaanderen.

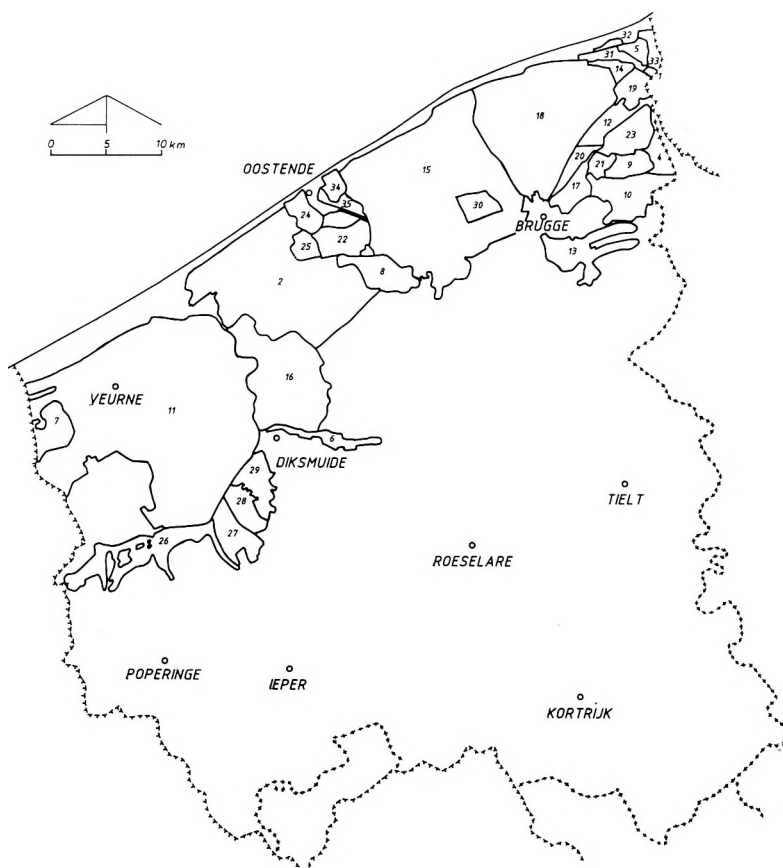
In 1941 telde de Provincie West-Vlaanderen nog 35 polders en 1 watering. In 1974 was dit herleid tot 26 polders en 2 wateringen.

Binnen een periode van ca. 40 jaar zijn er heel wat wijzigingen gekomen. Vooral in het belang van de goede werking van de Polders was schaalvergroting noodzakelijk. De idee van fusie won veld en in dit kader is tengevolge van samenvoeging van poldergebieden, het aantal polders stelselmatig gereduceerd van 35 in 1940 naar 16 in 1979. Naast de 16 polders zijn er in West-Vlaanderen ook nog twee wateringen, Watering van 'de Gaverbeek' en Watering 'het Vrijgeweid'.

De eerste watering is gesitueerd rond de Gaverbeek op het grondgebied van Harelbeke, Deerlijk, St.-Eloois-Vijve, Waregem en deels op Zulte (O.-VI.) en omvat 622 ha; ze werd definitief opgericht bij KB van 27 feb. 1881 en werd als watering bevestigd door de wet op de wateringen dd. 5 juli 1956. De tweede is gelegen op grondgebied van Ruddervoorde en beheert de gronden in de nabijheid van de Rivierbeek. De oppervlakte bedraagt 335 ha. Deze watering kwam tot stand bij KB van 24.3.1960.

In 1969 werd uit de samenvoeging van 4 kleinere polders (nl. de Polder van Woumen, van Merkem, van Noordschote en de Zuidpolder van Veurne) en aangrenzende laaggelegen gebieden de nieuwe polder, nl. de Zuid-IJzerpolder (9.446 ha) opgericht.

Ook in het noordelijk deel van de polderzone werd in 1972 een grote fusie doorgevoerd, nl. de samenvoeging van de Polder 'de Moere-in-Meetkerk', de polder 'Eienschluis-Groot-reigersvliet' met de 'Polder van Blankenberge'. Onder de naam 'de Nieuwe Polder van Blankenberge' kwam men tot het samenbrengen van 23.487 ha onder één Bestuur.

Toestand 1941

- 1 Godefroij en Burkelpolder
- 2 Grote Westpolder
- 3 Keygnaertpolder
- 4 Maldegemse Polder
- 5 Nieuw Hazegraspolder
- 6 Polder Bethoosterse Broeken
- 7 Polder De Moeren
- 8 Polder Gistel-Oost-over-de-Waere
- 9 Polder Moerkerke Noord-over-de-Lieve
- 10 Polder Moerkerke Zuid-over-de-Lieve
- 11 Polder Noordwatering van Veurne
- 12 Polder 's Heer Baselishoek
- 13 Polder St.-Trudoledeken
- 14 Polder Valckaertsgote
- 15 Polder van Blankenberge
- 16 Polder van de Watering van Vladslo-Ambacht
- 17 Polder van den Brouck
- 18 Polder van Eiensluis-Grootreigersuliet
- 19 Polder van Greveninge
- 20 Polder van Rombautswerve
- 21 Polder van Stampaertschoeke
- 22 Polder van Zandvoorde
- 23 St.-Jobspolder
- 24 St.-Catherine Polder
- 25 Snaaskerke Polder
- 26 Zuidpolder van Veurne
- 27 Polder van Noordschote
- 28 Polder van Merkem
- 29 Polder van Woumen
- 30 Polder de Moere van Meetkerke
- 31 Oud Hazegras Polder
- 32 Zoute Polder
- 33 Willem Leopold Polder
- 34 De Grote Polder van Bredene
- 35 Vrije Polder van Bredene

Toestand 1971

- 1 Godefroij en Burkelpolder
- 2 Grote Westpolder
- 3 Keygnaertpolder
- 4 Maldegemse Polder
- 5 Nieuw Hazegraspolder
- 6 Polder Bethoosterse Broeken
- 7 Polder De Moeren
- 8 Polder Gistel-Oost-over-de-Waere
- 9 Polder Moerkerke Noord-over-de-Lieve
- 10 Polder Moerkerke Zuid-over-de-Lieve
- 11 Polder Noordwatering van Veurne
- 12 Polder 's Heer Baselishoek
- 13 Polder St.-Trudoledeken
- 14 Polder Valckaertsgote
- 15 Polder van Blankenberge
- 16 Polder van de Watering van Vladslo-Ambacht
- 17 Polder van den Brouck
- 18 Polder van Eiensluis-Grootreigersuliet
- 19 Polder van Greveninge
- 20 Polder van Rombautswerve
- 21 Polder van Stampaertschoeke
- 22 Polder van Zandvoorde
- 23 St.-Jobspolder
- 24 St.-Catherine Polder
- 25 Snaaskerke Polder
- 26 Zuid-IJzer Polder
- 27 Watering van de Gaverbeek
- 28 Watering het Vrijgeweid
- 29 Polder de Moeren van Meetkerke

Toestand 1974

- 1 Godefroi en Burkelpolder
- 2 Grote Westpolder
- 3 Keygnaertpolder
- 4 Maldegemse Polder
- 5 Nieuw Hazegraspolder
- 6 Polder Bethoosterse Broeken
- 7 Polder De Moeren
- 8 Polder Gistel-Oost-over-de-Waere
- 9 Polder Moerkerke Noord-over-de-Lieve
- 10 Polder Moerkerke Zuid-over-de-Lieve
- 11 Polder Noordwatering van Veurne
- 12 Polder 's Heer Baselishoek
- 13 Polder St.-Trudoledeken
- 14 Polder Valckaertsgote
- 15 Polder van Blankenberge
- 16 Polder van de Watering van Vladslo-Ambacht
- 17 Polder van den Brouck
- 18 Polder van Eensluis-Grootreigersvliet
- 19 Polder van Greveninge
- 20 Polder van Rombautswerve
- 21 Polder van Stampaertshoeke
- 22 Polder van Zandvoorde
- 23 St.-Jobspolder
- 24 St.-Catherine Polder
- 25 Snaaskerke Polder
- 26 Zuid-IJzer Polder
- 27 Watering van de Gaverbeek
- 28 Watering het Vrijgeweid

Toestand 1979

- 1 Grote Westpolder
- 2 Keygnaertpolder
- 3 Damse Polder
- 4 Zwin Polder
- 5 Polder St.-Trudoledeken
- 6 Polder Bethoosterse Broeken
- 7 Polder De Moeren
- 8 Polder Noordwatering van Veurne
- 9 Zuid-IJzer Polder
- 10 Polder Ghistel Oost-over-de-Waere
- 11 Polder van Zandvoorde
- 12 Snaaskerke Polder
- 13 St.-Catherine Polder
- 14 Polder van de Watering van Vladslo-Ambacht
- 15 Nieuwe Polder van Blankenberge
- 16 Nieuw Hazegras Polder
- 17 Watering het Vrijgeweid
- 18 Watering van de Gaverbeek

Van de 16 Westvlaamse Polders is de grootste de Polder 'Noordwatering van Veurne' met een oppervlakte van 27.918 ha en de kleinste is de Keygnaart Polder (338 ha).

Hierna volgt in volgorde van oppervlakte, de lijst van de thans bestaande Polders in West-Vlaanderen.

1. Polder de Noordwatering van Veurne	27.918 ha
2. Nieuwe Polder van Blankenberge	23.487 ha
3. Grote West-Polder	11.963 ha
4. Zuid-IJzer-Polder	9.446 ha
5. Zwin-Polder	8.098 ha
6. Damse Polder	5.761 ha
7. Vladslo-Polder	5.325 ha
8. Polder St.-Trudoledeken	4.435 ha
9. Polder Gistel Oost over de Waere	1.647 ha
10. Polder De Moeren	1.451 ha
11. Zandvoorde Polder	1.174 ha
12. Polder Bethoosterse Broeken	751 ha
13. Nieuwe Hazegraspolder	636 ha
14. Snaaskerke Polder	509 ha
15. St.-Catherina Polder	493 ha
16. Keygnaart Polder	338 ha

De twee Wateringen werden reeds vermeld.

Gelet op een mogelijke verbetering van de water-evakuatie komen ongetwijfeld nog andere kleinere polders in aanmerking voor een verantwoorde fusie.

Met het oog op rationalisatie, eenheid van optreden en doeltreffendheid kan — de wateringen buiten beschouwing gelaten — het huidig aantal Polders herleid worden tot 8 of 9 eenheden.

In de huidige situatie zijn er over het ganse Vlaamse land 61 Polders en 49 Wateringen. Deze zijn over de onderscheiden Provincies als volgt verdeeld; de overeenstemmende totaaloppervlakte is eveneens vermeld.

	Polders		Wateringen	
	Aantal	Oppervlakte (ha)	Aantal	Oppervlakte (ha)
W.-Vlaanderen	16	103.432	2	957
O.-Vlaanderen	27	76.735	16	21.339
Antwerpen	18	15.560	9	15.811
Limburg	0	—	11	30.967
Brabant	0	—	11	34.420
	61	195.727	49	103.494

Hieruit blijkt de belangrijkheid van de Westvlaamse Polders t.o.v. de andere Provincies.

Het is belangrijk dat de Polderbesturen en de besturen van de Wateringen niet té groot worden of té log, gezien de vraagstukken 'te velde' een grote parate kennis van de plaatselijke toestanden vereisen en een snelle beslissingslijn.

Iedere Polder heeft daarenboven zijn eigen historie, zijn eigen fysionomie, zijn eigen problemen.

Maar zoals in den beginne de partikulieren de noodzaak aanvoelden om samen te werken in één polderbestuur, zo ook blijkt thans de nood te bestaan tot een bundelen van krachten. In 1982 werden alle Polders en Wateringen in een 'Vereniging van Vlaamse Polders en Wateringen' samengebracht.

4. Het Provinciaal beleid t.o.v. de Polders

De Provincie heeft krachtens de wet op de onbevaarbare waterlopen dd. 28 dec. 1967 het beheer over de onbevaarbare waterlopen van 2e categorie (voor West-Vlaanderen gaat het hier om ca. 800 km) gelegen buiten het Poldergebied.

Voor de onbevaarbare waterlopen binnen het Poldergebied kan elk Polderbestuur aan de Bestendige Deputatie het voordeel van de wet aanvragen. Dit sluit in dat ook binnen de polderzone de klassificatie van de onbevaarbare waterlopen kan van toepassing gemaakt worden en dat meteen de onderhoudskosten voor de 2e categorie door de Provincie kunnen terugbetaald worden en voor de 3e categorie door de Gemeenten.

Voor West-Vlaanderen hebben alle Polderbesturen dit voordeel van de wet aangevraagd en toegekend gekregen. In dit geval gaat het om ca. 600 km, zodat de totale last voor de Provincie West-Vlaanderen betrekking heeft op ca. 1.400 km onbevaarbare waterlopen van 2e categorie.

Welke zijn daarvan de financiële implicaties voor de Provincie? Het is duidelijk dat de financiële middelen van de Polders onvoldoende zijn om én de personeelskosten én de onderhoudswerken én de verbeteringswerken over alle waterlopen binnen de gebiedsomschrijving te dragen.

De normale begroting met aftrek van toelagen van de Polders schommelt slechts rond de 4 à 6 miljoen frank, met uitzondering evenwel voor wat de drie grootste polders betreft.

Dit betekent dat geen enkel Polderbestuur in de mogelijkheid is om een uitgebreid personeelskader te hebben. In dit opzicht verleent de Provincie West-Vlaanderen benevens een belangrijke financiële bijdrage ook een technische bijstand en medewerking.

Binnen de Provinciale Technische Dienst zelf werd een afzonderlijke sectie opgericht die ten volle tot ont-plooiing kwam vanaf 1976 en die onder de leiding van een ingenieur zich in het bijzonder inlaat met technisch advies, daadwerkelijke bijstand, het opstellen van de ontwerpen voor onderhoudswerken, verbeterings- en moderniseringswerken alsook de leiding van de werken ten behoeve van alle polderbesturen.

Voor alle waterlopen van 2e categorie (en deels waterlopen van 3e categorie) treedt de Provinciale Technische Dienst van de Wegen en onbevaarbare waterlopen dus op als ontwerper en heeft meteen de leiding van de werken.

Zulks biedt het voordeel dat, op basis van de verworven technische kennis over de totaliteit van de Provincie alsmede de opgedane ervaring binnen de Technische Dienst, beschikbare gelden op een verantwoorde wijze worden aangewend en verdeeld, en dat de technische aanpak gesteund is op een uitgebreide kennis van de gehele problematiek in de Polderzone.

Jaarlijks worden de vereiste bestekken opgemaakt, en de werken aanbesteed. Na gunning door het Polderbestuur, worden dan de kredieten door de Bestendige Deputatie voor terugbetaling vastgelegd en worden de werken onder de leiding van de Technische Dienst uitgevoerd. Door de Provinciale Technische Dienst Wegen wordt werk gemaakt van alles wat met waterbeheersing had te maken; planmatige aanpak van de on-

derhoudswerken, eenvoudige doch sterk ingrijpende aanpassingswerken, herstellingswerken en moderniseringswerken aan pompgemalen (vb. de Karels- en de Seinemolen in de Moeren, Bulskamp-pompgemaal, gemaal te Wilskerke, pompinstallaties te Zevekte, Moere-Westkerke, Slipe,...), vergroten en normaliseren van afvoerkanalen (vb. Jabbekebeek, Baselaregeleed, Groot geleed, Moerdijkvaart...), versterken en vernieuwen van dijken.

In hoofdzaak komen natuurlijk als *gewone* jaarlijkse onderhoudswerken voor: de reitwerken, ruimingswerken, herstellingswerken aan oevers en dijken, alsook alle onderhouds- en electriciteitskosten van de pompstations op waterlopen van de 2e categorie. Over het gehele poldergebied verspreid zijn er thans 25 pompstations (van de 35) die hiervoor in aanmerking komen.

De *buitengewone* onderhoudswerken omvatten o.m. aanleg, verhogen en/of versterken van kleinere dijken, ruimingswerken van groter omvang, verbreden en normaliseren van bestaande afvoerkanalen, moderniseren van pompstations en bijhorende installaties, plaatsen van automatische roosters, schotten, stuw- en terugslagkleppen.

De uitgave door de Provincie gedaan in de voorbije jaren geeft een beeld van het volume van de onderhoudswerken aan waterlopen en de 25 pompstations in de 16 Polders en de 2 Wateringen.

Onderhoudswerken			
Jaar	Waterlopen (fr.)	Pompen (fr.)	Samen (fr.)
1981	35.213.534	6.457.883	41.671.417
1982	36.751.907	4.477.285	41.229.192
1983	41.128.388	4.759.731	45.888.119
1984	39.614.420	7.334.272	46.948.692
1985	38.666.980	5.654.275	44.321.255
1986	43.304.182	5.082.762	48.386.944
1987	40.000.000	6.009.006	46.009.006
Over 5 jaren 1983-1987 bedroeg dit			231.554.016

Het zijn die vele werken van kleine omvang die uiteindelijk, en dit in samenhang met de jaarlijkse onderhoudswerken, hebben geleid tot een opmerkelijke verbetering van de waterbeheersing over het algehele poldergebied.

Besluit

Het werk dat tot op vandaag is gerealiseerd is een pluim op de Polderhoed. Eeuw na eeuw is er felle strijd gevoerd en met succes, ten bate van de landbouw en het landschap, ten bate van de Gemeenschap.

Dat de taak van de Polder een werk is van lange adem en het in feite nooit af is, moge blijken uit de noodsituatie die zich nog onlangs voordeed, nl. bij de watersnood begin februari 1988. Vooral de nacht van 5 op 6 februari zal velen nog lang in het geheugen blijven. Alleen reeds in de IJzervlakte stonden ca. 3.350 ha onder water. De IJzer kwam op peil +4,68 TAW, wat uitermate hoog is.

Een langdurige regenperiode gepaard gaande met hevige stortbuien heeft nog maar eens duidelijk gemaakt hoe moeilijk het is om in een laaggelegen gebied de waterafvoer in de hand te hebben en te houden.

Weliswaar hebben de recente overstromingen aangetoond dat reeds grote vooruitgang is geboekt inzake waterbeheersing en dat ondanks de abnormale grote regenneerslag heel wat gebieden van noodtoestanden en rampzalige overstromingen gespaard gebleven zijn, maar zij hebben evengoed bewezen, o.m. binnen het gebied van de Zuid-IJzer-polder, enerzijds, en binnen het gebied van de Vladsloppolder, anderzijds, dat voor de onderscheiden besturen nog heel wat te doen valt, te beginnen met de regelmatige uitvoering van de eenvoudige — maar *zeer belangrijke* — onderhoudswerken als reitwerken en vooral ook *grondige* ruimingswerken van de waterlopen. Daarnaast zijn nog omvangrijke, ingrijpende en belangrijke saneringswerken aan de IJzer noodzakelijk: het creëren en vergroten van de bergingscapaciteit, het aanpassen en moderniseren van pompgemalen, het bouwen van bufferbekkens, verzamel- en spaarkommen en regulator-bassins. Verder nog het aanleggen van nieuwe en het verhogen van bestaande dijken, evenals het vergroten van de uitwateringscapaciteit van de IJzer te Nieuwpoort, het verhogen van het afvoervermogen van de IJzer en ook een verlaging van het waterpeil, het vergroten van de vergaarkapaciteit zo dicht mogelijk bij de suatiesluizen te Nieuwpoort.

Benevens deze zijn nog tal van werken van kleiner omvang vereist: verbeteren van grotere en kleinere afvoerkanalen en niet te vergeten de detailontwatering. Er is nog heel wat werk aan de winkel, en ook honderde miljoenen zijn hiervoor nodig. Zonder hierbij te ver te gaan is het toch niet overbodig te wijzen op het fenomeen van het continu verhogen van het normaal zee-waterpeil en dit ten gevolge van de klimaatwijziging over het gehele aardoppervlak.

Deze klimaatwijziging kan best het gevolg zijn van het genoemde 'broeikas-effekt'. Metingen wijzen uit dat het gehalte aan CO₂ stelselmatig verhoogt en meteen ook de aarde-temperatuur (1,6 à 4,5 °C naar het jaar 2030 toe) met als gevolg het smelten van pool-ijs en het stilaan breder uitzetten van de oceanen. Een verhoging van het zeewaterpeil van 0,2 à 1 m is niet denkbeeldig. Dit zal leiden tot het nemen van voorzorgsmaatregelen ter verdediging van onze kusten en onze laaggelegen gebieden.

Het blijft dus 'werken' geblazen. De grootse onderneming gaat verder. Problemen worden opgelost en nieuwe duiken op. De aard en de verscheidenheid ervan vereist een blijvende gemeenschappelijke aanpak en een harmonische samenwerking tussen de onderscheiden besturen.

Zelfstandige verzekeringsplichtigen: hoofdberoep, bijberoep en helpers; per bedrijfstak; per gemeente; 1986

	Hoofdbezigheid		Bijkomende bezigheid		Helpers		Bedrijfstak							
	M	V	M	V	M	V	Land- bouw	Vis- serij	Nijver- heid	Handel	Vrije beroep- en	Dien- sten	Diverse beroep- en	Alge- meen totaal
<i>Arrondissement Brugge</i>														
Beernem	638	227	95	18	224	21	519	—	226	322	74	50	32	1.223
Blankenberge	715	342	51	15	156	33	64	12	239	768	107	87	35	1.312
Brugge	4.412	1.763	617	132	776	156	469	96	1.765	3.402	1.346	532	246	7.856
Damme	561	167	82	19	250	19	450	4	177	290	89	54	34	1.098
Jabbeke	518	192	58	13	201	12	297	2	207	312	90	54	32	994
Knokke-Heist	1.762	638	141	31	372	77	227	61	643	1.464	334	166	126	3.021
Oostkamp	885	367	113	18	288	22	507	7	369	568	123	83	36	1.693
Torhout	792	302	85	24	251	34	323	6	394	512	121	84	48	1.488
Zedelgem	830	292	117	18	264	28	394	3	397	497	124	88	46	1.549
Zuierenkerke	176	65	20	—	83	3	166	2	46	99	19	9	6	347
Totaal	11.289	4.355	1.379	288	2.865	405	3.416	193	4.463	8.234	2.427	1.207	641	20.581
<i>Arrondissement Diksmuide</i>														
Diksmuide	851	310	90	29	476	26	695	1	303	528	107	84	64	1.782
Houthulst	429	164	45	15	228	14	360	—	131	292	43	47	22	895
Koekelare	360	130	40	6	156	9	273	2	138	192	40	43	13	701
Kortemark	624	216	65	12	277	19	422	—	248	348	60	80	55	1.213
Lo-Reninge	223	73	23	5	201	7	314	—	62	110	18	16	12	532
Totaal	2.487	893	263	67	1.338	75	2.064	3	882	1.470	268	270	166	5.123
<i>Arrondissement Ieper</i>														
Heuvelland	428	153	35	6	311	23	469	1	131	251	37	39	28	956
Ieper	1.396	564	138	51	595	57	717	2	557	1.007	303	157	58	2.801
Langemark- Poelkapelle	366	131	54	8	219	15	372	—	134	201	29	40	17	793
Mesen	39	16	2	2	16	—	17	—	21	22	4	7	4	75
Poperinge	967	367	96	22	558	46	832	1	345	572	128	97	81	2.056
Vleteren	223	75	18	6	167	13	262	—	76	103	25	21	15	502
Wervik	634	239	49	19	224	20	273	1	292	396	96	94	33	1.185
Zonnebeke	534	195	44	16	341	27	512	—	202	293	54	67	29	1.157
Totaal	4.587	1.740	436	130	2.431	201	3.454	5	1.758	2.845	676	522	265	9.525
<i>Arrondissement Kortrijk</i>														
Anzegem	611	206	109	15	193	33	309	4	364	279	89	74	48	1.167
Avelgem	329	155	49	6	110	19	123	1	164	243	46	39	52	668
Deerlijk	533	146	77	12	132	17	137	2	321	306	68	54	29	917
Harelbeke	953	374	135	33	216	21	168	4	609	603	165	117	66	1.732
Kortrijk	3.333	1.354	443	98	647	118	402	9	1.687	2.306	949	451	189	5.993
Kuurne	508	215	66	20	132	19	56	2	322	353	100	75	52	960
Lendelede	225	75	35	4	95	8	101	1	133	129	37	24	17	442
Menen	1.146	540	146	47	299	47	216	3	697	811	233	186	79	2.225
Spiere-Helkijn	84	41	11	3	20	2	40	—	30	61	16	7	7	161
Waregem	1.506	553	195	54	449	60	294	16	1.040	903	298	171	95	2.817
Wevelgem	1.032	444	144	29	250	43	216	3	646	692	179	141	65	1.942
Zwevegem	819	341	148	27	281	35	349	2	468	496	186	95	55	1.651
Totaal	11.079	4.444	1.558	348	2.824	422	2.411	47	6.481	7.182	2.366	1.434	754	20.675

	Hoofdbezigheid		Bijkomende bezigheid		Helpers										Bedrijfstak	
	M	V	M	V	M	V	Land- bouw	Vis- serij	Nijver- heid	Handel	Vrije beroep- pen	Dien- sten	Diverse beroep- pen	Alge- meen totaal		
<i>Arrondissement Oostende</i>																
Bredene	367	190	38	13	72	13	37	5	153	369	62	56	11	693		
De Haan	485	206	53	13	112	14	106	8	163	442	103	55	6	883		
Gistel	418	155	55	10	168	18	197	2	185	295	76	48	21	824		
Ichtegem	602	230	67	13	225	21	336	2	275	378	48	81	38	1.158		
Middelkerke	752	296	72	12	219	20	301	3	243	624	88	75	37	1.371		
Oostende	2.473	1.168	274	82	319	73	104	64	860	2.276	591	367	127	4.389		
Oudenburg	323	111	40	12	125	6	168	1	125	217	47	30	29	617		
Totaal	5.420	2.356	599	155	1.240	165	1.249	85	2.004	4.601	1.015	712	269	9.935		
<i>Arrondissement Roeselare</i>																
Hoogdele	452	132	58	15	215	13	347	2	187	227	50	39	33	885		
Ingelmunster	461	145	68	10	172	25	150	—	272	303	53	59	44	881		
Izegem	1.127	448	163	38	287	49	212	2	607	845	190	170	86	2.112		
Ledegem	421	172	46	17	172	19	213	—	230	277	53	54	20	847		
Lichtervelde	403	157	44	8	159	17	259	1	159	241	46	53	29	788		
Moorslede	469	181	53	15	242	16	301	—	209	320	57	61	28	976		
Roeselare	2.227	884	296	48	564	67	460	8	887	1.760	439	400	132	4.086		
Staden	579	208	59	12	339	33	526	2	237	335	50	60	20	1.230		
Totaal	6.139	2.327	787	163	2.150	239	2.468	15	2.788	4.308	938	896	392	11.805		
<i>Arrondissement Tielt</i>																
Ardooie	497	162	68	17	237	10	360	2	202	291	43	55	38	991		
Dentergem	387	150	49	17	168	16	233	1	192	232	49	45	35	787		
Meulebeke	467	163	61	11	252	21	292	1	231	304	59	70	18	975		
Oostrozebeke	364	112	41	7	134	13	159	—	210	196	35	37	34	671		
Pittem	379	111	40	9	203	16	320	—	164	187	35	33	19	758		
Ruiselede	289	92	40	7	147	7	272	—	95	149	28	24	14	582		
Tielt	899	357	121	21	446	44	587	1	372	634	143	93	58	1.888		
Wielsbeke	297	96	39	8	135	7	106	—	207	177	42	26	24	582		
Wingene	782	293	86	17	366	22	690	1	319	372	74	67	43	1.566		
Totaal	4.361	1.536	545	114	2.088	156	3.019	6	1.992	2.542	508	450	283	8.800		
<i>Arrondissement Veurne</i>																
Alveringem	350	102	28	4	252	12	427	—	76	181	28	17	19	748		
De Panne	450	239	38	12	120	18	57	1	182	479	78	49	31	877		
Koksijde	793	248	76	18	214	21	133	6	297	646	147	92	49	1.370		
Nieuwpoort	415	155	58	12	132	16	104	18	150	380	68	48	20	788		
Veurne	527	168	55	14	285	35	371	—	189	315	113	43	53	1.084		
Totaal	2.535	912	255	60	1.003	102	1.092	25	894	2.001	434	249	172	4.867		

Primeur op T-zone te Ieper

Te Ieper werd op 31 mei jongstleden het Doorgangsgebouw op de T-zone officieel in gebruik genomen. De T-zone is een deel van het bedrijventerrein Ieperleekanaal. Het gebouw heeft een beschikbare ruimte van 2.150 m², op een totaal terrein van 4.700 m². Het werd opgericht op initiatief van de GOM - West-Vlaanderen en met de financiële hulp van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

In totaal zijn er drie produktieruimten en 4 kantoorruimten die samen 1.560 m², respectievelijk 590 m²

omvatten. Het gebouw wordt aangesloten op water, elektriciteit (hoogspanning), gas, telefoon, telex en telefax. Een bedrijf, momenteel gehuisvest in het Bedrijvenscentrum Ieper, zal weldra naar het Doorgangsgebouwencentrum overgeplaatst worden. Het betreft het bedrijf Lernout Speech Products nv (spraakverwerkingsprodukten).

Ook Compufeez nv, T-zone-vennootschap opgericht door Stevens koeltechniek uit Ieper vestigt zich weldra in het Doorgangsgebouw. Compufeez is actief in de sektor van geautomatiseerde koel- en vriestunnels voor de voedingsnijverheid.

Nieuwe aanpak van de T-zone

Bij de opening van het Doorgangsgebouwencentrum te Ieper wees de heer W. Vens, Voorzitter van de GOM - West-Vlaanderen, op de speciale mogelijkheden die door dit doorgangsgebouw op de Ieperse T-zone ontstaan:

'Het gebouw dat wij vandaag inwijden, werd opgericht door de GOM - West-Vlaanderen met de steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.

Deze opening is omwille van twee aspecten heel belangrijk.

Ten eerste is de realisatie van dit gebouw een belangrijke stap bij de konkrete uitwerking van het

Ontwikkelingsplan voor de Westhoek. Bij de uitwerking van dit plan is het dus niet bij woorden gebleven maar worden konkrete daden gesteld die een versnelde opuntstelling van de economische infrastructuur van de Westhoek als gevolg zullen hebben.

Een tweede belangrijk aspekt is dat het beschikken over een doorgangsgebouwencomplex, Ieper tot de meest interessante inplantingsplaats in België voor hoogtechnologische projekten gemaakt heeft. De klasieke T-zone zoals men er in Vlaanderen 3 heeft, namelijk te Geel, Ieper en Tessenderlo, vertoont als belangrijk voordeel dat een bedrijf er gedurende 10 jaar totaal vrij van belasting kan werken. Het bedrijf dat de erkenning bekommt als T-zone vennootschap betaalt bijgevolg

gedurende 10 jaar niet alleen geen vennootschapsbelasting, doch ook geen roerende voorheffing op de dividenden aan de aandeelhouders. Daarenboven wordt bij de dividenden aan de aandeelhouders een fiktieve roerende voorheffing gevoegd als een soort bijkomende premie. Een bedrijf dat winsten realiseert op de T-zone bekomt bijgevolg uitzonderlijke voordelen.

In vele gevallen wordt de winst de eerste jaren echter sterk gedrukt door de afschrijvingen tengevolge van nieuwbouw en is het toegestane voordeel bijgevolg beperkt. Belangrijk is dus dat op een T-zone gebouwen beschikbaar zijn waar een bedrijf tijdelijk ruimte kan huren, zodat het zijn nieuwbouwproject kan verschuiven naar een latere periode.

Deze werkwijze laat niet alleen toe de winst de eerste jaren te maximaliseren doch ook te starten met een beperkter kapitaal en het op termijn nodige kapitaal te realiseren door reservering van de belastingsvrije winsten.

Hier ligt de basisbedoeling van het doorgangsgebouwencomplex: het instrument T-zone dat aan de Westhoek werd gegeven om hoogtechnologische bedrijven aan te trekken nog efficiënter maken door de voor bedrijfsfinanciering en expansie beschikbare winst te vergroten.

De T-zone Ieper biedt hier een primeur aan die ons toelaat te verklaren dat de meest interessante vestigingsplaats voor hoogtechnologische bedrijven nu Ieper is.

Het doorgangsgebouwencomplex staat natuurlijk ook ter beschikking van bedrijven die geen T-zone erkenning hebben verkregen. In dit geval krijgen deze bedrijven natuurlijk niet de speciale fiscale voordelen van een T-zone vennootschap doch wel eventueel de belangrijke tegemoetkomingen van een rekonversievennootschap. De staf van de GOM - West-Vlaanderen staat kandidaten graag bij om de verschillende mogelijkheden te onderzoeken en een gunstige oplossing te helpen uitwerken'.

De Westhoek - Het investeringsparadijs in West-Vlaanderen

Prof. dr. N. Vanhove, Directeur-Generaal van de GOM - West-Vlaanderen, maakte bij de opening van het Doorgangsgebouwencomplex te Ieper de balans op van de reeds gevoerde en nog te voeren acties voor de Westhoek:

'De aangekondigde titel 'De Westhoek - Het investeringsparadijs in West-Vlaanderen' kan pretentius of overtrokken klinken. Zo mag het echter niet worden geïnterpreteerd. Het is eerder bedoeld als een rechtzetting. We hadden ook een andere titel kunnen gebruiken zoals 'Wie snel naar boven wil, moet ondernemen in de Westhoek. Nu'. We willen echter niet verweten worden aan plagiaat te doen. Daarenboven hebben we niet de financiële middelen om tegen de concurrentie met een gelijkaardige slogan op te tornen.

Is de Westhoek een investeringsparadijs? Laten we even enkele punten op een rij plaatsen die aantonen dat een kandidaat-investeerder in de Westhoek minstens evenveel lokalizatievoordelen heeft als in andere regio's van het land die sterk in de verf worden gezet.

In de eerste plaats behoort het geografisch en verkeerstechnisch isolement tot het verleden en in het licht van 1992 bieden zich nieuwe perspectieven aan.

Inzake de wegontsluiting hebben twee projecten in sterke mate bijgedragen tot verbetering van de geo-economische situering van de Westhoek. Dank zij het tweede Plan voor de Westhoek, nog opgemaakt door de voorganger van de GOM - West-Vlaanderen, namelijk de Westvlaamse Economische Raad, kregen Ieper en Poperinge verbinding op de assen Rijsel-Kortrijk-Gent-Antwerpen en Kortrijk-Brugge. Via Poperinge is er sinds 1985 aansluiting op de autoweg Rijsel-Dinkerke. De verkeersligging van Diksmuide en Veurne verbeterde in belangrijke mate door de A18 Jabbeke-Franse grens. We weten evenwel dat het sluitstuk nog niet is afgewerkt. De GOM - West-Vlaanderen is thans bezig met een intense actie om de verbinding met de Franse grens te bespoedigen en tijdig klaar te zijn met een aansluiting op de Franse expresweg tot Calais.

1992 ligt niet meer zo ver af. Aan de twijfelaars moeten we stellen: 'de Europese eenheidsmarkt wordt een feit'. Op hetzelfde ogenblik zal ook de Kanaaltunnel verwezenlijkt zijn en wordt Calais een belangrijke draaischijf in de EG. Ook de draagkracht van de vaste oeververbinding Groot-Brittannië/Frankrijk wordt wel eens onderschat. Dit is een extern economisch gegeven dat gelukkig niet nadelig is voor de Westhoek. De Westhoek ligt in het onmiddellijke achterland van dit toekomstig verkeersknooppunt en krijgt een directe toegankelijkheid. Hierdoor moet de aantrekkingskracht van de Westhoek verhogen. De Westhoek komt net tussen de twee groeipolen van de Brest-Rotterdam range te liggen, met name Calais en Zeebrugge. Ik beklemtoon: de geo-economische situering van de Westhoek is optimaal.

Tweede belangrijke troef voor de Westhoek is de beschikbaarheid van arbeidskrachten, het goed industrieel klimaat en de goede industriële relaties. De beschikbaarheid van geschikte mannelijke arbeidskrachten wordt opnieuw een lokalizatiefaktor van betekenis. Dit ervaren we in meerdere dynamische streken in Vlaanderen en gelukkig ook in West-Vlaanderen. De goede industriële relaties worden het best getest bij enkele grotere buitenlandse ondernemingen gevestigd in de Westhoek.

Een derde troef is de groei binnen de Westhoek. 'Success breeds success'. Het volk wenst te winnen. Investeerders volgen succesvolle investeerders in groeiende regio's. De Westhoek is in de jongste kwarteeuw grondig veranderd. Enkele cijfers mogen dit illustreren. In 1964, het eerste jaar van het eerste Plan voor de Westhoek 1964-68, was er in de Westhoek geen enkel bouwrijp industrieterrein. In de kernsteden Ieper, Diksmuide

de, Veurne en Poperinge werden, mede onder impuls van de WIER en in het raam van de vijfjarenplannen, bedrijventerreinen erkend als nationaal belang en uitgerust. Op de terreinen Diksmuide I en II, Ieperleekanaal te Ieper, Sappenleen te Poperinge en Veurne I werden tot midden mei 1988 375 ha verworven en 300 ha verkocht. Wanneer we de extra inspanningen van de steden Diksmuide en Poperinge erbij voegen, loopt de verkochte oppervlakte op tot 330 ha. Hierop zijn 216 ondernemingen gevestigd of in opbouw. De groeiende vraag naar werkterreinen stelt de GOM - West-Vlaanderen en de WIER voor het probleem om in versneld tempo de bestaande terreinen uit te breiden. In de periode 1985-87 werden er in de Westhoek 45 ha verkocht en in januari-mei 1988 meer dan 22 ha. In het kader van het Nationaal Programma van Communautair Belang voor de Westhoek, dat een belangrijke EG-steun krijgt, wordt thans gewerkt om zo spoedig mogelijk de beschikbare grondreserve van 64 ha op adequate wijze aan te vullen in de vijf Westhoekkernen.

Het succes van de verkoop van werkterreinen vertaalt zich eveneens in een verbeterde werkgelegenheidssituatie.

De totale tewerkstellingsgroei in de Westhoek — op basis van Volkstellingen — bedroeg ongeveer 1.500 eenheden gedurende de jaren zestig of 1,4% van de

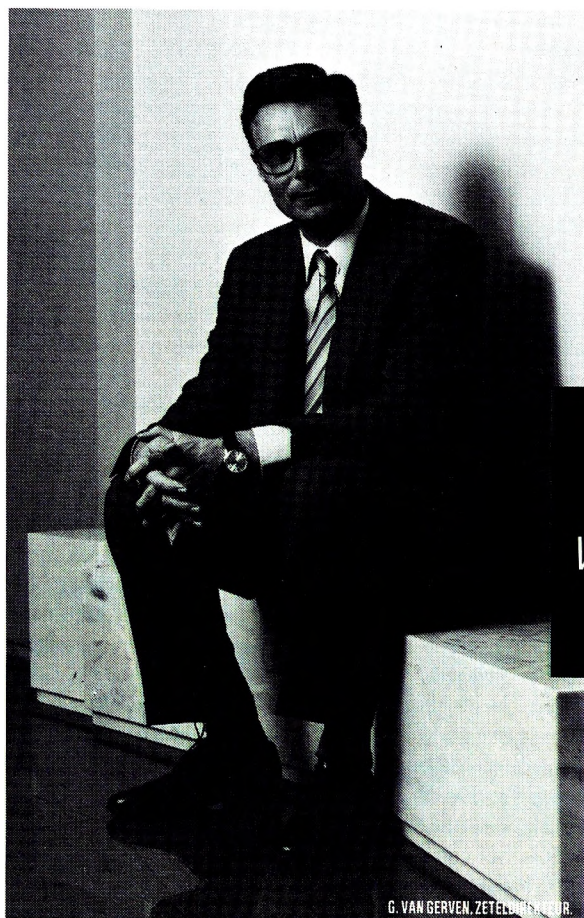
Vlaamse groei en 6% van de Westvlaamse groei. In de jaren zeventig was de groei 2.400 eenheden of 4,9% van de Vlaamse groei en 31% van de Westvlaamse groei. Op basis van de RSZ-cijfers beliep de groei in de periode 1981-86 1.800 eenheden of 14% van de Vlaamse groei en 29% van de Westvlaamse groei. Merk op dat in tegenstelling met overig West-Vlaanderen en Vlaanderen in het algemeen, de industriële werkgelegenheid duidelijk aan betekenis wint.

De investeringsstimuli die ter beschikking staan van de investeerder in de Westhoek vormen de vierde troef. Elke investeerder kan de volgende drie stimuli combineren:

1. regionale expansiesteun;
2. investeringsaftrek;
3. statuut van rekonversie maatschappij.

Wanneer een investeerder een rekonversie maatschappij opricht en de drie stimuli combineert kan de totale ondersteuning in reële en actuele termen 47% van de totale investering bedragen. Welnu dit is niet meer doch ook niet minder dan in de twee andere ontwikkelingsgebieden van Vlaanderen.

Met andere woorden de investeringssteun in de Westhoek is even hoog als in de provincie Limburg. Daarenboven kunnen high-tech ondernemingen op de T-zone te Ieper het statuut bekomen van T-zone ven-

G. VAN GERVEN, ZETELBANKIER.

*"Wij pakken zo'n kredietdossier
gewoon achterstevoren aan.
Want achter elk dossier zit een ondernemer,
en daar begint alles mee."*

nootschap. Een T-zone vennootschap geniet een vrijstelling van vennootschapsbelasting gedurende een periode van 10 jaar. Dankzij de oprichting van een doorgangsgebouw op de T-zone te Ieper is er voor de T-zone vennootschap en de rekonversie maatschappij een extra voordeel gecreëerd.

In de rand van deze stimuli wil ik nog wijzen op twee andere punten. In de eerste plaats wordt de kandidaat-investeerders aangeraden zo snel mogelijk te beslissen omtrent de eventuele oprichting van een rekonversie maatschappij. Deze vrij gunstige fiscale situatie zou wel eens vlugger dan vermoed een einde kennen.

In de tweede plaats kan de GOM - West-Vlaanderen bemiddelen voor eventuele tijdelijke participatie van een derde. Zowel in de private als in de publieke sektor zijn er meerdere participatiemaatschappijen die bereid zijn als participant — eventueel tijdelijk — in een maatschappij te investeren. Op de opening van het Bedrijvencentrum Westhoek te Ieper werd trouwens de oprichting van een nieuwe participatiemaatschappij aangekondigd, namelijk Westhoek-Invest. Hieruit moge duidelijk blijken dat de investeringsstimuli in de Westhoek even hoog zijn als in Limburg. Daarenboven zijn de kapitaalmiddelen voldoende ruim om elk interessant project te financieren.

Laat me toe te eindigen met een paar woorden over het geïntegreerd actieprogramma voor de Westhoek. Het essentiële onderdeel van het geïntegreerd actieprogramma — namelijk de steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, kortweg EFRO genoemd — of het Nationaal Programma van Communautair Belang werd goedgekeurd. Er blijft een reële kans dat dit Nationaal Programma wordt uitgebreid tot een geïntegreerd programma waardoor op extra steun kan worden gerekend van de oriëntatiesectie van EOGFL en van het Europees Sociaal Fonds.

Door de uitvoering van het EFRO-programma zullen in de Westhoek voor ruim 3 miljard extra investeringen geschieden exclusief de steun aan en de investeringen in de private sektor en exclusief de investeringen van de nationale regering. Het derde vijfjarenplan zal vooral bijdragen tot:

- (a) de verbetering van de economische infrastructuur zoals industrieterreinen, bedrijven centra en doorgangsgebouwen;
- (b) een oplossing voor de waterbevoorrading, de waterbeheersing en de waterzuivering en dit zowel in het belang van de landbouw, de industrie, het toerisme als van de lokale bevolking;
- (c) een verbetering van de toeristische infrastructuur;
- (d) de promotiemogelijkheden op het vlak van industrie en toerisme;
- (e) de kwalitatieve aspecten van de arbeidsmarkt.

Laat me toe bij deze gelegenheid ook een misverstand recht te zetten ten aanzien van het Actieplan voor de Westhoek. Van een herwerking van het GOM-plan is nooit sprake geweest. Integendeel, de GOM-studie kreeg een kwalitatief hoge waardering. Men

moet echter het onderscheid maken tussen de voorbereidende studie tot het Plan en het eigenlijke Geïntegreerd Plan. De inhoud van dit laatste is afhankelijk van de beschikbare middelen die de EG en de eigen publieke sektor ter beschikking stellen. Elke beperking van middelen hield een aanpassing van het ontwerpplan in. Vergeten we toch ook niet dat er in Europa nog 'andere' ontwikkelingsgewesten zijn dan de Westhoek. Al bij al heeft de Westhoek per capita een hogere steun dan het Limburg-Plan. De GOM - West-Vlaanderen zal ervoor waken dat het Plan ook een maximale uitvoering krijgt.

De Westhoek is in de fase waarin eigen potenties thans volop ontplooid worden, steunend op geloof en vertrouwen in eigen kunnen. Het is de fase waarin steun van overheid, zowel EG-fondsen als het Vlaamse Gewest, Provincie West-Vlaanderen en gemeenten, een maximale efficiëntie bereikt. Voor de nog ruime arbeidsreserve is er hoop en voor de ondernemingen werd een investeringsparadijs in Vlaanderen geschapen. De GOM - West-Vlaanderen garandeert U een volledige begeleidingsservice'.

Reznor 100 jaar

Reznor Europe nv uit Menen vierde zopas zijn 100-jarig bestaan als producent van hoge kwaliteitsverwarmingsprodukten. Na de ontdekking in Amerika in 1859 van gas dat bruikbaar was voor verwarming, stichtte George Reznor in 1888 een firma voor de productie van reflectorradiatoren voor aardgas. Vanaf 1900 was er uitvoer naar Europa.

In België werd ITT Reznor in 1964 gesticht als dochteronderneming van ITT Industries Belgium nv. Er werd een assemblage met US-onderdelen aangevat te Bornem.

In 1966 startte Reznor te Menen een bedrijf dat volledig volgens Europese normen ging werken. Menen werd gekozen omwille van de aanwezigheid van de nodige machines en geschoolde arbeidskrachten.

Reznor behoort als autonome eenheid van de Engelse groep Bullough, Divisie Johnson & Starley.

Reznor Europe stelt 178 personen tewerk, waarvan 71% in België, 18% in het Verenigd Koninkrijk, 9% in Duitsland en 2% elders.

Van de 600 miljoen fr. omzet worden slechts 6% in België gerealiseerd; 46% gaat naar het Verenigd Koninkrijk, 21% naar West-Duitsland, 12% naar Frankrijk en ook naar Nederland en 3% elders.

Sinds 1980 beschikt Reznor over een zelfstandige bedrijfseenheid te Frankfurt am Main, terwijl in het Verenigd Koninkrijk Reznor VK actief is. Zowel Finland en de Sovjet Unie als Zuidoepa bieden toekomstperspektieven voor het bedrijf.

Reznor legt vooral zeer veel nadruk op nieuwe produkten en op de kwaliteit van alles wat wordt geproduceerd. Kwaliteit biedt de grootste troef voor de positie in het Europa na 1992.

Technologie - overdracht

Onder deze hoofding zullen ook in de toekomst in 'West-Vlaanderen Werkt' een aantal samenwerkingsvoorstellen van buitenlandse bedrijven gepubliceerd worden.

Deze voorstellen zijn afkomstig uit de databank van de TIV, de Technologische Innovatiecel voor Vlaanderen. De TIV is een vzw door de GOM's opgericht, met als taak Vlaamse bedrijven, voornamelijk KMO's, bij te staan in het opstellen en uitvoeren van hun innovatiestrategie.

Eén van de opdrachten van de TIV is het screenen van het internationaal technologie-aanbod: wereldwijd worden interessante technologieën uit alle industriële sectoren opgespoord en geëvalueerd. Vervolgens worden ze op een systematische manier verwerkt, opgeslagen in een databank, en bekendgemaakt aan de Vlaamse bedrijfswereld.

In dit proces spelen de GOM's een uitermate belangrijke rol, door hun goede kontakten met de bedrijven in hun respectievelijke provincies.

Indien geen enkel van de hier gepubliceerde voorstellen in aanmerking komt voor toepassing in uw bedrijf, dan kan U aan de TIV opdracht geven om gericht technologieën op te sporen, waar ook ter wereld, in overeenstemming met uw interesseprofiel.

Daarenboven kan de TIV informatie verschaffen over de stand van de techniek in domeinen die U interesseren, of leveranciers opzoeken van heel speciale uitrustingen die U nodig heeft, of U inlichten over de stand van het wetenschappelijk onderzoek, enz. Kortom, de TIV heeft een methodiek opgebouwd, die toelaat om technologische informatie, van welke aard ook, op een snelle manier op te sporen en te bekomen.

De TIV kan U eveneens bijstaan bij het opstellen van uw interesseprofiel.

Noodvoedingen (Israël), ref. WV-8801 E

Deze noodvoedingen bieden de mogelijkheid om vier gebruikers aan te sluiten. Twee uitgangen zijn beschermd tegen spanningsonderbrekingen, het geleverde vermogen is 400 Watt voor maximaal 20 minuten.

De overige uitgangen bevatten een ontstoorfilter. Er is voorzien in een overbelastingswaarschuwing, net-schakelaars en signalering per uitgang en gezamenlijk.

De behuizing is zodanig dat het toestel onder het beeldscherm van een computer kan aangebracht worden.

Naast het gebruik bij personal computers kan ook aan het beveiligen van medische apparatuur gedacht worden.

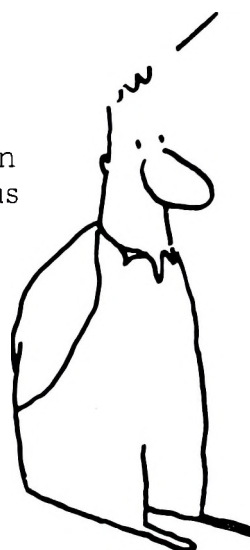
ZOEK HET NIET TE VER

U ZOekt
PERSONEEL?

Kijk uit in uw eigen streek,
Kijk in uw Streekkrant.
Want met De Streekkrant zit zowel de ondernemer als de sollicitant goed. De Streekkrant heeft voor elke streek een aparte editie. Als ondernemer kunt u dus zelf de edities die u interesseren kiezen en het gebied afbakenen waarin u personeel wil rekruteren. Als sollicitant krijgt u heel wat mogelijkheden aangeboden voor werk in eigen streek.

U ZOekt
WERK!

Voor alle informatie over de rubriek
STREEKPERSONEEL
Kontakteer Greet Beyls 051/23 23 11

Ontwikkelingsgraad: in productie.

Voorgestelde overeenkomst: fabriekagelentie voor een volledig zelfstandige productie ofwel assemblage-en verdeelrechten te bekomen.

Interne transportsystemen (Zweden), ref. WV-8802 T

De AGV ofwel automatisch geleid voertuig, is een transportwagentje dat via een in de vloer ingebouwde geleidingsdraad zijn weg in het bedrijf vindt. De AGV werkt op oplaadbare batterijen en is uitgerust met een besturingscomputer. Hierdoor zijn de toestellen volledig onafhankelijk bij het verrichten van een transport, ze kiezen zelf de kortste weg tussen meerdere bevoorradingspunten en kunnen hindernissen ontwijken.

Dit systeem is ook in te bouwen bij vorkheftrucks, zodat precisiepositioneringen in voorraadrekken eenvoudig zijn uit te voeren.

Ontwikkelingsgraad: in productie.

Voorgestelde overeenkomst: know-how overdracht aan systeembouwers.

Draagbare gasdetector (USA), ref. WV-8803 MF

Dit toestel is een verdere ontwikkeling van de ion-mobility spectrometer, dewelke in de jaren zestig werd uitgevonden. Het toestel is veel kompakter, heeft een redelijker gewicht, en er is geen behoefte meer aan een speciaal dragergas of een zorgvuldige preparatie van de proefstalen in het laboratorium. De metingen kunnen nu 'te velde' gebeuren en de resultaten zijn ogenblikkelijk beschikbaar.

Toepassingen zijn: het opsporen van gaslekken in de chemische industrie, controle van de luchtzuiverheid in 'clean room', opsporen van explosieven en verdovende middelen.

Ontwikkelingsgraad: meerdere prototypes.

Voorgestelde overeenkomst: fabriekagelentie.

Ontgeuring en ontsmetting van circulatielucht in grote gebouwen (USA) - ref. WV-8804 P

De methode berust op een zeer speciale luchtfiltering met behulp van ozon. In plaats van steeds nieuwe lucht te filteren en te ontsnuffen wordt de rondgestuurde lucht in een gesloten systeem gehouden en met een speciale continu regenererende filter gezuiverd, ontsnufft en ontgeurd. Een ozongenerator regeneert inert granulaair materiaal, geladen met oxidantia, dat zich op een filterbed bevindt. Een ozondetector verzorgt de feedback naar de generator.

Het systeem is hoofdzakelijk toepasbaar in air-conditioning systemen. Een bijkomend voordeel is de bacteriologische ontsmetting van de lucht door het ozon, wat de verspreiding van bacteriën via de luchtkanalen tegen gaat.

Ontwikkelingsgraad: gebreveteerd filtersysteem, pilootinstallatie.

Overeenkomst: licentie.

Sterk isolerende koeltoogdeuren (USA), ref. WV-8805 WW

De 'Zerowatt' deuren werden bekroond door 'The Society of the Plastics Industry' met een top producent award in de categorie energie. De panelen bestaan uit composiet polyester pultrusies waardoor een grote sterkte gecombineerd wordt met een hoge slagvastheid en thermische isolatie. De thermische geleiding is 250 keer kleiner dan van aluminium. Tussen de twee glaspanelen is nog een thermisch reflexerende folie aangebracht zodat het dauwpunt sterk verhoogd wordt, waardoor de kans op dampen zeer gering is.

Ontwikkelingsgraad: in productie.

Voorgestelde overeenkomst: vertegenwoordiging of fabriekagelentie (matrijzen beschikbaar).

Het Sanimat-procédé voor wegeniswerken (BRD), ref. WV-TT 990B

Het sanimat-procédé is een Duitse techniek om op een goede en zuinige manier asfaltwegen te saneren. Het is ondermeer uitermate geschikt om spoorvorming in het wegdek weg te werken. Het ganse wegdek wordt verwarmd en losgekrabd, waarna nieuw asfalt materiaal wordt aangevuld en zodanig opgehoogd dat na uitwalen het wegdek volledig vlak ligt. Deze techniek wordt reeds jarenlang gebruikt en beproefd op duitse wegen, en is goed bevonden om met weinig grondstof en toch op een degelijke manier de spoorvorming en de uitgekankerde voegen te herstellen.

Ontwikkelingsgraad: commercieel beschikbaar.

Voorgestelde overeenkomst: licentie.

Insecticide, fungicide en asthma bestrijdende verfsoorten (F), ref. WV-TT 988C

De Franse firma Sogeref Artilin ontwikkelde een aantal functionele verven waaronder ondermeer insecticide-, fungicide- en anti-mijt verven.

De techniek berust op het gebruik van insecticiden onder de vorm van scherpe microkristallen die uit het poreus verfooppervlak steken en die een dodelijke inwerking hebben op insecten door aanraking. Deze kontakt insecticiden zijn onschadelijk voor de mens en hebben een langdurige werking. Naast deze soort werden ook fungicide verven en een combinatie van beiden ontwikkeld. De laatste ontwikkeling is een anti-mijt verf die mijten vernietigt dewelke in 75% van de gevallen de veroorzakers zijn van astma en ademhalingsallergieën. De verfsoorten zijn op water- of oplosmiddelbasis met matte, satijn of glanzende afwerking.

Ontwikkelingsgraad: commercieel beschikbaar.

Rookgaszuivering bij het vulcaniseren van rubber (BRD), ref. 8806 C

Een Duits ingenieursbureau ontwierp een installatie voor het zuiveren van de rookgassen die ontstaan bij het vulcaniseren van rubber. De installatie bestaat uit 3

U kent ons wel...

...of niet soms?

Als eerste streekeigen uitzendkantoor, vertrouwd met de eigen kenmerken van mensen en bedrijven, heeft Konvert Interim alhier het tijdelijk werk ingevoerd. Het heeft op dit vlak pionierswerk verricht, volledig in overeenstemming met de wetgeving ter zake. Vandaag stelt Konvert zeven vestigingen ter beschikking. Verspreid in West- en Oost-Vlaanderen. Onze keuze is vooral bepaald in functie van de marktvraag, dicht gelegen bij bedrijven en bevolking.

Wanneer Konvert Interim ?

In elk bedrijf komen wel eens knelpunten voor wat tot storingen in de bedrijfsactiviteit kan leiden en ook verlies betekent. Door een beroep te doen op interims, ter aanvulling of vervanging, brengt de bliksemsnelle mobilisatie van vooraf geselecteerd personeel de flexibele oplossing. Zowel in voorziene (vakantie, seizoenarbeid, zwangerschap, reorganisatie...) als in onvoorziene omstandigheden (ziekte, ongeval, bijkomende overlast...) kan men altijd bij Konvert Interim terecht.

Voor wie Konvert Interim ?

Rentabiliteit in productie en kantoor vereist ingrijpende methoden. De behoeften aan arbeiders en bedienden zijn niet bestendig dezelfde van het begin tot het einde van het jaar. Efficiënt georganiseerde ondernemingen hebben slechts het strikt nodige kernpersoneel, samen met uitzendkrachten, in dienst, die voortdurend op volle capaciteit werken. Door een beroep te doen op interims heeft het bedrijf geen

advertentie-aanwervingskosten en geen tijdsverlies. Konvert lost dit voor u op en zorgt ook voor de administratie van lonen en sociale documenten. Het bedrijf betaalt enkel de werkelijk gepresteerde uren. Zowel ziekte, arbeidsongevallen, vakantie, klein verlet zijn voor rekening van het uitzendkantoor. Daarenboven beschikt Konvert Interim over een uitgebreid team van kantoor-, verkoop-, informatica-, technisch-, paramedisch personeel, handarbeiders, en allerhande vaklieden, direct beschikbaar voor de gevraagde kwalificatie. Konvert Interim is een productieve formule in een aktueel personeelsbeleid.

Waarom Konvert Interim ?

Onafhankelijk van de aard van het bedrijf, verstrekt de interim-methode een beweeglijk dynamisme en is een innoverende werktechniek die ter beschikking staat van alle progressieve, zowel grote als kleine ondernemingen.

Konvert Service ?

Konvert Interim blijft voortdurend betrokken bij uw personeelszaken. Alle medewerkers van Konvert staan altijd voor u klaar en bieden u een snelle, efficiënte en deskundige dienstverlening. Voor talrijke werkzoekenden is Interim een gepaste manier om ingeschakeld te worden in het economisch circuit. Honderden bedrijven in Vlaanderen werken sinds jaren tot hun volledige voldoening met Konvert-Interims. Duizenden werkzoekenden vonden sinds jaren tijdelijk werk bij het Konvert Bureau pvba en velen vonden zelfs langs die weg... VAST WERK!

konvert interim

IEPER

Rijsselsestraat 144
tel. 057/20 99 91

BRUGGE

Hoefijzerlaan 38
tel. 050/33 16 66

KORTRIJK

Robbeplein 5
tel. 056/20 29 44

TIELT

Krommewalstraat 4
tel. 051/40 54 51

DEINZE

Bullenstraat 4
tel. 091/86 83 33

EKKLO

Stationsstraat 107
tel. 091/77 08 44

ROESELARE

Meensesteenweg 75
tel. 051/22 77 30

opeenvolgende waskamers waar in tegenstroom de hete rookgassen geblust worden met een waternevel. Vervolgens worden de verzadigde gassen over een druppelafscheider en een deeltjesafscheider gevoerd, en daarna over actieve kool geleid. Het water uit de waskamers wordt via een andere kringloop door membraanfiltratie gezuiverd, en terug in de waswaterkringloop gebracht.

Ontwikkelingsgraad: commercieel beschikbaar.

Voorgestelde overeenkomst: general contracting.

Extractie en fractionering volgens het superkritisch gas extractie procédé (SCGE) (Canada), ref. 8807 C

Bepaalde gassen hebben onder hoge druk, en speciaal onder superkritische omstandigheden, een verhoogd oplossend vermogen.

Door verandering van de druk in het superkritisch gebied ontstaat de mogelijkheid om de extractie-eigenschappen van een fluidum t.o.v. een andere vaste stof of vloeistof beduidend te beïnvloeden. Aldus kan men grondstoffen selectief fractioneren of extraheren en daarna precipiteren.

Bepaalde gassen, zoals koolzuurgas, dat reeds op lage temperatuur superkritisch is, en niet giftig, komen bijzonder in aanmerking om bv. vitamines, aroma's, alcaloïden, natuurlijke kleurstoffen, enz. te extraheren. Naast koolzuurgas komen nog talrijke andere gassen in aanmerking, afhankelijk van de te extraheren stof.

De voordelen van deze technologie zijn: de afwezigheid van residuen, de lage temperatuur, de milieuvriendelijkheid.

Ontwikkelingsgraad: commercieel beschikbaar.

Voorgestelde overeenkomst: produkt- en procesontwikkeling, licentie, haalbaarheidsstudie, technische ondersteuning, joint-venture.

Voor verdere inlichtingen in verband met deze technologievoorstellen kunt U contact opnemen met de Technologische Innovatiecel voor Vlaanderen (TIV), Leuvensestraat 29, 1800 Vilvoorde (ir. K.P. Verstraeten, ing. J. Melotte, ing. M. Verheyden). Tel. 02/252.24.89 - Tx. 64207 GOMB.

50 jaar BNFW

Belgian New Fruit Wharf werd 50 jaar geleden, op 1 februari 1938 opgericht door Fruit Import, Grisard & Marsily, Stevedoring Company Gylsen, Spiers & Son en Fruit Wharf Hook of Holland. De bedoeling was de invoer van uitheems fruit en bederfbare goederen in de haven van Antwerpen, en meer bepaald hun behandeling en hun opslag te realiseren. Sinds 1984 is het bedrijf zijn activiteiten ook te Zeebrugge komen uitoefenen.

Momenteel kan BNFW simultaan 8 schepen ontvangen aan haar twee terminals met name 5 te Antwerpen (10 ha) en 3 te Zeebrugge (8 ha).

De investeringen stijgen voortdurend: 34 milj. fr. in 1977, 209 in 1986, 181 in 1987 en 223 in 1988.

In 1979 werd een eerste spiraalelevator, een prototype gemaakt naar eigen ontwerp, geplaatst te Antwerpen; nu staan er 6 te Antwerpen en 2 te Zeebrugge. Daarnaast zijn er nog 2 gewone elevatoren (1 te Zeebrugge) en 9 kranen (waarvan 4 te Zeebrugge).

Beide terminals beslaan samen 86.000 m² overdekte oppervlakte, inbegrepen 191.000 m³ koelruimtecapaciteit, waarvan 90.000 m³ te Zeebrugge. Daar staan vier loodsen, waarvan twee rechtstreeks aan de kaai. Bij het lossen van een schip gaan de meeste vruchten via de spiraalelevatoren (tussen schip en magazijn) en de geautomatiseerde pallitiseringsmachine (in het magazijn) naar een van de 13 laadpoorten, waar de vrachtwagens klaarstaan. Slechts een zeer klein gedeelte van de lading wordt in geklimatiseerde magazijnen opgeslagen voor een beperkte tijd.

In 1987 werden te Antwerpen en Zeebrugge samen 975.000 ton vruchten uit 385 koelschepen behandeld. Deze tonnage wordt voor 65% samengesteld uit bananen (van zeer diverse merken en herkomst), 16% ananas en kiwi's, 10% appels, peren en druiven, 5% citrusvruchten en 4% andere bederfbare goederen en ladingen. Antwerpen verwerkte ongeveer 800.000 ton, Zeebrugge 200.000 ton.

De aangevoerde produkten zijn in hoofdzaak bestemd voor wederuitvoer naar Duitsland, Frankrijk, Nederland en Zwitserland, maar ook naar Italië, Tschechoslowakije en Polen. Vanuit Zeebrugge wordt een aanzienlijk deel van de zuidengelse fruitmarkt bediend, terwijl de kiwi's bv. zelfs tot in Spanje worden uitgevoerd.

In 1987 bedroeg het totaal aangestelde personeelsleden (bedienden, arbeiders, havenarbeiders inbegrepen) 465 personen. Het gelijktijdig lossen van 2 schepen te Zeebrugge kan een momentele tewerkstelling tot 250 personen betekenen.

Bedrijvencentrum Regio Oostende opgericht

Op 10 juni 1988 werd, op initiatief van de GOM - West-Vlaanderen, het Bedrijvencentrum Regio Oostende nv opgericht. Naast de GOM - West-Vlaanderen participeren in de nieuwe naamloze vennootschap: de Bank Brussel Lambert, de Nationale Investeringsmaatschappij, de Westvlaamse Elektriciteitsmaatschappij en de Oostendse bedrijven: IVES nv, Ostexpo pvba, de Groep Sun, FAG bvba, Steenbakkerijen Desimpel nv, Lithobeton nv, Ostend Pharma nv, Transport Maenhout pvba, Vabim nv, Verhelst & Co Transport nv, Dens-Beheer nv, Morubel nv en Verzekeringskantoor Monteyne-Vanmoerkerke.

In haar eerste vergadering besliste de Raad van Bestuur, de heer M. Vanmoerkerke van de groep Sun te benoemen tot voorzitter en de heer J. Verpoort van de BBL als ondervoorzitter.

Het Bedrijvencentrum Regio Oostende is, na de geslaagde realisaties in het Kortrijkse, het Brugse, het Roeselaarse en de Westhoek, het vijfde soortgelijk initiatief van de GOM - West-Vlaanderen. De oprichting van dit bedrijvencentrum werd sterk ondersteund door de sensibiliseringskampanje die door het Oostendse O-plus werd opgezet. De deelname van veertien van de meest dynamische bedrijven uit de Oostendse regio be-

tekt een belangrijke troef voor het succes van het nieuwe centrum.

De inplanting van het bedrijvencentrum wordt voorzien op het Oostendse bedrijventerrein langsheen de Archimedesstraat. Het bedrijvencentrum zal uitgebouwd worden tot een motor voor de creatie van nieuwe ondernemingen in de Oostendse regio.

Het Bedrijvencentrum Regio Oostende wordt gefazeerd uitgebouwd en zal uiteindelijk plaats bieden aan een 20-tal bedrijven. Het centrum heeft een doorgangsfunctie voor startende ondernemingen.

Als streefdatum voor het operationeel worden van het bedrijvencentrum wordt aanvang 1989 vooropgesteld. Kontakten worden gelegd met de verschillende organisaties die bij de begeleiding van startende bedrijven betrokken zijn. Door een nauwe samenwerking met deze instellingen en organisaties wordt een noodzakelijke steun verleend aan het nieuwe bedrijvencentrum.

Als voorlopige contactadressen voor dit nieuwe bedrijvencentrum gelden:

de heer F. Piers, Ostend Pharma, Archimedesstraat 19 te 8400 Oostende (tel. 059/50.68.40);

de heer J. Callens, GOM - West-Vlaanderen, Baron Ruzettelaan 33 te 8320 Brugge (tel. 050/35.81.31).

TELE-LINK® BBL

Bedrijfsleiders, de BBL denkt aan u...

Een rechtstreekse telematische verbinding tussen het bedrijf en de BBL, dat is de spits technologie, die de BBL ter beschikking van dynamische bedrijfsleiders stelt. Dank zij TELE-LINK BBL kan de bedrijfsleider van op zijn kantoor op elk moment van de dag de staat van zijn financiën controleren. Bovendien kan hij onmiddellijk zijn financiële verrichtingen uitvoeren. TELE-LINK BBL is geen spits technologie alleen voor specialisten. Om de telematische verbinding tot stand te brengen, volstaat het een telefoonnummer te draaien.

De installatie van TELE-LINK BBL is al even eenvoudig want elke bestaande uitrusting is bruikbaar: van de eenvoudigste telex tot de meest verfijnde computer. Bij de BBL is denken aan uw toekomst geen holle slogan.

TELE-LINK BBL geeft u een aanzienlijke voorsprong bij het verwezenlijken van uw commerciële doelstellingen.

Onmiddellijke informatie

Met TELE-LINK BBL kent u onmiddellijk de stand van uw rekeningen in binnen- en buitenland, u verneemt alles over de wisselkoersen en met Info-Balans en Protes-ten krijgt u alle inlichtingen over de financiële positie van uw handelspartners.

Energievoorziening

Aan de hand van de jaarverslagen van de drie distributiebedrijven die West-Vlaanderen van energie voorzien, kan een benaderend beeld geschetst worden van het gas- en elektriciteitsverbruik en van de teledistributie in de provincie. Sommige gegevens zijn slechts beschikbaar voor Oost- en West-Vlaanderen samen. Dit wordt telkens aangeduid.

In 1987 steeg het nationaal netto-elektriciteitsverbruik met 4,8%, zijnde 53.270 GWh in 1987 tegenover 50.836 GWh in 1986. Het hoogspanningsverbruik steeg met 4,3%, het laagspanningsverbruik met 5,9%. Het gasverbruik steeg in ons land met ongeveer 12%, van 165.814 miljoen MJ in 1986 naar 174.643 miljoen MJ in 1987.

Gaselwest

Het *elektriciteitsverbruik* verhoogde in het gebied van Gaselwest (Oost- en West-Vlaanderen samen) van 2.808 miljoen KWh in 1986 naar 2.946 miljoen KWh in 1987. In hoogspanning was dit een verhoging van 1.522 naar 1.579 miljoen KWh voor de aangeduide periode (+4%, en na correctie in verband met een bepaald groot bedrijf zelfs 6%); in laagspanning met een groei van 1.286 naar 1.367 miljoen KWh (of +6%) in 1987.

De voornaamste industriële gebruikers waren, voor gans het gebied Gaselwest: de textiel met 443 GWh (+6%), de voeding met 334 GWh (-8% verschil, ingevolge een verandering van verdeler van een belangrijke klant), de diensten met 215 GWh (+8%), metaal met 175 GWh (+4%) en de houtnijverheid met 171 GWh.

Inzake laagspanning groeide het huishoudelijk verbruik met 5% (+35 GWh), het professioneel verbruik met 6% (30 GWh) en het uitsluitend nachtverbruik met 7% (+11 GWh) ingevolge de uitbreiding van de accumulatieverwarming.

De investeringen stegen met ongeveer 20%, van 660 miljoen frank in 1986 naar 792 miljoen frank in 1987. Ongeveer 45% van de investeringen gingen naar diverse leidingen en cabines; 31% gingen naar de transformatieposten en 12% naar gebouwen.

Het *gasverbruik* steeg, voor het ganse gebied, van 15,9 miljoen GJ in 1986 naar 17 miljoen GJ in 1987 (+7%). Het huishoudelijk verbruik steeg met 5%, het niet-huishoudelijk kleinverbruik met 3%. Ook verschillende grote klanten schakelden terug van diverse brandstoffen op aardgas. Ook de investeringen stegen met 3%, van 305 miljoen frank in 1986 naar 313 miljoen frank in 1987.

Inzake *teledistributie* steeg het aantal aansluitingen van 223.054 naar 229.028; zijnde +5.974 eenheden (+3%). Van de woningen in het distributiegebied Gaselwest zijn er 97% aansluitbaar; 83% zijn reëel aangesloten (82% in 1986). De investering inzake teledistributie liggen in 1987 op 131 miljoen frank (279 miljoen frank in 1986). De investeringen gingen in hoofdzaak naar het distributienet en de aansluitingen.

IMEWO - TEVEWEST

Het *elektriciteitsverbruik* in West-Vlaanderen (gewest West) steeg van 1.350 GWh in 1986 naar 1.438 GWh in 1987. Alle deelgroepen stegen: de derde verdelers kochten 390 GWh (363 in 1986), het hoogspanningsverbruik bedroeg 359 GWh (341 in 1986) en het verbruik in laagspanning 689 GWh (363 in 1986).

De indeling over de industriële sectoren bleef praktisch konstant: de voeding met 62 GWh (57 in 1986); kwam vóór de metaal met 56 GWh (57 in 1986); de houtbewerking verbruikte 13 GWh (12 in 1986); de textiel 11 GWh (12 in 1986) en het vervoer 8,56 GWh (8 in 1986).

De investeringen in de sektor West-Vlaanderen bedroegen 352 miljoen frank (tegenover 290 miljoen frank in 1986).

Het *gasverbruik* bleef, met 8,4 miljoen GJ in 1987 t.o.v. 8,2 miljoen GJ in 1986, praktisch gelijk. De interne indeling zag er in 1987 uit als volgt: huishoudelijk verbruik: 5,6; niet-huishoudelijk verbruik: 2,1; openbare gebouwen en diensten: 0,4 en derde verdelers: 0,3. In 1987 werden 177 miljoen frank geïnvesteerd, tegenover 168 miljoen frank in 1986.

Tevest telde, in zijn 17 aangesloten gemeenten, 141.003 abonnees (137.565 in 1986). Op 175.015 aansluitbare woningen waren er 80,6% aangesloten (+1%). In totaal waren er 2.659 km kabels gelegd, waarvan 1.532 km ondergronds. In 1987 werden voor 78 miljoen frank geïnvesteerd in diverse werken. Tevens werd 40 miljoen frank uitgetrokken voor technische aanpassingen en voor vermeerdering van het aantal kanalen.

WVEM

Het *elektriciteitsverbruik* steeg in 1987 met 7,9% t.o.v. 1986, van 574 miljoen kWh naar 619 miljoen kWh. In hoogspanning was het verbruik 282 miljoen kWh (+8,5%), in laagspanning 337 miljoen kWh (+7,4%). De centrale te Harelbeke produceerde 17 GWh t.o.v. 17,7 GWh in 1986.

De WVEM heeft in 1987 voor 151 miljoen frank investeringbeslissingen genomen die in hoofdzaak ten goede kwamen aan het bestaande cliënteel.

Het *gasverbruik* steeg met 18%, van 1,8 miljoen GJ naar 2,2 miljoen GJ in 1987. De lage druk steeg met 12,3%, de midden druk met 30,5% (waarbij de grootindustrie zelfs met 39% steeg).

De investeringen van 1987 beliepen 32 miljoen frank, voor drie-vierde voor de uitbreiding van lage-druk-leidingen.

De *kabeltelevisie* telde 2,8% abonnees méér, van 66.210 in 1986 naar 68.039 in 1987. De investeringen van 1987 bedroegen 76 miljoen frank.

De *verbruikersvereniging* telde eind 1987 17.605 leden; het kapitaal bedroeg 164 miljoen frank; er werden 17 miljoen frank *ristorno's* toegekend op de facturen van elektriciteit, gas en kabeltelevisie. Sinds de oprichting werd er reeds 126,5 miljoen frank uitgekeerd.

Televic in 1987

Na verschillende jaren van beheerste groei en mooie resultaten is Televic in 1987 met een fikse omzettoename van 32% op weg naar een nieuwe dimensie.

In 1987 is de omzet gestegen van 202 naar 267 miljoen fr., terwijl de winst vóór belastingen meer dan verdubbelde tot 36,1 miljoen fr., na 9,1 miljoen fr. afschrijvingen. De cash-flow steeg t.o.v. 1986 met 38% tot 31,5 miljoen fr. Een uitstekend jaar dat bovendien werd afgesloten met een orderboek voor 9 maand aktiviteit in 1988.

Een bedrag van 17 miljoen fr. werd aan de beschikbare reserve toegevoegd en 22 miljoen fr. winst werd overgedragen naar volgend boekjaar. Zo is het eigen vermogen van Televic opgelopen tot ruim 132 mln fr.

De inspanningen en investeringen in O. & O. werden op 17,5% der exploitatiekosten volgehouden. De implementatie van de Televic-procescomputer Procom werd succesvol veralgemeend zowel in kliniekkommunikatie als in gebouwenkontrole en industriële netwerken voor communicatie en produktie-opvolging.

In 1988 worden de eerste industriële resultaten verwacht van vier jaar studie op het stuk van speech-processing waarin Televic een eersterangsrol gaat spelen.

Sun International

In het vakantiepark Groendyck van de Sun-groep uit Oostende werd eind mei de eerste steen gemetseld van een nieuw Aqua-park. Dit 'waterparadijs' moet de vakantiegangers toelaten het jaar rond bepaalde nevenaktiviteiten te beoefenen, wat de bezetting van het vakantiedorp ten goede moet komen.

De groep Sun heeft verder vakantiecentra op stapel staan in Mol en in De Haan. In joint-venture komen in West-Duitsland twee vakantiecentra aan de beurt, terwijl er ook besprekingen zijn met Frankrijk, Nederland en Groot-Brittannië.

Air Belgium, dochter van Sun, heeft een belang van 35% genomen in Universair, Spaanse chartermaatschappij.

De gekonsolideerde omzet bedroeg in het laatste

dienstjaar (20 maanden) 8,9 miljard fr. (+7% ten opzichte van 1986); de lopende brutowinst bedroeg 328 miljoen (+68%) en de liquiditeit steeg van 840 miljoen fr. in 1986 naar 1,5 miljard fr. in 1987.

Begin mei verkreeg Sun International de toestemming om een koördinatiecentrum op te richten, wat insluit dat de groep meer dan één miljard fr. eigen middelen moet bezitten en méér dan 10 miljard fr. omzet moet halen. Er wordt tevens aan gedacht de dochter Sunparks op termijn naar de beurs te laten gaan.

Bedrijvencentrum Regio Westhoek

Eind maart jongstleden werd te Ieper het Bedrijvencentrum Regio Westhoek officieel openverklaard als vierde in West-Vlaanderen en achttiende in Vlaanderen.

De GOM - West-Vlaanderen ligt aan de basis van het Centrum, zoals dit ook bij de overige Westvlaamse centra het geval is.

De overige participanten zijn: Carpet Yarns Company nv, CERA nv, de Steenbakkerijen Desimpel nv, Intercom nv, de NIM, Picanol nv, Santens nv, Valcke Prefab Beton nv, de Steenbakkerijen Van Biervliet nv en Western Diamond Tool nv.

Het bedrijvencentrum kadert in het ontwikkelingsplan van de Westhoek dat met de steun van het EFRO wordt gerealiseerd.

In juli 1987 werden de werken gestart aan het gebouw van 1.205 m², op een terrein van 3.204 m². Ongeveer 275 m² zijn voorbehouden als gemeenschappelijke ruimte; er zijn zes kantoren en zes produktieruimten voorzien in een eerste fase. Later wordt dit aantal verhoogd tot 8 produktieruimten en 12 kantoorruimten.

Momenteel zijn er reeds acht bedrijven in het Centrum gevestigd: Ypralu bvba, aluminium konstrukties voor de bouw; Lernout Speech products nv, steenverwerking; Feno-T cv, composietmaterialen; Coatex nv, gecoatete textielprodukten; Golfing Eagles Ieper bvba, inrichting golfterrein; PYC Services, Consulting in restauratie, Belgian Carpet Tiles, bedrukken van tapijttegels en IVM Engineering, metaalbewerking en matrijzenbouw. De firma Lernout Speech products verlaat weldra het Centrum om naar het Doorgangsgebouwencomplex te gaan.

20 jaar industrieterrein Wevelgem

In 1969, straks 20 jaar geleden, verwierven Leiedal en de provincie West-Vlaanderen de terreinen van het militair domein, inbegrepen het vliegveld Wevelgem, gelegen aan beide zijden van de Rijksweg Kortrijk-Menen.

Het vliegveld kreeg een burgerlijk statuut en werd voorbestemd om een burgerlijk vliegveld te worden: de eigendom kwam toe aan de provincie. De terreinen rond het vliegveld kregen een luchtvaartgebonden industriële bestemming: zij hoorden toe aan Leiedal. Ook de militaire terreinen aan de overzijde van de Rijksweg kwamen in het bezit van Leiedal.

Industriezone Wevelgem-Vliegveld

Het beheer van het vliegveld-gedeelte is toevertrouwd aan de Westvlaamse Interkommunale voor het Vliegveld (WIV) die reeds werd opgericht in 1963. Centraal ligt de startbaan van ongeveer 1.900 m lengte en 45 m breedte. Meermotorige toestellen kunnen er opstijgen en landen, ook bij nacht. De kontroletoren wordt ook ingeschakeld voor meteorologische waarnemingen.

Rond de startbaan ligt het industriepark dat eerst eigendom was van Leiedal, maar dat nadien door de provincie werd overgenomen. In 1987 werd beslist het vliegveld definitief te behouden als vliegveld, maar de omliggende terreinen — mits een aantal bijkomende bepalingen in verband met hun ligging — ook te laten verkopen aan niet-luchtvaartgebonden bedrijven.

De totale oppervlakte bedraagt 46 ha, waarvan 20 ha ten noorden van de startbaan. Momenteel zijn reeds 12,5 ha ingenomen door 13 bedrijven. De tewerkstelling belooft ongeveer 136 personen.

Slechts 2 bedrijven komen van buiten het arrondissement Kortrijk; 5 komen uit Wevelgem zelf en 4 zijn herkomstig uit de rest van het arrondissement Kortrijk. Het bedrijf Ottoson nv (metaalkonstruktie) gebruikt méér dan 5 ha grond; 6 bedrijven gebruiken minder dan 1 ha.

Industriezone Wevelgem-Zuid

De overzijde van de Rijksweg omvat nogmaals 72 ha industriegronden, gelegen tussen de Rijksweg zelf en de Leie. Deze is ter plaatse reeds aangepast voor schepen tot 1.350 ton. Er worden twee kaaien gebouwd van telkens 180 m lengte; zij moeten 11 ha verkoopbare oppervlakte helpen uitrusten voor de inplanting van watergebonden nijverheid. Reeds 2 ha zijn ingenomen door 2 watergebonden bedrijven die momenteel hun gebouwen in voorbereiding hebben.

Van de bruto-oppervlakte van 72 ha zijn er momenteel nog slechts 12 ha voor verkoop beschikbaar. De infrastructuur, exclusief de nutsleidingen, heeft reeds 35 miljoen fr. gekost.

Er zijn reeds 73 bedrijven gevestigd: vier daarvan komen van buiten het arrondissement Kortrijk en 17 komen van Wevelgem zelf; de resterende 29 komen uit de rest van het arrondissement. Slechts 1 bedrijf, Recti-

Wat hier leeft, kan groot worden. Ook uw onderneming kan weldoordacht groeien. En dat hangt in de eerste plaats van u af. De Kredietbank

kan echter uw kansen op succes helpen vergroten. Met de complete KB-Bedrijvenservice of met een deel ervan.

Wat hier leeft kan groot worden.

KB-Bedrijvenservice

De KB-Managementservice ondersteunt u bij uw ondernemingsbeleid. De KB-Exportservice helpt u de buitenlandse markt te doorgronden en te veroveren.

De KB-Computerservice stelt u in staat het betalingsverkeer tussen u en uw klanten snel en efficiënt te laten verlopen. En u hoeft daarvoor niet volledig gecomputeerd te zijn. Eén van onze

vele tussenoplossingen is zeker op uw maat.

Hoe u aan de nodige financiering komt voor uw investeringen, korte of lange termijnekrediet voor uw activiteiten, dat vindt u in de KB-Financierings-service.

Wenst u over de KB-Bedrijvenservice meer te weten, neem dan snel contact op met één van onze kantoordirecteurs.

Beter bij de bank van hier

bel Building Products, isolatieplaten, betreft méér dan 5 ha oppervlakte; 37 bedrijven blijven beneden 1 ha.

Twee specifieke bedrijven zijn op het industrieterrein Wevelgem-Zuid ingeplant: het Bedrijvencentrum Regio Kortrijk en het RVA-Centrum voor opleiding en training. Het Bedrijvencentrum Regio Kortrijk, opgericht onder impuls van de GOM - West-Vlaanderen, is het eerste Bedrijvencentrum in het Vlaamse land. Op 15 april waren er 18 bedrijven gevestigd in het centrum.

Het Centrum voor Beroepsopleiding van de RVA verstrekt een gans gamma weekdag- en zaterdagopleidingen in de metaal- en de textielbranche, evenals in bureautica en informatica, naast de opleiding meestergast KMO.

De WIH in 1987

De algemene doelstelling van de WIH blijft onveranderd: het ondersteunen, het bevorderen en het creëren van optimale huisvestingsmogelijkheden in uitvoering van een gezond gemeentelijk grond- en woningbeleid door:

bouwgronden aan te bieden tegen sociale prijzen;
een degelijke en vlotte uitrusting van woonwijken te verzekeren;

het woningpatrimonium te verhogen door zelf of in samenwerking met derden woningen te bouwen;
de gemeenten bij te staan in de ontwikkeling en de uitvoering van hun huisvestingsbeleid.

Sinds haar oprichting in 1964 kocht de WIH 1.037 ha grond voor de uitvoering van haar huisvestingsprojecten. Daarvan werden er 10 ha aangekocht in 1987, gespreid over 10 projecten. T.o.v. de dalende grondvoorraad heeft de WIH in 1988 talrijke aankoopinitiatieven genomen die tot op heden hebben geleid tot de verwerving onder vorm van verkoopovereenkomsten van ongeveer 30 ha grond. Bij deze aankopen werd de voorkeur gegeven aan gronden die gelegen zijn binnen of die nauw aansluiten bij bestaande woonkernen.

Sedert haar ontstaan heeft de WIH voor 1,2 miljard fr. wegen- en rioolwerken uitgevoerd, terwijl op vandaag nog voor 142,5 miljoen fr. werken zijn aanbesteed. Het is dan ook duidelijk dat de vereniging wezenlijk heeft bijgedragen tot de tewerkstelling in de sektor van de wegenbouw.

Inzake grondverkoop heeft de WIH in totaal reeds 846 ha grond verkocht waarvan 335 ha als uitgeruste bouwgrond — 5.348 bouwpercelen —, 210 ha aan erkende bouwmaatschappijen, 240 ha aan gemeenten als overwegend openbaar domein na uitvoering van de projecten en 61 ha als niet-uitgeruste grond aan privaatspersonen. Deze globale grondverkoop liet toe meer dan 9.000 woningen te bouwen, wat duidelijk de bouwsector ten goede kwam. De verkoop van bouwpercelen in 1987 handhaafde zich op een hoog peil en bereikte 422 kavels. Allerhande verkoopinitiatieven zoals de begeleiding van de kandidaat-kopers, het goede concept van de projecten en hun spreiding over het gehele werkge-

bied, hebben bijgedragen tot dit goed verkoopcijfer.

Gelet op wat voorafgaat steeg het omzetcijfer in 1987 tot 267,2 miljoen fr., waardoor op het einde van het jaar alle leningen die ten laste waren van de WIH volledig werden afgelost. Deze gezonde financiële toestand heeft voor gevolg dat voorlopig alle investeringen geschieden met eigen middelen.

In de beginjaren werden 101 koopwoningen gebouwd door de WIH. Na een bedrijfseconomisch onderzoek naar deze activiteiten werd geoordeeld hiermede te stoppen en de voorkeur te geven aan een samenwerking met de private sektor. Op deze wijze werden reeds over de 500 woningen gebouwd.

Ook de stads- en dorpsherwaardingsoperaties genieten de volle WIH-aandacht. Thans wordt aan één projekt meegewerkt terwijl twee andere ter studie zijn. Na uitvoering van het eerste projekt zal geëvalueerd worden of deze nieuwe richting toekomstperspectieven inhoudt voor de WIH.

Samengevat kan worden gekonkludeerd dat de voorzichtige en selectieve huisvestingspolitiek die de WIH van meetaf aan heeft gevoerd, geleid heeft tot een groot aantal kwalitatieve projecten. Omwille van deze kwaliteit werden de bouwgronden vlug verkocht waardoor de financiële toestand uiterst gezond is. Dit laat de WIH toe om samen met de gemeenten-vennoten, nieuwe initiatieven te nemen in deze regio's waar nog behoefte is aan sociale bouwgronden en ook deze projecten tot een goed einde te brengen.

Leiedal in 1987

In 1987 verkreeg Leiedal opnieuw een gezonde financiële structuur: de verhouding eigen middelen ten opzichte van vreemde middelen evolueerde van 1 op 14 enkele jaren geleden naar 1 op 2,3, terwijl de gemeenten er zich statutair toe verplicht hebben jaarlijks bij te dragen in de werkingskosten, nadat zij reeds een bijkomende kapitaalsinbreng hadden gedaan. De Provincie West-Vlaanderen stortte een bijkomend kapitaal van 45 miljoen fr.

De konsolidatielening werd voor 75 miljoen fr. afgelost. De oorspronkelijke schuld van 814 miljoen fr., begin 1985 gekonsolideerd, was eind 1987 reeds voor 48% afgelost tot 422 miljoen fr. Eind mei 1988 bedraagt de schuld nog 373 miljoen fr., wat betekent dat er reeds 34 miljoen fr. is afgelost van de tranche, voorzien voor 1992.

Voor het eerst sinds 1981 werd er opnieuw geïnvesteerd in gronden te Kuurne; voor 1988 zijn er investeringen in gronden voorzien voor de gemeenten Harelbeke en Deerlijk.

Naast de eigen initiatieven inzake industrieterreinen en bouwgronden begeleidt en koördineert Leiedal een aantal regionale projecten zoals de LAR, de binnenscheepvaartterminal te Avelgem, de industrializatie van het vliegveld van Wevelgem en de oprichting van het vleesgroothandelscentrum op de LAR.

LVD ontvangt Koninklijk bezoek

Begin juni ontving de firma LVD, plaatbewerkingsmachines, uit Wevelgem-Gullegem het bezoek van Zijne Majesteit Koning Boudewijn. Naar aanleiding van dit hoog bezoek werd door de firma een overzicht verstrekt van zijn groei en ontplooiing en van zijn doelstellingen.

LVD werd opgericht in 1952, het verhuisde reeds in 1954 van Moeskroen naar Bissegem en vestigde zich in 1960 als eerste bedrijf op het industrieterrein Gullegem-Moorsele.

Sinds 1965, datum van het eerste licentieakkoord met McKay Machine Co. en 1966 met de oprichting van een eerste buitenlands verkoopsbureau in Krefeld, volgde er een ganse reeks licentie-overeenkomsten en de inrichting van een verkoopnet over Europa, de USA, Argentinië, de Volksrepubliek China. De tweevoudige toekenning van de grote Oscar voor de Export (1980 en 1987) is dan ook niet te verwonderen.

Maar het produktengamma is in de loop van de jaren uitgebreid en gewijzigd. De geavanceerde werktuigmachines zijn uitgegroeid tot hoog-technologische produkten door de introductie van micro-elektronika en de toepassing van moderne aandrijfsystemen.

Naast de invoering van de numerieke besturing streeft LVD er ook naar niet langer alleenstaande gereedschapsmachines te maken, maar wel flexibele 'manufacturing systems' te leveren, waar alle periferie-

elementen zoals aanvoer- en robotsystemen inbegrepen zijn, samen met de computerbesturing en de CAD-CAM software.

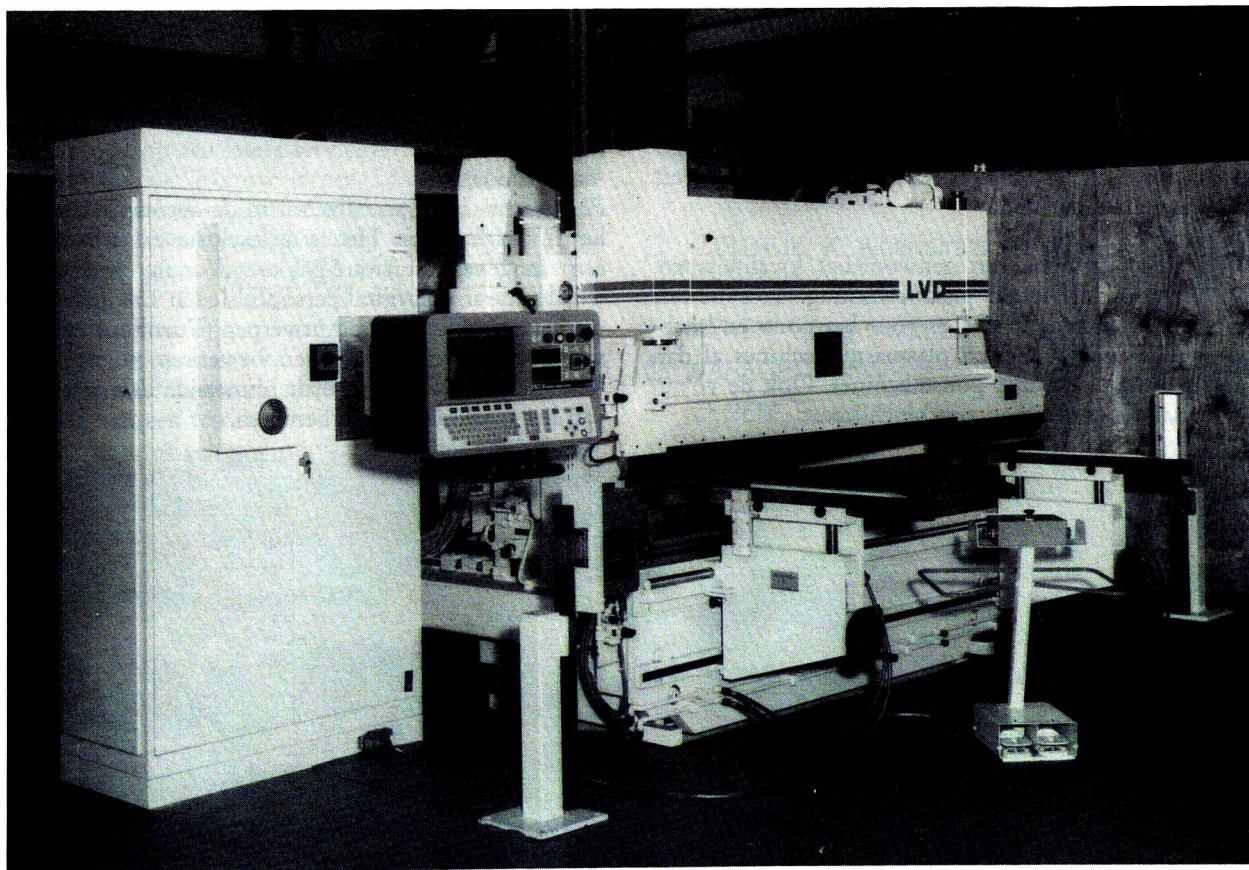
Vooral de Amerikaanse markt reageert gunstig op deze nieuwe beleidslijn; de export naar de USA steeg van 23 miljoen fr. in 1987 naar 285 miljoen fr. in 1988.

Vernieuwing is in de nieuwe identiteit ook van essentieel belang. Geen enkel LVD-produkt is ouder dan 4 jaar. Dit veronderstelt de introductie in de eigen produktie van nieuwe technieken (zoals lasertechniek) en de modernisering van de produktie-eenheden, een investering van 400 miljoen fr. in drie jaar.

In 1987 was de omzet van LVD Company alleen reeds 1,9 miljard fr. De omzet van de groep LVD en de ondernemingen daarrond bedroeg in 1987 2,9 miljard fr.; voor 1988 wordt 3,2 miljard fr. vooropgesteld.

Het niveau van het personeel zelf steeg sterk de laatste jaren: in 3 jaar verdubbelde het aantal burgerlijke ingenieurs in het bedrijf; operateurs van produktiemachines moeten nu een A2-opleiding hebben. De totale tewerkstelling is overigens de laatste jaren ook gestegen: van 520 tewerkgestelden in 1984 ging het over 635 in 1987 naar 960 in 1988 voor de groep. LVD Company telde alleen reeds 659 tewerkgestelden.

Het personeel diende verder getraind. In 1986 bedroeg de opleidingsactiviteit voor het eigen personeel 8.000 man/uur; daarnaast kwam nog 4.000 man/uur voor de opleiding van klanten, vertegenwoordigers en LVD-personeel in het buitenland.

Bedrijvencentrum Brugge

Het Bedrijvencentrum Regio Brugge werd in juni 1984 juridisch opgericht, in april 1985 startte de eigenlijke activiteit, na de aanpassing van een leegstaand gebouw.

De huidige bezetting bedraagt ongeveer 85%, met 11 bedrijven en 25 personen. Reeds 4 firma's verlieten het gebouw om elders hun activiteit voort te zetten en er zijn verschillende starters die zich voor de toekomst aanmeldden.

Een keuze uit enkele aanwezige bedrijven geeft een beeld over de aard van de geïnteresseerden in het centrum.

Comotex is een gespecialiseerd bedrijf in modedesign voor industrie en handel. Het verstrekt informatie en advies inzake konfektie, mode en textiel en voert studies uit in opdracht voor fabrikanten, groothandelaars en detaillanten uit de konfektie- en de textielbranche. De 'startende' ondernemer heeft overigens reeds een 25-jarige ervaring in het beroep.

De firma beschikt over een gesofistikeerde CAD/CAM-apparatuur ten dienste van de betrokken klanten. Zij verstrekt drie groepen activiteiten: creatie en uitwerking van seizoenkollekties, vorming en scholing ten voordele van industrie en handel en voorlichting naar de scholen toe (scholing van leerkrachten, uitgave van een kleurenlexicon en een driemaandelijks modedossier).

Tarco bvba werd een jaar geleden opgericht als een Trading company. Deze internationale handel is vooral gericht op consumptieprodukten, verse en diepvriesvis (onder meer tonijn, sardines, pilchards). De klemtoon ligt op de vis uit Peru en Zuid-Amerika in het algemeen; aan deze zijde zijn Europa en Marocco de meest bewerkte afzetmarkten.

VAC Machines bvba vertegenwoordigt kwaliteitsprodukten voor de totale plaatbewerking. Het betreft hoogtechnologische machines voor het pons- en knabbelwerk, evenals laser- en plasmasnijmachines al dan niet gekombineerd met ponsmachines. Ook de volautomatische afkantpersen zijn beschikbaar.

VAC machines kan ook de periferie van de machine zelf automatiseren. Ook laserresonatoren voor snijden, lassen, harden, enz. worden aangeboden.

De starters zijn een vroeger exclusieve vertegenwoordiger en een verkoopsdirekteur van een grote gebruiker van de nu verkochte machines.

Biomedical Diagnostics bvba is een distributiefirma, actief in de sektor voor klinische research en diagnostica.

De firma werd opgericht in december 1986 en stelt 3 personen te werk; eind 1988 zal dat opgevoerd worden tot een 6-tal werknemers.

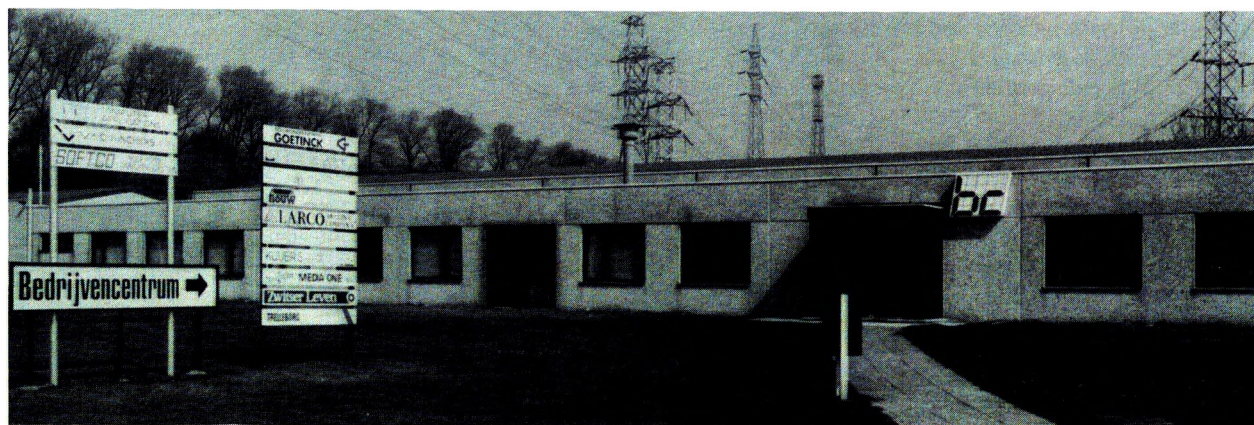
De meeste produkten worden ingevoerd (hoofdzakelijk vanuit de USA) en verkocht in de ganse Benelux. Biomedical Diagnostics tracht vooral hoogwaardige, biotechnologische produkten te commercializeren op het domein van de immunologie, virologie en auto-immuniteit.

De oprichter en zaakvoerder heeft jarenlange ervaring opgedaan in een aantal multinationale bedrijven, waar hij diverse sales en marketing posities bekleedde.

Softco bvba is gestart in 1983 in de computerbranche, waar zij op onafhankelijke wijze een oplossing zoekt voor de gestelde problemen, met behulp van diverse hard- en software. Softco is wel gespecialiseerd in apothekers-software, maar kan ook andere problemen aan.

MC Computer Applications bvba maakt volledige computertoepassingen: installatie van hardware en software, opleiding van de gebruikers. De specialiteiten zijn: verbinden van computer met databank, of van computers onderling, het realiseren van netwerken, PC, Desk top publishing.

Pharaon nv is gespecialiseerd in de automatizatie van het notariskantoor. Het is de exclusieve verdeler van een aangepast software-pakket. Vanuit Antwerpen worden door een vijftal personeelsleden 150 notarissen uit het arrondissement Antwerpen, Turnhout en Leuven bediend; twee personen bewerken nu de beide Vlaanderen. Getracht wordt binnen de drie jaar 85% van het marktaandeel te bereiken.

Daikin Europe in nieuw kantoorgebouw

Daikin Europe nv, dat als Japanse firma sinds 1967 vanuit Malta opereerde, is sinds 1972 aanwezig op het industriepark te Oostende. Daikin bouwt professionele airconditioningsapparatuur en residentiële apparaten van zeer diverse types. De residentiële apparaten zijn overigens tentoongesteld in de meer dan 126 m² showroom in het nieuw gebouw.

Oorspronkelijk voerde Daikin vanuit Malta naar Europe alleen in Japan vervaardigde apparaten in, vervaardigd naar Japanse normen.

Zeer snel werd ingezien dat het noodzakelijk was over te stappen naar Europese normen, wilde men kunnen doordringen op de Europese markt.

Te Oostende werd, naast de georganizeerde coördinatie van de verkoop, ook een produktie-eenheid opgericht. Daikin is daarmee de eerste, maar ook de enige Japanse fabrikant van airconditioningsapparatuur met een Europese produktiekapaciteit. Wat eerst als een louter marketing-element werd aangezien, blijkt nu, in een tijd van ongunstige koersverschillen, een voordeel te zijn tegenover de Japanse concurrenten.

Als verdere vestigingsfactoren ten voordele van Oostende golden: de verkeerstechnische ligging in Europa, ook en zeker ten opzichte van Oostende, de gunstige vestigingsvoorwaarden vanwege de overheid en de werkzaamheid en de mentaliteit van de West-vlaamse werknemer.

Daikin heeft een jaaromzet die steeg van ongeveer 280 miljoen fr. in 1980 naar 1,5 miljard fr. in 1987.

De personeelsbezetting steeg van 80 personen in 1980 naar 112 in 1988. De laatste drie jaren werden er 22 personen aangeworven, voornamelijk bedienden, dit met het oog op een latere serviceverlening.

Het nieuwe gebouw is een kantoorgebouw van 3.000 m². Gebouw en uitrusting (burelen, elektronische apparaten en een uitgewerkt airconditionings-systeem) vergden ongeveer 77 miljoen fr. investeringen; ongeveer 23 miljoen fr. werden besteed aan produktie-investeringen, met name CAD-apparatuur, de vernieuwing van een poederspuitinstallatie, een chromeerinstallatie voor warmtewisselaars en de uitbreiding van een testkamer.

Het nieuwe gebouw omvat, naast het landschapskantoor van 438 m², de konferentieruimte voor 44 bezoekers, de showroom van 126 m² en een 'Japanse room'. Deze typische Japanse ruimte met een tempeldak op, is in het modern geheel ingewerkt. Zij is bedoeld om de voorname gasten kennis te laten maken met de Japanse gebruiken en cultuur.

Op te merken valt dat Daikin Industries Ltd, met maatschappelijke zetel te Osaka, zich niet beperkt tot klimatisatie, maar zich ook inlaat met olie-hydraulica en smering, fluorchemicaliën, elektronica en robotica. Wel is het bedrijf één van de voornaamste ondernemingen ter wereld inzake airconditioning en koeling. Het bedrijf stelt in totaal 6.443 mensen tewerk en het heeft een gekonsolideerde omzet van 71 miljard fr.

De WITAB in 1987

In 1987 werd de stedenbouwkundige dienst van de WITAB door de aangesloten gemeenten belast met een groot aantal opdrachten. Veel tijd werd ook besteed aan de dienstverlening aan de gemeentebesturen.

Naar belangrijkheid kunnen de hoofdactiviteiten als volgt omschreven worden:

1. Stedenbouwkundige aanlegplannen.

Gemiddeld werd gewerkt aan een tachtigtal bijzondere plannen van aanleg; het betreft nieuwe en in herziening gestelde plannen. Tevens werden een tiental onteigening-plannen opgemaakt evenals een tiental verkavelingsplannen. In opdracht van de stad Roeselare werd gewerkt aan de voorbereiding tot het opmaken van een Algemeen Plan van Aanleg.

2. Verkeersplanning

Sinds enkele jaren werd door bepaalde gemeenten de opdracht toevertrouwd een algemeen verkeersplan op te stellen met de bedoeling een parkeer- en verkeerscirculatiebeleid te formuleren, alsmede aanbevelingen met betrekking tot de herinrichting van straten en pleinen. Gezien het belang van de stedenbouwkundige inbreng in deze materie heeft de WITAB eveneens opdrachten uitgewerkt die de vernieuwing van het openbaar domein tot doel hebben. In 1987 werden terzake voorstellen ge-

c.v. FEDERALE KAS VOOR HET BEROEPSKREDIET

DE DEPOSITOREKENING DE KREDIETMOGELIJKHEDEN

- ☐ KORTRIJK, K. Albertstraat 12 (056) 21.28.01
- ☐ OOSTENDE, Kerkstraat 38 (059) 50.88.93
- ☐ MENEN, Grote Markt 22 (056) 51.33.55
- ☐ WAREGEM, Stationsstraat 35 (056) 60.79.61
- ☐ IZEGEM, Brugstraat 32 (051) 31.35.06
- ☐ POPERINGE, Pr. Dewulfstr. 9 (057) 33.36.32
- ☐ TORHOUT, Zuidstraat 44 (050) 21.25.34
- ☐ VEURNE, Lindendreef 17 (058) 31.31.53
- ☐ IEPER, Surmontstraat 6 (057) 20.80.60
- ☐ WERVIK, Nieuwstraat 1 (056) 31.20.87

daan omtrent de vernieuwing van de Kortrijksestraat te Menen, de Markt van De Panne en de Zeelaan van Koksijde.

3. Stads- en dorpsvernieuwing.

Budgettaire problemen hebben bepaalde realisaties vertraagd. Hierdoor was de betrokkenheid van de WITAB in deze materie eerder bescheiden. Toch was de vereniging actief in de begeleiding van de gemeentebesturen Alveringem, De Panne, Diksmuide, Koekelare, Menen en Roeselare.

4. Diverse studies.

In 1987 lag het aksent op de uitwerking van behoeftenstudies inzake huisvesting en vestigingsmogelijkheden voor bedrijven. Met betrekking tot de toeristische uitbouw van de Belgische Kust werden voorbereidende besprekingen gevoerd die in 1988 moeten leiden tot de realisatie van een vakantiedorp. Verder werd gewerkt aan de uitbreiding van een bestaand recreatiepark in het Ieperse.

De technische dienst van de WITAB kon zich in 1987 eveneens verheugen in een aantal interessante opdrachten, zoals onder meer:

de bouw van een ontmoetingscentrum te Oostrozebeke;

de bouw van een sporthalle te Veldegem;

de bouw van kleedkamers bij het voetbalveld te Wakken;

de aanleg van een sportpark te Veurne;

de organisatie van een wedstrijd voor architecten met het oog op de bouw van een cultureel centrum te Zwevezele;

de aanleg van sportvelden te Dentergem;

de uitrusting van een belangrijk aantal verkavelingen voor projecten van de Westvlaamse Interkommunales voor Huisvestingsbeleid en voor Industriële Expansie en Rekonversie (WIH en WIER).

Als mede-initiatiefnemer van de huisvuilverwerking in West-Vlaanderen is de WITAB als adviseur vertegenwoordigd in de besturen van de interkommunale verenigingen voor huisvuilverwijdering en -verwerking.

Met betrekking tot de uitbouw van de verblijfsrecreatieve sektor werden beslissende onderhandelingen gevoerd rond de verkoop van gronden te Oostduinkerke en de verwerving van gronden te De Haan.

Twee derden van de produktie wordt uitgevoerd naar Frankrijk. Er worden 260 personeelsleden geteld, met daarenboven een 40-tal onrechtstreeks tewerkgestelden, onder meer bij een onderaannemende transportfirma.

In juli aanstaande wordt een nieuwe bedrijfshalle in gebruik genomen; een andere investering van ruim 100 miljoen fr. is praktisch klaar om uit te voeren. Zij zal een bedrijfsruimte omvatten van 7.000 m² en nieuwe afvulinstallaties, teneinde de capaciteit met ongeveer de helft te verhogen.

Vernieuwingen bij Barco Electronic

Op 13 juni werden de nieuwe bedrijfsruimten en infrastructuur officieel in gebruik genomen bij Barco Electronic te Kuurne.

In 1986 werd immers beslist de ruimte voor het laboratorium te verdubbelen van 1.000 m² naar 2.000 m². Daar werd toe besloten gezien het aantal medewerkers van het labo sinds 1981 (datum van de splitsing met Barco Industries) van 35 steeg naar 71 en dat er in de toekomst nog verder uitbreiding zal volgen.

In het kader van het huidig project werden ook eetzaal en klantendienst in een nieuwbouw ondergebracht, en de commerciële en administratieve diensten kregen nieuwe burelen. De totale investering bedraagt 120 miljoen frank.

De omzet in 1987 bedroeg 2,1 miljard frank en de winst 221 miljoen frank (tegenover 322 miljoen frank in 1985 en 250 miljoen in 1986). Het totale budget voor R & D bedraagt méér dan 10% van de toegevoegde waarde, met name ongeveer 150 miljoen frank.

Yplon 20 jaar

In juni viert Yplon uit Ieper zijn 20-jarig bestaan. Yplon produceert een reeks detergents en cosmetica-produkten met eigen merknaam of met klantenmerken. Tevens wordt er aan loonafvulling gedaan voor derden. Het betreft zowel klassieke onderhoudsprodukten als meer specifieke produkten, zowel in poedervorm als vloeibaar.

In 1986 werd een omzetcijfer gehaald van 1,5 miljard fr., bedrag dat nu zelfs overschreden zal worden.

Bouw Schelderadarketen startte te Zeebrugge

Te Zeebrugge werd op 15 maart jongstleden het startsein gegeven voor de bouw van de Schelderadarketen. Reeds eind 1985 werd door België en Nederland een raamovereenkomst gesloten voor de aanleg van deze Schelderadarketen. Deze moet instaan voor de beveiliging van de scheepvaart op de volledige lengte van de Schelde.

De raamovereenkomst is de uitwerking van een Verdrag van 1978 tussen beide landen, waarin het principe van de aanleg en de modaliteiten van de uitvoering van de radarketen zijn vastgelegd. De uitvoering van dit Verdrag berust bij de Permanente Kommissarissen van Toezicht op de Scheldevaart. Een gezamenlijke Belgisch-Nederlandse projektorganisatie zetelt te Vlissingen.

De keten bestaat uit 18 radarsensoren die een gebied bestrijken vanaf de zee tot het centrum van Antwerpen (130 km).

Op 5 verkeersknooppunten komen bemande centrales, waar ook de radarbeelden van de aangrenzende gebieden worden ontvangen; te Vlissingen is een overzicht over het ganse gebied beschikbaar. Daarnaast zullen nog 14 onbemande radartorens gebouwd worden, de eerste te Oostende.

De bemande centrales komen in Zeebrugge, Vlissingen, Terneuzen, Hansweert en Zandvliet.

De radarketen wordt gebouwd door Philips-Nederland; bepaalde modules zullen in het kader van het bedrijf in België worden vervaardigd.

De bouwwerken moeten gereed zijn medio 1989, het radardeel wordt geïnstalleerd begin 1990. Ook de software voor de centrale gegevensverwerkende computer moet dan klaar zijn. De bedrijfstest en de oplevering is voorzien tegen eind 1990.

De kosten worden geraamd (op prijsbasis 1987) op 3,8 miljard fr. Op basis van de scheepvaartbeweging met bestemming Nederland en België worden de kosten voor 10% gedragen door Nederland en voor 90% door België. De kosten voor exploitatie, geraamd op 250 miljoen fr. worden volgens dezelfde verdeelsleutel verrekend; deze sleutel kan wel herzien worden van jaar tot jaar, volgens de evolutie van de scheepvaart.

Belgisch-Engelse Vennootschap der Ferry-Boats in 1987

Uit het Jaarverslag 1987 van de Belgisch-Engelse Vennootschap der Ferry-Boats blijkt wat volgt:

'Alhoewel aan het Trainferry-verkeer op Harwich vorig jaar een einde kwam, werd sinds enkele weken een lichte herneming vastgesteld, maar nu op Dover.

De OCZ-terminal (Ocean Containerterminal Zeebrugge) kende een verheugende toename van het verkeer.

Het trafiek op de containerlijn Zeebrugge-Felixstowe ondervond de weerslag van het vertrek van

Ford Motor Cy., die in september 1987 de overschakeling op het 'supercube'-systeem beëindigde.

In Genk werd op de terreinen van en met medewerking van de Kempense Steenkolenmijnen een containeroverslagcentrum geopend.

De bedrijvigheid van Zeebrugge Container Repair en die van Sea-Ro Terminal bleef op peil.

De bedrijfsresultaten van het boekjaar 1987 waren voor de diverse terminals:

voor de trainferry-Terminal: 525.000 fr. omzet in 1987 ten opzichte van 8 miljoen fr. in 1986 (een gevolg van de stopzetting in 1987);

voor de shortsea terminal: 221 miljoen fr. omzet in 1987 ten opzichte van 233 miljoen fr. in 1986;

voor de OCZ: 304 miljoen fr. omzet in 1987 ten opzichte van 267 miljoen fr. in 1986.

De nettowinst voor 1987 bedraagt 61 miljoen fr. tegenover 91 miljoen fr. in 1986.

Het personeelsbestand daalde van 185 tewerkgestelden in 1986 naar 169 tewerkgestelden in 1987 (8 arbeiders, 88 bedienden, 22 direktiepersoneelsleden en 51 havenarbeiders).

De BEV is nog deelgenoot in enkele andere vennootschappen: voor 80% in Zeebrugge Container Repair nv, voor 32,4% in Interferry nv en voor 33,33% in Sea-Ro Terminal nv.

c.v. West - Vlaamsche
Elektriciteitsmaatschappij

Intercommunale vereniging voor :
Elektriciteit
Aardgas
Kabeltelevisie

Hoogstraat 41
8000 Brugge
tel. 050 / 33 79 51

Openbare werken te Zeebrugge

In 1987 werden de havenwerken te Zeebrugge, evenals in 1986, in vertraagd tempo verdergezet, zowel in de vóór- als in de achterhaven.

Wel werd de *geleidingspier* aan de oostkust van de toegangseul naar de nieuwe zeeluis voltooid: het vrijmaken van die pier moet in 1988 gebeuren. De aanlegplaats voor grote ro-ro-schepen zal tegen eind 1988 klaar komen.

In de nieuwe westelijke voorhaven werd de bovenbouw van de *zuidelijke zandopvangdijk* tot het peil (+5,50) voltooid.

Na de bouw van de kruinkonstruktie tot (+8,00) kan de zandaanvulling, nodig voor de nieuwe containerkade in de westelijke voorhaven, starten.

De *verdiepingsbaggerwerken* in de 'Pas van het zand' werd voortgezet tot (-12,50) bodemdiepte voor de LNG-vaart. Vóór eind 1988 wil men (-13,50) bereiken om de toegankelijkheid te bereiken voor 132.000 à 150.000 tdw bulkcarriers voor de nieuw bulkterminal in de achterhaven.

De bouw van de nieuwe ro-ro-terminal langs de oude môle werd in 1986 aangevat om half 1988 voltooid te worden. De elektromechanische uitrusting is in maart 1988 aanbesteed; het geheel dient eind 1988 klaar te zijn. De terminal zal beschikken over twee landingsbruggen elk voorzien van twee rijbanen op verschillend niveau (double deck/double lane bridges).

In 1987 werd de eerste faze voltooid (175 m) voor de *renovatie en de versterking* van de oude kaaimuur van de môle; de volgende 175 m kaaimuur werden begin 1988 aangevat.

In de *achterhaven* werd de eerste faze (-300 m) van de diepwaterkaai voor overslag van bulkgoederen in 1987 voltooid. De ophogingswerken voor de terminal gingen ook door.

Tegen eind 1988 moet de bulkterminal in dienst worden genomen. Tevens moet de tweede faze (de ophogingswerken voor de terminal en het vrijbaggeren van een eerste gedeelte van het zuidelijk havendek) gerealiseerd worden.

Industriezone Harelbeke-Stasegem wordt uitgebreid

Begin 1988 verwierf Leiedal, in het kader van een uitbreiding van de industriezone Harelbeke-Stasegem circa 3,5 ha gronden die ogenblikkelijk aan vijf geïnteresseerde bedrijven konden worden doorverkocht.

Harelbeke-Stasegem vormt, samen met de aanpalende bedrijven, met het industriepark Harelbeke-E3 en met het Bekaert-complex te Zwevegem, één industriegebied van ongeveer 300 ha.

Het onteigeningsplan van Harelbeke-Stasegem werd op 19 september 1963 bij Koninklijk Besluit goedgekeurd, het bestemmingsplan volgde op 20 oktober 1971. In totaal werden er 82 ha grond aangekocht en ingericht voor verwerkende industriële, voor artisanale en voor groothandelsbedrijven die aangewezen zijn op de onmiddellijke nabijheid van de agglomeratie.

De aanleg van de infrastructuur beliep ongeveer 46 miljoen fr. De eerste bedrijven vestigden zich in 1973; momenteel zijn er reeds 62 bedrijven met 1.646 tewerkgestelden half 1986.

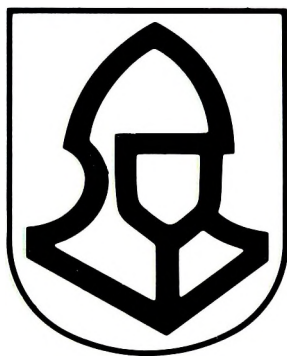
42 bedrijven zijn gevestigd op een terrein dat kleiner is dan 1 ha en 2 bedrijven hebben een oppervlakte tussen 10 en 15 ha (de firma's Lefevere nv, meubelfabriek en de firma Lano nv, tapijten).

Slechts 2 bedrijven komen van buiten het arrondissement Kortrijk; 28 bedrijven komen van Harelbeke zelf en 32 bedrijven komen van elders in het arrondissement Kortrijk.

Studiekomitee Leie en Bijkkanalen

Op 30 mei 1988 ging te Ooigem-Wielsbeke de 21ste Jaarvergadering door van het Studiekomitee Leie en Bijkkanalen.

Gewezen werd op het feit dat de modernisering van het kanaal Roeselare-Leie en van de Leie stroomafwaarts Kortrijk geleid heeft tot stijgende scheepvaartactiviteit op deze afgewerkte waterwegen en tot het steeds meer inzetten van grotere schepen (650 tot 1.350 ton).

U krijgt van ons alle krediet

Gemeentekrediet

de bank op z'n best

Stroomopwaarts Kortrijk is de aangepaste Leie reeds door de scheepvaart in gebruik genomen ofschoon de werken nog niet helemaal voltooid zijn. De bouw van de nieuwe sluis te Menen vordert en zal eind 1989 beëindigd zijn. Te Deûlémont (Frankrijk) sluit de Leie aan op de Deûle die eveneens gemoderniseerd wordt (thans reeds toegankelijk voor 800-tonners). Een en ander betekent dat er op de vaarweg tussen Frankrijk en Gent (en verderop) een belangrijk knelpunt is: de doortocht van de Leie te Kortrijk zelf; daar kunnen nog steeds slechts 300-tonners varen. Deze doortocht is dan ook een ware flessehals die een rationele scheepvaart naar en vanuit Frankrijk onmogelijk maakt hetgeen nadelig is voor de economische ontwikkeling niet enkel van het gebied stroomopwaarts Kortrijk maar ook voor het gebied stroomafwaarts dit punt en zelfs voor de hele regio. Het Studiekomitee pleitte dan ook voor een spoedige oplossing van de problemen die een modernisering van de Leie te Kortrijk thans nog in de weg staan.

Anderzijds schonk het Studiekomitee ook aandacht aan de waterwegverbinding met het bekken van de Seine. Na voltooiing van de aanpassing van Leie en Deûle zal het waterwegennet van Noord-Frankrijk en dit van België een modern geheel vormen. Ook het Seinebekken, met onder meer de haven van Parijs is op groot gabariet gebracht. De verbinding tussen de bekkens van Noord-Frankrijk en van de Seine is evenwel nog op klein gabariet zodat deze verbinding eveneens een flessehals vormt. Ofschoon Frankrijk terzake internationale verplichtingen heeft, wijst niets erop dat deze verbinding spoedig zal aangepast worden. Het Studiekomitee heeft bij de Belgische en Vlaamse overheid aangedrongen opdat bij de Franse regering zou worden tussengekomen.

De WIER in 1987

De Westvlaamse Interkommunale voor Economische Expansie en Rekonversie (WIER) kende in 1987 een toenemende drukte.

De grondaankoop voor bedrijfsvestiging werd beperkt gehouden, gelet op de beschikbare voorraad. Slechts 27 ha gespreid over een 10-tal projecten werd aangekocht en zowat 60% daarvan was bestemd voor onmiddellijke doorverkoop aan gekende kopers.

De uitrustingswerken aan de eerder aangevatte werken werden verdergezet of voltooid. Meerdere studieopdrachten werden gegund om door de aanleg van bijkomende wegen bepaalde beschikbare gronden meer geschikt te maken voor de vestiging van KMO's. In de Westhoek werden werken gepland die kaderen in het Nationaal Programma van Communautair Belang en die alzo zullen genieten van belangrijke financiële overheidstussenskomsten in de realisatiekosten.

De grondverkoop voor bedrijfsvestiging werd gespreid over 33 van de 46 lopende projecten: daar werden met 126 akten ruim 61 ha verkocht, hetzij voorna-

melijk kleinere oppervlakten. Een resultaat dat onderstreept hoe belangrijke het is met de infrastructurale voorzieningen kleinere inplantingsmogelijkheden te scheppen.

De organisatorische uitbouw werd door een statutewijziging aangepast en aan een forse — nog aan gang zijnde — kapitaalsverhoging werd door een groot deel van de vennoten op vrijwillige basis deelgenomen.

Terugblikkend tot begin 1983 wordt vastgesteld dat sindsdien slechts een 50-tal hektaren industriegrond werd aangekocht, waarvan een groot gedeelte dan nog voor de noodzakelijke uitbreiding ter plekke van buiten door de WIER gerealiseerde projecten bestaande bedrijven.

Deze aankooppolitiek steunde op het feit dat de grondvoorraad afdoende groot en gespreid was om aan kwasi alle vestigingsvragen meteen een passend gevolg te kunnen geven.

Tijdens dezelfde periode (1983-87) werden evenwel met circa 500 akten ruim 250 hektaren verkocht, hetzij dus grotendeels voor kleine en middengrote ondernemingen.

Om de vestigingsmogelijkheden van dergelijke bedrijven niet in het gedrang te brengen, wordt thans voorzien in de aanleg van bijkomende wegen op eerder verworven gronden te Brugge, Ieper en Oostende, en wordt nader onderzocht waar dergelijke werken alsnog nodig zullen zijn; ook om deze reden worden thans in Tielt en Veurne samen een 35-tal hektaren aangekocht die eveneens direkt van de nodige infrastructuur zullen voorzien worden. Deze aankopen en al deze werken passen tenvolle bij het beleidsstandpunt dat stelt dat een goedgespreid bouwrijp grondaanbod dient in stand te worden gehouden; daartoe zullen ten andere eerlang nog bijkomende gronden dienen gerealiseerd te worden, althans indien het huidige vlugge bezettingsritme blijft aanhouden.

De instandhouding en de creatie van werkgelegenheid door de realisatie van vestigings- en uitbreidingsprojecten wordt daarmee, wat het WIER-aandeel terzake betreft, optimaal gediend en dat is uiteindelijk de blijvend nagestreefde doelstelling.

bank

van roeselare

en

west-vlaanderen

Vlaanderens belangrijkste regionale bank
nauw verbonden
met de Westvlaamse
economische groei

Algemene Vergadering GOM - West-Vlaanderen

Op 3 juni ging te Brugge de Algemene Vergadering door van de GOM - West-Vlaanderen, onder het voorzitterschap van Prof. Dr. O. Vanneste, gouverneur van West-Vlaanderen.

Dr. N. Vanhove, Directeur-Generaal van de GOM - West-Vlaanderen schetste de economische situatie van West-Vlaanderen in 1987.

In zijn gelegenheidstoespraak belichtte Prof. Dr. ir. van den Kroonenberg, Rector Magnificus van de Universiteit Twente, de vraagstukken rond de stimulering van regionale technologische ontwikkeling en innovatie door samenwerking van universiteiten en bedrijfsleven.

De heer W. Vens, Voorzitter GOM - West-Vlaanderen verwees in zijn slottoespraak naar de noodzakelijke aansluiting van ons autowegennet naar Noord-Frankrijk nabij Veurne en de volledige doortrekking van de A17 op het grondgebied van Dottenijs.

WES ontvangt Indonesisch Minister

Op 23 juni 1988 kwam de Indonesische Minister of Environment, Zijne Excellentie Emil Salim aan te Brugge voor een werkbezoek op het Westvlaams Economisch Studie bureau (WES). Daar loopt momenteel een programma, waarin duidelijke omschrijvingen moeten vastgelegd worden omtrent een programma voor regionale planning. In dit programma — dat sinds 1970 loopt — heeft het Westvlaams Economisch Studie bureau (WES) van bij het begin een overwegende rol gespeeld.

Het seminarie waaraan minister Emil Salim deelneemt, brengt nog 12 andere Indonesische decision-makers (leidinggevende ambtenaren) samen om de toekomstige oriëntatie van het programma in België en in Indonesië te definiëren en vast te leggen.

In wezen gaat het programma om de ontwikkeling van een reeks handboeken over regionale planning die in Indonesië zullen worden gebruikt bij de training van ambtenaren op distriktniveau. Verschillende groepen van telkens een 12-tal personen hebben de laatste jaren te Brugge de opbouw en uitwerking van het programma meegeemaakt.

Deelnemers van het basisniveau kenden een opleiding van 9 maanden; daarna kwam een groep 'managers', ambtenaren met een hogere functie en ervaringsveld aan de beurt gedurende een korter verblijf.

Momenteel verblijft de derde groep, de hogere ambtenaren met verantwoordelijkheid voor het beleid, te Brugge. Hun aanwezigheid spitst zich toe op het beoordelen van de tot op heden gerealiseerde handleidingen en op de verhoging van de bruikbaarheid ter plekke.

Op te merken valt dat, naast de verschillende programma's die sinds 1970 op het WES lopen rond de regionale planning in Indonesië, reeds tien jaar meerdere programma's lopen in het kader van SEATAC (Southeast Asian Agency for Regional Transport and Communications Development) rond haven- en terminal-

management en management inzake maritiem transport. Deze programma's brengen telkens een 12-tal stagiairs samen gedurende 9 maanden. De stagiairs zijn herkomstig uit de vier landen van de ASEAN: Thailand, de Filipijnen, Maleisië en Indonesië.

Alle programma's, zowel deze omtrent de regionale planning als inzake het management in maritieme aangelegenheden, lopen in samenwerking met het ABOS en met enerzijds de Indonesische regering en anderzijds de betrokken instanties van de ASEAN.

Het beursprogramma van de Vlaamse GOM's

In 1988 en 1989 plannen de Vlaamse GOM's een groepstand op de volgende buitenlandse vakbeurzen:

Vakbeurs	Sektor	Periode
Internationale Jaarbeurs Algiers	Algemeen	Juni
Internationale Jaarbeurs Izmir	Algemeen	26 aug.-10 sept.
Anuga, Keulen	Voeding	14-19 oktober
Midest, Parijs	Toelevering	November
Bouwbeurs Utrecht	Toebehoren voor de bouw	30 jan.-4 feb.
Terna Kopenhagen	Voeding	15-19 januari
Pakex Birmingham	Verpakking	17-21 april
Interzum Keulen	Meubeltoebehoren	28 april-2 mei
Internationale Jaarbeurs Cyprus	Algemeen	28 mei- 11 juni
Subcontratacion Bilbao	Toelevering	25-30 september
Büfa Bazel	Kantoor-automatizering	26-30 september
Elektrotechniek Utrecht	Elektrotechniek	Oktober
Elmia Jonkoping	Toelevering	7-10 november
Koweit Medical Exhibition	Medische uitrusting	26-29 november
Batimat Parijs	Toebehoren bouw	7-14 november

Voor alle verdere informatie: de heer L. Vermandere, GOM - West-Vlaanderen, Baron Ruzettelaan 32, 8320 Brugge (tel. 050/35.81.31).

Ontmoeting Vlaanderen-Japan

Op initiatief van de Vriendenkring van het Centrum van de Vlaamse Gemeenschap in Japan en van de GOM - West-Vlaanderen werd op 6 mei te Brugge een ontmoetingsavond Vlaanderen-Japan georganiseerd.

's Namiddags werd voor de Japanse gasten een toelichting gegeven over West-Vlaanderen op cultureel en economisch gebied; 's avonds werden de mogelijkheden bekeken voor een verbeterde relatie tussen Japan en Vlaanderen.

Nieuwtjes

Nieuw bedrijfsgebouw Vandemarliere

Op 17 juni werden te Moen-Zwevegem de nieuwe bedrijfsgebouwen officieel in gebruik genomen bij de firma Vandemarliere, sigarenfabrikanten.

Het bedrijf startte reeds in 1926 te Moen maar het verhuisde in 1936 naar Heestert. Door de verhoging van de produktie is een investering van 85 miljoen frank, in nieuwe bedrijfsgebouwen te Moen noodzakelijk gebleken. Het produktengamma gaat van topklasseprodukten tot massaprodukten. In 1975 werd de sigarenfabriek Vandenberghe uit Handzame overgenomen en in 1979 gebeurde hetzelfde met de sigarenfabriek TAF uit Luik.

In 1967 bedroeg de jaarlijkse produktie 22 miljoen sigaren; in 1988 is dit 240 miljoen stuks. 75% daarvan zijn bestemd voor de uitvoer. De omzet bedraagt 750 miljoen frank.

60 jaar Textielpatroonsverbond

Te Kortrijk werd op 27 juni met een academische zitting het 60-jarig bestaan gevierd van het Textielpatroonsverbond van het Kortrijkse.

De heer J. Demyttenaere, Sekretaris-Generaal verwees naar het dynamisme van de textielnijverheid en naar het sociaal overleg dat ook in de nabije toekomst belangrijk zal zijn voor de betrokken sektor. Aangepaste scholing voor jongeren en bijscholing, ook voor ouderen, zullen het dringende tekort aan geschoolde arbeidskrachten moeten helpen afwenden.

De heer R.A. Depraetere, uittredend voorzitter omschreef de opdrachten en de werking van het Verbond.

De heer A. Dequae, voormalig sekretaris-generaal schetste de voornaamste etapes van het Verbond, vooral dan gedurende de eerste na-oorlogsjaren.

De heer L. Santens, voorzitter Febeltex ging in op de vraag naar het belang van 1992 voor de textielnijverheid (vrij verkeer van goederen door harmonisering van normen en openstelling van openbare aanbestedingen, vrij verkeer van kapitalen, vrij verkeer van personen).

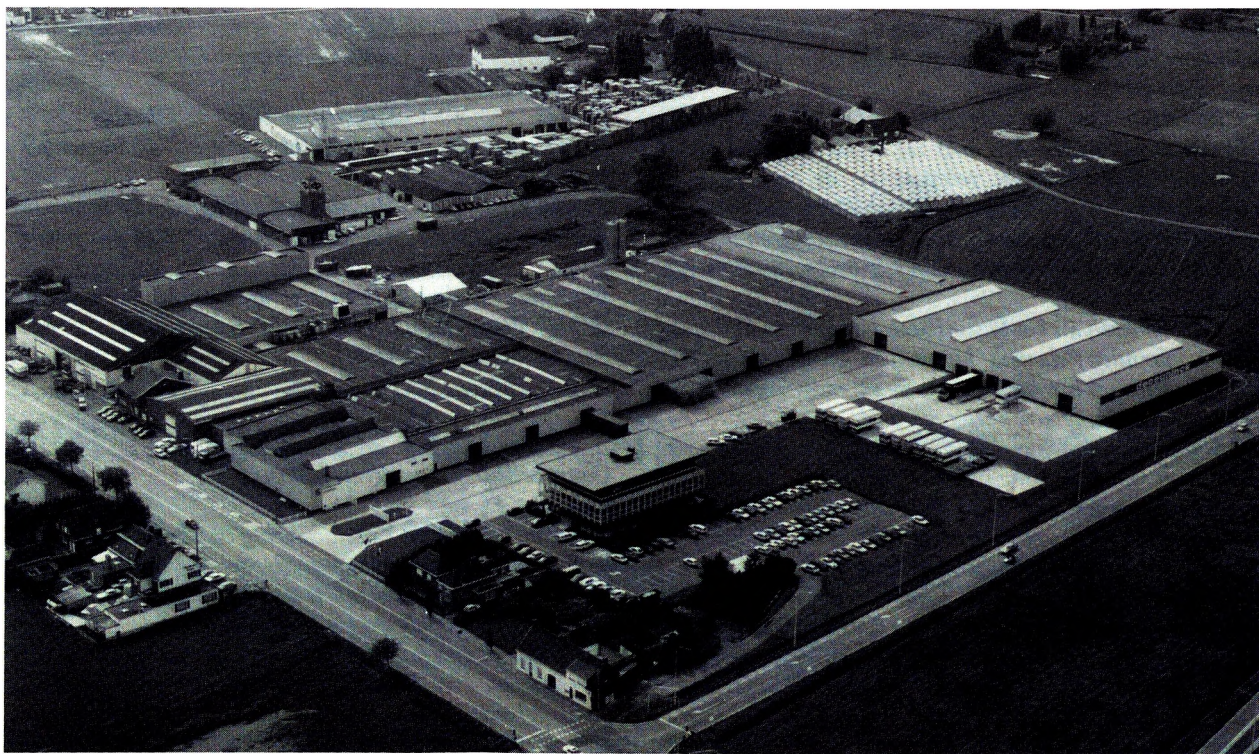
De heer W. Vanden Avenne, algemeen voorzitter VEV omschreef het belang van de Belgische staatsvorming voor de ondernemingen, waarop de heer A. Neynck, voorzitter van het Textielpatroonsverbond de vergadering afsloot.

Deceuninck Plastics in 1987

De groep Deceuninck Plastics Industries uit Hoogdele-Gits bereikte in 1987 een gekonsolideerde omzet van 2,4 miljard fr. (+24% ten opzichte van 1986). De bruto cash-flow bedraagt 631 miljoen fr. (+23%) en de nettowinst liep op tot 280 miljoen fr. (230,5 miljoen fr. in 1986).

De bedrijfsgebouwen te Roeselare, gekocht in 1986, werden in 1987 heringericht tot een volwaardige afdeling voor het drukken van houtstructuren op kunststof. Deze printing-afdeling vroeg een investering van 190 miljoen fr. Er is op termijn een bijkomende tewerkstelling voorzien van 42 personen.

In totaal investeerde de groep in 1987 273 miljoen fr. (251 miljoen fr. in 1986 en 172 miljoen fr. in 1985). De personeelsbezetting van de groep steeg van 273 in 1986 naar 319 in 1987. Momenteel bedraagt de tewerkstelling 365 personen.

Voordrachten

Dr. Ec. N. Vanhove, Directeur-Generaal GOM - West-Vlaanderen, sprak op:

22 januari te Veurne over 'Troeven en zwakheden', Arrondissementeel Verbond Boerenbond Veurne.

19 februari te Oostende over 'De haven, groeipool van de economie te Oostende en het hinterland', ACV Oostende.

29 februari te Oostende over 'Het Masterplan voor de haven van Oostende', officiële voorstelling van het plan.

14 maart te Oostende over 'Een vernieuwd toeristische aanbodsbeleid voor West-Vlaanderen', Seminarie West-vlaams Economisch Studiebureau.

18 maart te Brugge over 'Brugge, kongresstad', Willemsfonds afdeling Brugge.

15 april te Menen over 'Het economisch belang van Reznor voor Zuid-West-Vlaanderen'.

26 mei te Diksmuide over 'Tewerkstelling in eigen streek', Jobinfobeurs.

3 juni te Brugge over 'De economische situatie van West-Vlaanderen in 1987', Algemene Voorlichtingsvergadering GOM - West-Vlaanderen.

Dr. iur. Jan Callens sprak op zaterdag 23 april 1988 te Kortrijk voor het ACV Verbond Kortrijk over 'De actuele overheidsmaatregelen ter stimulering van het bedrijfsleven'.

I. Landuyt sprak op 24 maart 1988 te Eeklo voor het Willemsfonds over 'Afleidingskanaal van de Leie - Hoop of bedreiging voor Eeklo'.

Dr. Ec. J. Theys sprak op:

4 januari 1988: ACW - Sociaal-Economisch Overlegkomité Roeselare: te Roeselare over 'Huisvestingsbehoeften in het arrondissement Roeselare-Tielt'.

1 maart 1988: Promotiekomité voor het arrondissement Tielt: te Tielt over 'Sociaal-economische situatie in het arrondissement Tielt'.

23 maart 1988: Internationale Kring 'De Blankaart' vzw: te Woumen (Blankaart) voor een groep postgraduaten van Ierse universiteiten over 'De GOM - West-Vlaanderen en de evolutie van de economie in West-Vlaanderen en in de Westhoek'.

Het Kortrijkse in 1987

Naar aanleiding van de Jaarvergadering van de Kamer van Koophandel en Nijverheid van Kortrijk werd de aandacht gevestigd op het feit dat er in 1987 in het Kortrijkse 20% méér nieuwe vennootschappen werden opgericht dan in 1986 (zijnde 778 nieuwe vennootschappen in oprichting). Het ingebracht kapitaal steeg en er werden voor 5,8 miljard frank kapitaalsverhogingen doorgevoerd.

De investeringen stegen in 1987 met ongeveer 20%, wat overigens ook het geval was bij de omzet. De werkloosheid van haar kant daalde met 8,1% en de tewerkstelling steeg met 2,5%.

Als gastspreker gaf Burggraaf E. Davignon, Directeur van de Generale Maatschappij van België een inzicht in de toekomst van de Generale Maatschappij. Hij legde de nadruk op het feit dat zowel binnen de holding als in de relaties tussen de holding en de betrokken dochtermaatschappijen een team-geest en een intense samenwerking nodig zullen zijn om 1992 te kunnen voorbereiden en om de schaalvergroting te overleven.

De Witte Lietaer in 1987

De Westvlaamse textielgroep De Witte Lietaer realiseerde in 1987 een omzet van 2,8 miljard fr., wat 12,5% hoger lag dan in 1986; de winst bedroeg echter 20% méér. De toegenomen activiteit slaat vooral terug op de weverij en de breierij.

De groep investeerde in 1986 234 miljoen fr.; 51 miljoen fr. gingen naar de nieuwe breifabriek te Lauwe, 174 miljoen fr. werden in installaties geïnvesteerd en 60 miljoen fr. in gebouwen. Momenteel worden verder 200 à 220 miljoen fr. besteed aan de nieuwe weverij en aan de afwerkingsafdeling.

In februari jongstleden werd een nieuwe fabriek voor huishoudlinnen voor Spanje gestart te Barcelona; de helft van de 30 miljoen peseta's kapitaal is volstort.

GASELWEST

intercommunale voor
elektriciteit
aardgas
teledistributie

Exploitatiezetel:
Rijsselsestraat 57
8500 KORTRIJK
Tel. (056) 36 92 11

Nieuwtjes

Zitdagen handelsattachés 1988

Land	Attaché	Standplaats	Datum	Kamer van
Argentinië	J. Lambert	Buenos-Aires	06.09.88	Kortrijk
Indonesië	P.E. Vaernerwijck	Jakarta	08.09.88	Roeselare
Noorwegen	L. Vandenbossche	Oslo	12.09.88	Roeselare
Senegal	F. Renson	Dakar	13.09.88	Kortrijk
Verenigde Staten	F. Bury	Chicago	13.09.88	Oostende
	R. Esquivel	Los Angeles		
Kenia	J. D'Haeyer	Nairobi	15.09.88	Kortrijk
Ierland	M. Wells	Dublin	20.09.88	Brugge
Hongarije	G. Botfay	Boedapest	22.09.88	Roeselare
Irak	L. Dadizza	Bagdad	26.09.88	Roeselare
Bondsrepubliek Duitsland	R. Geerardijn	Berlijn	03.10.88	Ieper
	M. D'Hondt	Düsseldorf		
	M. Lorenz	Frankfurt		
	W. Bultynck	Hamburg	03.10.88	Oostende
	G. De Ruyter	München		
	J. Van De Vondel	Stuttgart		
Denemarken	J. Trouman	Kopenhagen	04.10.88	Brugge
U.S.S.R.	A. Missotten	Moskou	06.10.88	Kortrijk
Zwitserland	W. Hissel	Bern	10.10.88	Roeselare
	W. Van Goidsenboven	Zürich		
Algerije	C. Lecocq	Alger	11.10.88	Roeselare
India	J. De Clercq	New-Delhi	13.10.88	Kortrijk
	B. Hebbalkar			
Frankrijk	Roelandt of Maurissen	Parijs	13.10.88	Ieper
	M. Mehuys	Rijsel		
	G. Van Belle	Straatsburg		
Bulgarije	G. Scharpé	Sofia	18.10.88	Kortrijk
Finland	L. De Mulder	Helsinki	20.10.88	Roeselare
Turkije	L. Seren	Ankara	25.10.88	Kortrijk
	A. Kaplan	Istanboel		
Japan	T. Oda	Osaka	15.11.88	Kortrijk
	K. Kamatani	Tokio		
Nederland	W. Bongaerts	's Gravenhage	17.11.88	Brugge
Oostenrijk	A. Khoudokormoff	Wenen	21.11.88	Roeselare
Italië	K. Janssens	Rome	22.11.88	Brugge
	P. Litt	Milaan		
Griekenland	M. Van Hoyer	Athene	29.11.88	Kortrijk
Nigeria	D. Wauters	Lagos	01.12.88	Roeselare
Kameroen	A. Thibo	Yaounde	05.12.88	Kortrijk
Colombia	P. Boucké	Bogota	06.12.88	Kortrijk

Bedrijven die exportproblemen in deze landen hebben of die er contacten wensen te leggen, doen er goed aan zo spoedig mogelijk een afspraak vast te leggen, opdat de attachés zo mogelijk nog vóór hun terugkeer het gesprek kunnen voorbereiden.

Deze afspraak dient aangevraagd te worden bij de gewestelijke directie van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel (BDBH) West-Vlaanderen, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge 4 - tel. 050/35.81.40 - telefax 050/35.87.57.

Creautuft in 1987

Creautuft nv, fabrikant van getufte tapijten, had in 1987 een kapitaal van 10 miljoen fr. en 307 miljoen fr. reserves.

De omzet bedroeg 1,16 miljard fr. tegenover 1,2 miljard fr. in 1986. De winst daalde van 44 miljoen fr. in 1986 naar 39 miljoen fr. in 1987. Er was een tewerkstelling van ruim 90 personen in 1986.

Nieuwtjes

Frigilunch investeert

Frigilunch nv, diepvriesprodukten, uit Veurne investeert ongeveer 6 miljoen fr. in 1988. Daarmee worden een uitbreiding van het bedrijfsgebouw, de aankoop van nieuw keukenmateriaal en de uitrusting van een eigen bacteriologisch laboratorium voorzien.

Frigilunch startte eind 1970. Het is gehuisvest in de gebouwen van het vroegere Furnica, meubelfabriek. Er worden momenteel 3.500 m² bedrijfsoppervlakte betrokken.

Per jaar bedraagt de produktie ongeveer 800 ton diepvriesmaaltijden. Het bedrijf startte met de produktie voor grote gemeenschappen: scholen, klinieken, bedrijven in ons land. Daar zijn stilaan de grootwarenhuizen bijgekomen, evenals de kleinhandels. Ook naar Duitsland en Denemarken wordt er uitgevoerd.

De jaaromzet bedraagt ongeveer 110 miljoen fr.; de nieuwe investeringen moeten dit cijfer met ruim 20% doen stijgen. De tewerkstelling bedraagt 20 personen.

North Sea Ferries start nieuwe vrachtdienst Zeebrugge/Middlesbrough

North Sea Ferries startte vanaf begin mei een ro/ro vrachtdienst tussen Zeebrugge en Middlesbrough.

De dienst biedt drie afvaarten per week in elke richting: afvaarten uit Zeebrugge op dinsdag, donderdag en zondag en uit Middlesbrough op maandag, woensdag en vrijdag.

Buiten alle normale ro/ro ladingen, zal het schip de mogelijkheid bieden tot vervoer van gevaarlijke stoffen; het heeft accommodatie voor 12 chauffeurs.

Volgens North Sea Ferries zal de introductie van deze nieuwe verbinding een gevoelige verbetering van dienstverlening betekenen voor haar cliënteel naar het Noorden van Engeland en Schotland.

Het energiemuseum te Zwevegem

Op 24 maart jongstleden werd in de Intercom elektriciteitscentrale te Zwevegem een Technologisch museum geopend. Deze centrale en haar museum ligt langs het kanaal Bossuyt-Kortrijk.

In 1986 bestond de centrale 75 jaar. Naar aanleiding van deze viering werd het idee geopperd om de goed onderhouden en voor de gelegenheid speciaal opgepoetste oude machinezaal voor het brede publiek te blijven openstellen. In de machinezaal staan vijf stoomturbines, waarvan de oudste dateert van 1921 en de jongste van 1939. De centrale is oorspronkelijk gebouwd als een elektriciteitscentrale; nu fungeert zij alleen nog als stoomcentrale.

Naast het museumgedeelte is deze stoomcentrale actief; zij levert stoom aan vier industriële klanten (90% van de afzet) en aan openbare en particuliere gebouwen voor hun verwarming. De stoom wordt langs 8 km geïsoleerde stalen leidingen doorheen de stadskern van Zwevegem geleid.

Wie meer specifiek in industriële archeologie geïnteresseerd is, kan bij een zelfde bezoekbeurt én het energiemuseum van Intercom, én het Bekaert-100-Centrum aandoen, waar men een moderne tentoonstelling van Bekaert-producten, machines en instrumenten uit het verleden kan bekijken.

Bekaert vestiging Zwevegem - Akkoord flexibiliteit

Tussen de directie van de vestiging Zwevegem en de vertegenwoordigers van de drie arbeidersvakbonden werd op 19 april 1988 een akkoord ondertekend met de bedoeling een aantal belangrijke aspecten uit het strategisch plan voor de vestiging Zwevegem te konkretiseren. Dit plan werd begin september vorig jaar door de Bekaert-directie afgekondigd. Het akkoord kan herleid worden tot drie punten: een verruimde flexibiliteit in de werksystemen, een personeelsafloeiingsplan en een financiële tegemoetkoming.

Rekening houdend met het afnemend draadverbruik op wereldschaal en in het licht van de Europese eenheidsmarkt in 1992, stelde Bekaert een strategisch plan op dat de draadactiviteit slagvaardiger en competitiever zal maken.

Inbreng van de laatste technologische verworvenheden, samen met een verhoogde flexibiliteit, zal de onderneming in staat stellen produkten met verhoogde kwaliteit en service op de markt te brengen.

Het vernoemde strategisch plan omvat 4 luiken die onafscheidelijk met elkaar verbonden zijn: de produktie-eenheden worden gespecialiseerd naar produktfamilies; in de vestiging Zwevegem zal er voor 4,5 miljard BEF geïnvesteerd worden; de flexibiliteit in de werksystemen wordt doorgevoerd; bij dit alles komt een noodzakelijke personeelsvermindering.

Over de elementen van het strategisch plan met betrekking tot flexibiliteit en personeelsafloeiing kwam het nu tot een akkoord.

Dit akkoord omvat in grote lijnen de invoering op een aantal plaatsen van occasioneel of structureel volcontinuwerk. Dit laatste vanaf januari 1989. Dit gebeurt in principe op basis van vrijwilligheid. Het omvat verder een oplossing voor de noodzakelijke personeelsafloeiing. Tenslotte voorziet het in de eerstkomende jaren een teveel van 1.420 personeelsleden: 1.200 arbeiders, 190 bedienden en 30 kaderleden.

Bij de verwezenlijking van de volcontinu-werkstelsels opteerden de sociale partners niet voor het verwerven van een meerinkomen voor de betrokkenen, maar wel voor meer tewerkstelling door een bijkomende verkorting van de arbeidsduur. Hierdoor zal het initieel afloeiingscijfer van 1.200 arbeiders enigszins kunnen gereduceerd worden. Een belangrijke afloeiing van personeel blijft echter noodzakelijk. Om de hieruit voortvloeiende kollektieve afdanking te voorkomen, werd er tussen de sociale partners overeengekomen te gepasten tijde en binnen de geldende sociale wetgeving het nodige te doen om deze kollektieve afdanking om te buigen naar formules van lagere brugpensioenleeftijd, waarvan de erkenning als onderneming in moeilijkheden wegens herstrukturering, noodzakelijk zal zijn.

Daar de verruimde flexibiliteit door de arbeidersvertegenwoordiging van de vestiging Zwevegem aanvaard werd, wordt een loonsverhoging uiteraard toegekend.

De onderhandelingen met de vertegenwoordigers van de werknemers-bedienden zijn aan de gang.

Automatizering milieuvergunningen en milieudatabank West-Vlaanderen

Met een project 'Automatizering milieuvergunningplichtige inrichtingen en exploitaties' (AMIE), wil de Bestendige Deputatie van de Provincieraad van West-Vlaanderen, een informaticasysteem ontwikkelen voor de opvolging van de milieudossiers en het inbrengen van data in een milieubank.

Na de goedkeuring door de Provincieraad van de kredieten op de begroting 1988 voor het AMIE-project, kon reeds in februari de eerste fase opgestart worden.

In deze fase, de zgn. inventarisatie-fase, worden de identifikatie- en datagegevens van de geldende milieuvergunningen: hinderlijke inrichtingen, springstoffen, groeven, graverijen, afvalstoffen, giftige afval en grondwaterwinnings in de milieudatabank ingebracht. Gezien deze inventarisatie betrekking heeft op de periode 1958-87, wordt de medewerking gevraagd van de gemeentebesturen voor de aktualisering van de adresgegevens.

De eerste fase loopt over een periode van zes maand.

In de tweede fase zal het dossieropvolgingssysteem met automatische briefwisseling worden ontwikkeld. De Bestendige Deputatie wenst hier door overleg met de adviserende overheidsdiensten tot konkrete afspraken te komen over de aanbreng door deze diensten van gegevens die nuttig in de databank worden opgenomen.

Eenzelfde open houden wordt aangenomen naar de gemeenten toe. Ook hier kunnen in deze studiefase van het produkt afspraken gemaakt worden over vormen van samenwerking binnen het AMIE-project.

Begin 1989 moeten de resultaten aan de praktijk getoetst worden.

Gezien AMIE tevens bedoeld is als pilootproject voor de automatizering van vergunningssystemen binnen de administratie, is de Bestendige Deputatie de mening toegedaan dat de Westvlaamse gemeenten maximaal moeten kunnen profiteren van de software die in opdracht van de Bestendige Deputatie wordt ontwikkeld.

Het AMIE-project dat ook kadert in de algemene trend tot modernisering van de provincie-administratie, is voor de Bestendige Deputatie prioritair. De Provinciale Overheid wenst ten andere op het ogenblik dat de nieuwe milieureglementeringen hinderlijke inrichtingen en lozingen in werking treden definitief over te schakelen naar een meer eigentijdse en aangepaste organisatie voor dossierbehandeling en -opvolging.

15 jaar samenwerking BDBH-APZI

In aanwezigheid van ZKH Prins Albert, Ere-Voorzitter van de BDBH, had op 26 april jl. te Brugge een 'Maritiem Banket' plaats.

Dit werd georganiseerd naar aanleiding van het 15-jarig bestaan van APZI (Association Port of Zeebrugge Interests - het promotie-orgaan van de haven van Zeebrugge) en de 15 jaar samenwerking met de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel.

Nieuwtjes

Groep ADMB

In het kader van haar gedecentraliseerd dienstbetoon en teneinde haar leden nog beter van dienst te zijn, heeft Groep ADMB (o.a. Sociaal Bureau, SVMB, Kompensatiekas der Christelijke Patroons, ...) een vernieuwd kantorencomplex geopend te Poperinge.

Het Sociaal Bureau, dat intussen in West-Vlaanderen al 13 vestigingen heeft, verzorgde afgelopen jaar 1987 voor 7.460 werkgevers de loonadministratie.

De hoofdzetel is te Brugge.

Eveneens in het kader van een nog bredere service aan haar leden startte ADMB in mei 1988 twee nieuwe diensten:

ADMB Select is een rekruterings- en selectiebureau aan uitzonderlijke voorwaarden, verzorgd door een team van externe en interne specialisten en bedrijfspsychologen.

ADMB Rechtsbijstandverzekering is een toegevoegde dienst voor alle leden van Sociaal Bureau vzw, met rechtsbijstand in alle geschillen, zowel burgerlijke of strafrechtelijke, ontstaan in de zo onoverzichtelijke sociale wetgeving.

Superia maakt opnieuw winst

Superia nv uit Zedelgem heeft de vorige jaren grondige herstruktureringen doorgevoerd. De afdeling fietsen werd afgestoten en alle aandacht ging naar de radiatoren, gashaarden, gaskonvektoren en grasmaaiers, verkocht onder de merken Superia en Flandria.

Voor 1987 werden 16,3 miljoen fr. nettowinst gemaakt en 42 miljoen fr. afschrijvingen, tegenover 51 mil-

joen fr. verlies en 39 miljoen fr. afschrijvingen in 1986. De omzet verminderde wel van 1,2 miljard fr. in 1986 naar 1,1 miljard fr. in 1987, door het afstoten van de afdeling fietsen.

EBES bouwt nieuwe zetel te Brugge

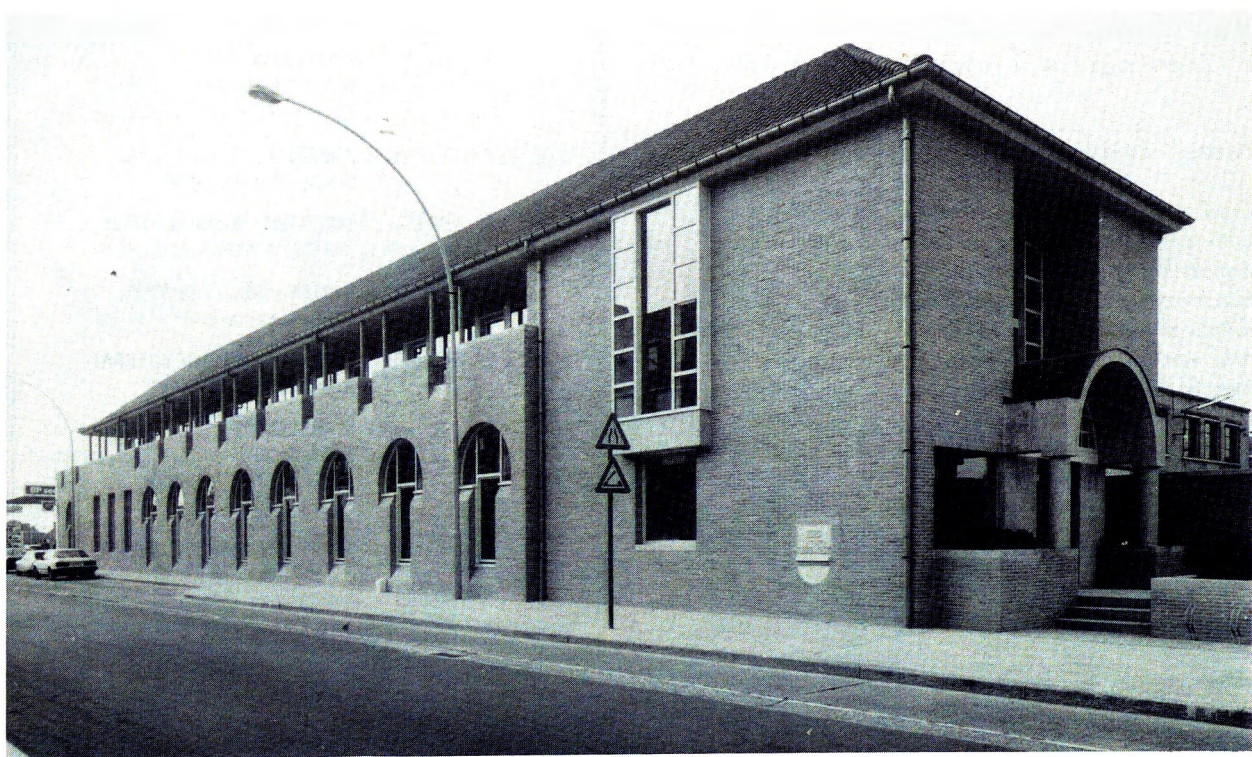
Te Brugge bouwde EBES een nieuwe zetel op de terreinen, waar in 1846 reeds de familie Desclée startte met een gasfabriek. Deze diende voor de openbare verlichting op steenkoolgas, in vervanging van de olieverlichting.

De produktie van dit gas werd stopgezet in 1927, maar de gashouders zelf en de drukinstallaties bleven in gebruik tot 1969-70, de periode waarin het stadsgas plaats ruimde voor aardgas.

In 1922 werd in de koncessie-Desclée ook de elektriciteitsbedeling opgenomen. Dit bleef zo tot in 1956 de fusie van de firma Desclée met EBES een feit werd.

De gebouwen die nu opgericht werden op de oude vestigingsplaats moeten de administratieve diensten verzekeren van de zetel van de sectoren Brugge, Oostkust en Binnenland, evenals de volledige diensten van de sektor Brugge (voornamelijk de klantendiensten in verband met elektriciteit, gas en TV-FM-distributie). De sektor Brugge verzorgt 50.000 elektriciteitsklanten, 36.000 gasklanten en 42.000 kabel-abonnees.

De nieuwe vleugel is het voorlaatste luik van een omvangrijk vernieuwingsplan. Het koste tussen de 50 en de 60 miljoen frank (meubilair inbegrepen). De laatste faze, af te werken tegen einde 1988, zal nogmaals 10 miljoen frank kosten. Zij omvat de aanpassing van een bestaande zijvleugel.

Industrieterreinen van Leiedal

Een telling van Leiedal wees uit dat de industrieterreinen van Leiedal in hoofdzakelijk ingenomen werden — en worden — door streek-eigen bedrijven.

Leiedal is sinds 1960 actief bij de openstelling en verkoop van industriegronden. Volgens een analyse over de laatste 10 jaar blijken er 194 nieuwe vestigingen geweest te zijn; 186 daarvan (of 96%) waren afkomstig uit het arrondissement Kortrijk.

Van de 8 vestigingen van buiten het arrondissement zijn er nogmaals 3 uit het aangrenzend arrondissement Izegem-Roeselare; twee van de acht zijn productiebedrijven, de anderen zitten in de sektor 'handel en diensten'. Alle acht bedrijven samen staan in voor een tewerkstelling van amper 100 personen en zij bezitten 8 hektaren grond.

De 186 nieuwe vestigingen uit de streek nemen 130 ha industriegrond in; daarnaast werden er 55 ha industriegrond ingenomen voor uitbreiding van vroegere gevestigde eigen bedrijven.

'Japans Hoofdkussenboekje' voor managers

Bij de Uitgeverij Lannoo te Tielt verscheen het werkje 'Japans Hoofdkussenboekje voor managers', samengesteld en ingeleid door G. Vanden Berghe.

Het betreft teksten uit de klassieke Japanse letterkunde, die gekozen werden omdat zij zekere overeenkomsten of raakpunten met onze denk- en gevoelswereld vertonen. Zij zijn niet bedoeld om als leidraad gebruikt te worden voor managers, maar om hun menselijke bewogenheid.

Dit 'citatenboekje' is een pretentieloos spiegel-tje voor al wie het zichzelf wil voorhouden.

Te verkrijgen in de boekhandel. Prijs: 360 fr.

Nieuwbouw bij Desimpel, Kortemark

Eind 1987 kwam een nieuwe fabriek-eenheid klaar voor het baksteenbedrijf Desimpel uit Kortemark. Het projekt kostte 350 miljoen fr. Het zal toelaten 35 miljoen handvormstenen méér te produceren boven de 65 miljoen die nu te Kortemark en te Ertvelde geproduceerd worden. Mits een bijkomende investering van nogmaals 50 miljoen fr. zal de nieuwe eenheid zelfs tot 60 miljoen stenen per jaar kunnen voortbrengen.

De groep telt 230 werknemers.

De totale produktie bedraagt momenteel ongeveer 400.000 ton stenen, die vervoerd worden door 20 beroepsvervoerders, bijgestaan door 5 eigen wagens voor de spitsleveringen.

De firma werd gestart in 1876; in 1960 werd de Desimpel Steenbakkerij bvba opgericht. De zetel ligt te Kortemark, met filialen te Hoogledede, Ertvelde en Deinze. In 1986 bedroeg de omzet ongeveer 1 miljard fr.; tot 1992 wordt een regelmatige stijging met ongeveer 20% voorzien.

Samenwerking Trislot Systems - Fuji Filter

Trislot Systems, producent van vaste filters voor de voedingsnijverheid en de nucleaire sektor, heeft een samenwerkingskontraat gesloten met Fuji Filter Mfg. Co. nabij Tokio.

Trislot Systems, vroeger Bekaert Separation Systems (BSS), nam in 1987 het door Bekaert afgestoten produkt in eigen beheer en beschikt daartoe te Waregem over een eigen produktielijn.

In 1987 realiseerde het, met veertig werknemers, een omzet van 170 miljoen fr. Deze omzet ging voor 96% naar de buitenlandse markt.

In het kader van een eigen diversifikatie sloot Trislot Systems een licentie-overeenkomst af voor de produktie van een Amerikaanse filter van National Filter.

Ze recent kwam er ook een overeenkomst van Fuji Filter uit Japan. Fuji Filter investeert 20 miljoen fr. te Waregem en stelt er 7 personen, waaronder drie Japanners, tewerk. Het wil onderdelen van filters produceren, waarbij Trislot Systems als onderaannemer voor de produktie instaat en Fuji de assemblage doet en het geheel commercializeert.

INDUSTRIMMO C.V.

GROEP

VERKOOPT — VERHUURT

TE KOOP	KORTRIJKSE INDUSTRIËLE RUIMTE - 4.000 m ² burelen - 1.000 m ²
TE KOOP	ZWEVEGEM INDUSTRIEGEBOUW 500 m ² + 550 m ² met verdieping
TE KOOP - TE HUUR	ANZEGEM bedrijfsgebouwen + burelen
TE HUUR	BISSEGE - BAAN KORTRIJK VERKOOP & WERKRUIJTE - 433 m ²
TE HUUR	KOMEN - INDUSTRIEZONE 2.080 m ² bedrijfsgebouwen + burelen
TE HUUR	OTEGEM - ZWEVEGEMSTRAAT BEDRIJFSGEBOUW - 977 m ²
TE huur	WAREGEM INDUSTRIEGEBOUW 3.960 m ² + 504 m ² verdieping mogelijkheid in loten
TE HUUR	WEVELGEM - ARTOISSTRAAT 3 x 350 m ²

Tel. (056) 22 28 64

Kortrijk

Agence Vlieghe nv

Tel. (056) 22 22 62

Kortrijk

GROENINGHE nv

Tel. (056) 51 51 51

Kortrijk-Menen

Immo Dejaegher bvba

Nieuwtjes

Watteeuw bouwt aan Airbus

In de maand maart kreeg Belairbus de toezegging dat enkele Belgische firma's waaronder de firma Watteeuw uit Brugge en Oostkamp, kunnen meewerken aan de ontwikkeling en de productie van vleugelonderdelen van de Airbus A330/A340.

De firma's waren reeds sinds 10 jaar gespecialiseerd door hun medewerking aan de Airbus-programma's A310 en A320.

De firma Watteeuw maakt tandwielen.

Bekaert opent Australische staalkoordfabriek

Reeds in maart 1986 besliste Bekaert nv (Zwevegem, België), samen met de Wire Products Division van de BHP Steel International Group (Australië) een 50/50 joint-venture voor de ontwikkeling van de productie van staalkoord voor wapening van autobanden in Geelong (Australië) aan te gaan.

Deze ontwikkeling past volledig in de verdere internationaliseringsstrategie van de Bekaert-Groep. In het domein van staalkoord exploiteert de Groep naast de Belgische vestigingen ook productie-eenheden in de USA, Japan, Spanje, Brazilië en Turkije.

In Australië wordt de bestaande productie van staalkoord voor radiaalbanden voor personenwagens uitgebreid met de productie van staalkoord voor vrachtwagenbanden en staaldraad voor versterking van hogedrukslangen.

De vennootschap draagt de naam Bekaert-BHP Steel

Cord Pty. Ltd. (BBSC). In dit project werden tot op heden 40 miljoen Aus. \$ geïnvesteerd op een globaal voorzien pakket van 70 miljoen Aus. \$. Bekaert zal haar meest recent ontwikkelde technologie inbrengen.

Op 30 maart werd de eerste fase in de expansie van deze fabriek officieel geopend.

De productie-eenheid zal binnen 5 jaar uitgerust zijn om 12.000 ton staalkoord te vervaardigen en zal naast de bevoorrading van de Australische markt ook exporteren naar Nieuw-Zeeland.

Spillier-Torhout in feest

De firma Spillier-Torhout, bedrijfswagens, vierde op 1 mei het feit dat zij, sinds 1 januari 1982, reeds 500 MAN-bedrijfswagens heeft verkocht. Op deze datum werd Spillier immers officiële verdeler van de betrokken firma.

De firma startte als een technische werkplaats in 1930. Sindsdien groeide de firma bestendig. Na de tweede wereldoorlog werd een nieuwbouw-garage opgetrokken te Torhout en ging de firma zich specialiseren op dieselmotoren. In 1987 werd een firma Spillier Renting opgericht voor de verhuring van bedrijfswagens.

De alleenverdeling MAN van West-Vlaanderen werd in 1982 toevertrouwd aan het nieuwe bedrijf Spillier Truck Center, dat in 1984 een 24-uur op 24-uur-service realiseerde in het nieuwe service-center te Torhout. Deze garage heeft, naast een administratief gebouw, ook een werkplaats die aan beide zijden negen automatische ingangen heeft. Vooraan zijn er zes werkputten met werktafel, wat het verlaten van de put overbodig maakt.

Zeebrugse promotiedag te Bradford bij Leeds

Op 1 juni jongstleden organiseerde APZI, in samenwerking met de MBZ en de BDBH, een havenpromotiedag te Bradford, de 'wolhoofdstad van Engeland'. Zoals te Manchester en te Leeds — steden die reeds voordien het voorwerp uitmaakten van een Zeebrugse promotiekampanje — maakt ook hier de textielnijverheid nog steeds de belangrijkste industrietak uit.

Aan de ruim 120 aanwezige Britse genodigden uit industriële-, expeditie- en havenmilieus werd het belang van Zeebrugge voor het verkeer tussen het kontinent en Groot-Brittannië uiteengezet. Zeebrugge speelt hierbij inderdaad een leidinggevende rol.

De scheepvaarttrafiek tussen Zeebrugge en Midden-Engeland geschiedt momenteel in overwegende mate via Hull, de belangrijkste Humberhaven, en zal nog intensifiëren via de nieuwe ro-ro lijn van Zeebrugge op Middlesbrough.

De promotiemanifestatie dient eveneens gesitueerd te worden in het kader van het jaar 1992, tijdstip dat voor de relaties tussen Zeebrugge en Groot-Brittannië een dubbele betekenis heeft. Enerzijds is er de geleidelijke totstandkoming van de gemeenschappelijke markt zonder grenzen en met vrij verkeer. Anderzijds is tegen die tijd de bouw van de kanaaltunnel omzeggens voltooid.

**SERVICE IS ONS
STOKPAARDJE!**

In dienst
van
werkgevers
en
zelfstandigen

Groep A.D.M.B.
St.-Clarastraat 48
8000 Brugge
Tel. 050/33 99 01

Infofoon
050/33 99 01
Toestel 257

Grafische bedrijven zoeken geschoold personeel

Westgrafica heeft onlangs de dringende nood aan jonge arbeidskrachten voor de grafische nijverheid, inzonderheid in West-Vlaanderen, naar voor gebracht.

Sinds 1980 wordt in de grafische nijverheid in West-Vlaanderen zwaar geïnvesteerd, gepaard gaande met een hogere tewerkstelling. Van half 1983 tot half 1986 was er in West-Vlaanderen een méér-tewerkstelling van 245 arbeidsplaatsen (+9,2% over 3 jaar). De arrondissementen Kortrijk en Roeselare zorgden alleen reeds voor 200 bijkomende arbeidsplaatsen. In totaal zijn er in West-Vlaanderen 2.900 tewerkgesteld in de grafische sektor.

Daarnaast blijkt er een aantal vakatures die bij 10 bedrijven reeds tot 57 oploopt: diezelfde bedrijven uit deze mini-enquête hebben vóór eind 1988 daarenboven nog een vraag naar 41 nieuwe aanwervingen.

Bij het gevraagde gekwalificeerd personeel ging het voor 30% om offsetdrukkers, 18% voor de pré-press en 15% voor de mechanische afwerking. De rest was een waaier van grafische beroepen. Tegenover de vraag naar geschoolden staan er in West-Vlaanderen slechts 2 scholen, beiden gelegen te Brugge en dan nog beperkt tot het secundair technisch en beroepsonderwijs.

Nieuwe kaas te Passendale

Eind april werd te Passendale een nieuwe kaas voorgesteld, de blauwe roomkaas Château d'Arville. De nieuwe blauwe schimmelkaas ontving meteen reeds een gouden medaille van de Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten. Dit was meteen de zesde gouden medaille op een rij van een produkt van de kaasmakerij Passendale.

In 1987 heeft het bedrijf overigens een Oscar voor de Export ontvangen van de BDBH. In 5 jaar steeg het aandeel export van 9% van de produktie in 1982 naar 34% in 1987; in 1984 bedroeg de export 511.618 kg. en in 1987 was dit méér dan verdubbeld (de produktie ligt boven de 2 miljoen kg. per jaar). De grootste export gaat naar Frankrijk en Duitsland, de andere EG-landen en de Verenigde Staten.

Doop van de Symphorine

Te Zeebrugge werd op 14 juni de Symphorine van Cobelfret Ferries gedoopt aan de Sea-Ro terminal. Het schip werd in China gebouwd. Het zal op de lijn Zeebrugge-Immingham ingezet worden, evenals zijn zusterschip, de Loverval.

De Symphorine kan 123 trailers vervoeren, het is een tweerompenvaarttuig (tot boven de waterlijn) en het is uitgerust met beweegbare autodekken. Zij is de vijfde ro-ro eenheid van Cobelfret; haar kostprijs bedraagt 250 miljoen fr.

De Cobelfret-trafiek op Immingham vanuit Zeebrugge bedraagt 750.000 ton/jaar.

'Winst in je eigen zaak'

Bij de uitgeverij Lannoo te Tielt verscheen het tweede handboek in de reeks 'Je eigen zaak'. 'Winst in je eigen zaak' is geschreven door R. Donckels, J. Degadt en B. Dupondt. Het is een handleiding die handelt over middelen en technieken om in de KMO de inkomsten te verhogen en de kosten te drukken.

Na een inzicht in het fenomeen winst, wordt de rol van de winst voor het bedrijf toegelicht. Daarna volgen de technische delen: hoe inkomsten meten en hoe de inkomsten maximaliseren.

Zoals het eerste deel van de reeks (Succes in je eigen zaak) en zoals alle nog te volgen delen is ook dit werk opgevat als een studie- en werkboek. Een gerichte vraagstelling biedt de lezer na ieder onderdeel de kans om het gelezene op een konkrete manier naar zijn eigen bedrijf te oriënteren.

'Winst in je eigen zaak' is verkrijgbaar in de boekhandel voor de prijs van 585 frank. Besteld in reeksverband is er een grote korting.

1.000ste fluweelmachine Van de Wiele

Zopas werd door de firma Michel Van de Wiele uit Marke-Kortrijk de 1.000ste MPS-dubbelgrijperweefmachine geleverd aan de Duitse fluweelweverij Kneitz. De firma Van de Wiele is gespecialiseerd in de produktie van weefmachines voor tapijt en fluweel. De MPS is een snellopende fluweelmachine die door de firma zelf is ontworpen en verder ontwikkeld. In drie jaar worden 500 eksemplaren verkocht, wat zowel met marketing als kwaliteit samenhangt.

De firma heeft meerdere dochtermaatschappijen in België, Frankrijk, de Duitse Bondsrepubliek en de USA. De groep telt 650 tewerkgestelden, waaronder 100 in het buitenland.

De omzet in 1986 bedroeg 1,9 miljard fr.; de winst 68,5 miljoen fr. voor de firma Van de Wiele te Marke. In 1986 werden 30 miljoen fr. geïnvesteerd in gebouwen en terreinen en 56 miljoen fr. in machines.

Spinnerij van Veurne in 1987

De Spinnerij van Veurne nv had in 1987 een kapitaal van 30,5 miljoen fr. en 3 miljoen fr. reserves. De omzet bedroeg 313,4 miljoen fr. tegenover 233,5 miljoen fr. in 1986. De winst daalde van 12 miljoen fr. in 1986 naar 10,5 miljoen fr. in 1987. De tewerkstelling bedroeg in 1986 185 personen.

Personeelsbehoeften in de textiel

Door het textielpatroonsverbond van het Kortrijkse werd in februari-maart 1988 voor de derde maal een mini-enquête gehouden naar de personeelsbehoeften in de West-vlaamse textielnijverheid.

160 bedrijven (twee derden van de leden) met 16.830 tewerkgestelden (85% van de tewerkstelling) stelden een aktuele aanwervingsbehoefte van 240 personen vast, met nogmaals 261 verlangde aanwervingen binnen de 12 maanden. Dit totaal van 501 aanwervingswensen betekent ongeveer 3% vacatures.

De meeste aanwervingsbehoeften zijn gesitueerd in de weverij (30,1%) en in de spinnerij (26,9%); er is voor 13,6 behoefte aan personeel voor technische functies. De belangrijkste tekorten, in beroepen uitgedrukt zijn: wevers, tapijtwevers en hulpwevers (98 personen), technici (68), spinners (36) en hulpextrudeerders (30). Voor 160 vakatures (40%) wordt uitdrukkelijk een textielopleiding vereist.

Trailerherstelling te Zeebrugge

Te Zeebrugge start International Repair Services de bouw van een centrum voor het herstel van trailers. De inplanting gebeurt op een terrein van 2.100 m², gelegen op de oude vestigingsplaats van North Sea Ferries in de achterhaven.

De opening is voorzien in december 1988; er moet een tewerkstelling van 23 personen uit voortvloei en er komen 8 werkvlakken. Het centrum zal ten dele gebruikt worden als depot voor de verhuring van trailers.

HOGER TECHNISCH INSTITUUT OOSTENDE

naast graduaat-opleiding,
ook onderwijs voor

SOCIALE PROMOTIE

in zaterdagcursus

NIEUW ★ industriële informatica

zeedijk 101 8400 oostende 059/50.89.96

Jaarboek Provincie West-Vlaanderen 1988

De Bestendige Deputatie van de Provincieraad West-Vlaanderen heeft zopas een 'Jaarboek Provincie West-Vlaanderen 1988' uitgegeven, waarin de gebeurtenissen, die zich in 1987 op provinciaal vlak hebben voorgedaan, worden toegelicht.

Dit Jaarboek vervangt het 'Verslag van de stand van het Bestuur in West-Vlaanderen' naar het publiek toe. Het wil de open samenwerking kenbaar maken met het gemeentebestuur en tevens het publiek een idee geven van wat de provincie nastreeft op het gebied van wegen en waterlopen, gebouwen voor onderwijs en welzijnszorg, stille recreatie, land- en tuinbouw, economie, kunst en cultuur.

Het rijk geïllustreerd Jaarboek is verkrijgbaar tegen 300 fr. bij de provincie en in de boekhandel.

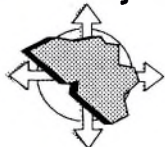
Bellewaerde investeert

Van de jaren 1988-89 zal het pretpark Bellewaerde 120 miljoen fr. investeren; momenteel worden er reeds 190 miljoen fr. in het bedrijf geïnvesteerd. De Vlaamse Executieve steunt dit project met steun uit de expansiewetgeving. De tewerkstelling zal stijgen van de op heden tewerkgestelde 179 personen naar 253.

EXPORT EEN NOODZAAK !

Ook voor u ! Maar misschien ontbreekt het u aan de gepaste organisatie of de nodige kennis. Gesteund op 14 jaar ervaring ontwikkelden wij een unieke en beproefde exportsamenwerking. Met een minimum aan kosten en eigen inspanningen worden uw buitenlandse markten gestructureerd en professioneel uitgebouwd. Wij realiseren dit volledig voor u en met u. In de praktijk. Uiteraard behoudt u uw inspraak en uiteindelijke beslissingsmacht. Contacteer mij voor een vrijblijvend gesprek.

Urbain Keysabyl

EXPORT

Samenwerking Advies Organisatie

Exportdeskundige officieel erkend door de B.D.B.H.

't Veld 4 (bus 5) B 8310 Brugge tel. 050 / 35 00 74

Kreaplast start te Langemark

De firma Kreaplast startte zopas een nieuw bedrijf te Langemark. Kreaplast specialiseert zich in het spuitgieten van kunststofartikelen voor het huishouden, de bouw of de industrie. Momenteel ligt de nadruk nog op de huishoudartikelen.

Kreaplast is een bedrijf dat zijn oorsprong vindt bij Plastic Dekeyser uit Zonnebeke, groothandel van kunststoffen voor het bouwbedrijf (rolluiken, ramen, deuren).

Start en uitbreiding van een nieuwe zaak

Door de Vereniging van Vlaamse Kamers voor Handel en Nijverheid werd een brochure uitgegeven: 'Start en uitbreiding van een eigen zaak'. De brochure is redactioneel verzorgd door de Kamer voor Handel en Nijverheid van de Westhoek te Ieper.

Deel 1 is toegespitst op de reglementering rond de zelfstandigen.

Deel 2 beschrijft de diverse vennootschapsvormen, met voor- en nadelen, terwijl deel 3 de verplichtingen rond een aangeworven personeel beschrijft.

De premies worden in deel 4 toegelicht, terwijl deel 5 de startpremies voor zelfstandigen en de tegemoetkomingen bij investeringen weergeeft. De keuze voor een vestigingsplaats (deel 6) sluit het geheel af.

De brochure kost 400 fr. (exclusief BTW en verzending) en zij is verkrijgbaar op het secretariaat van iedere Kamer.

Nieuw bedrijfsgebouw Packo

Te Loppem werd een nieuw bedrijfsgebouw in gebruik genomen door Packo nv uit Zedelgem. Packo fabriceert melkkoeltanks, landbouwmachines en aanhangwagentjes.

In het nieuwe gebouw worden aanhangwagens geassembleerd met een draagvermogen van 500 kg tot 3,5 ton. Er worden 11 nieuwe arbeidskrachten aangetrokken. De totale tewerkstelling bedraagt nu ongeveer 300 personen; de omzet bedraagt ongeveer 1 miljard fr.

Interieur 1988

Interieur 1988 gaat voor de 11de maal door van 20 tot 30 oktober 1988 in de vernieuwde Hallen te Kortrijk. Het geheel staat in het teken van 'Design for Europe', als een confrontatie van het Europees meubelgebeuren met het design als een drijvende kracht achter onze moderne levensstijl.

Het geheel omvat de moderne binnenhuisinrichting, na een grondige preselektie, in de uitgebreide expogebouwen. De experimentele ideeënbeurs blijft behouden (1.700 aanvragen), evenals de commerciële creaties. Er zijn 9 publieksdagen en twee vakdagen, met een businesskongres.

Nieuwtjes

Toeristische informatie te Zeebrugge

In de transithall van P & O te Zeebrugge staat een EMU-kleurenbeeldscherm opgesteld, waarin allerlei informatie is opgeslagen over de toeristische mogelijkheden te Zeebrugge, Brugge en over alle regio's waarin het systeem aanwezig is, inzonderheid in Groot-Brittannië. Wanneer andere streken worden bewerkt met het systeem, wordt alle informatie daaromtrent ook aan het bestand toegevoegd.

De EMU-toestellen zijn ook op de passagiersschepen van P & O aanwezig. De informatie is aanwezig in meerdere talen, die op eenvoudige wijze kunnen opgevraagd worden.

De financiering van het systeem wordt verzekerd door de publicitaire inlassingen van de deelnemende firma's.

Artex en Partners verhuist

Een half jaar na zijn oprichting, als zelfstandige dochtermaatschappij van Artex-Izegem, is A & P verhuist van Izegem naar het Kennedy industriepark te Kortrijk.

A & P is als full-service-reklamebureau een gezamenlijk initiatief van Artex (Izegem) en LVH-Alliance (Brussel). Het startte met 7 medewerkers, voornamelijk nationale accounts. Door uitbreiding van zijn diensten moest A & P een ruimere behuizing betrekken te Kortrijk.

Eurofreez heeft waterzuiveringsstation

Eurofreez te Poperinge heeft zopas een eigen waterzuiveringsinstallatie in gebruik genomen. Eurofreez verwerkt aardappelen.

Het station heeft een capaciteit van 360 m³ water per dag; momenteel wordt per 8 uur ongeveer 1.500 kg. bezinksel geproduceerd, dat gebruikt wordt als varkensvoer.

Het bedrijf heeft een groeiende produktie. Onlangs werd een nieuwe produktielijn in gebruik genomen; de personeelsbezetting steeg met een 17-tal personen tot 90 tewerkgestelden.

LVD sluit samenwerkingsakkoord af

LVD, konstrukteur van plaatbewerkingsmachines te Kuurne, heeft een samenwerkingsakkoord afgesloten met de Westduitse groep Bremer Vulkan AG Schiffbau und Maschinenfabrik, scheepswerf te Bremen. Samen willen zij een grootvermogenlaser ontwikkelen. De samenwerking is een joint-venture; zij zal uitmonden in een nieuwe firma 'Euro Laser Technology', te vestigen in het research-park van de RUG.

Ide Gebroeders in nieuwbouw

In 1987 voltooide de firma Ide Gebroeders uit Pittem haar nieuwbouw en tevens haar 20-jarig bestaan. Ide Gebroeders is een speciaalzaak voor auto-elektriciteit, auto-injectie en -elektronika. Recent heeft zij zich gespecialiseerd in de installatie van mobilifoons, tachografen, nachtverwarming van kamions en alarminstallaties. In wezen is Ide Gebroeders een service-center van Bosch. Te Pittem stelt de firma 9 personen tewerk; in een tweede nieuwe vestiging, te Gent, zijn er 7 personen tewerkgesteld.

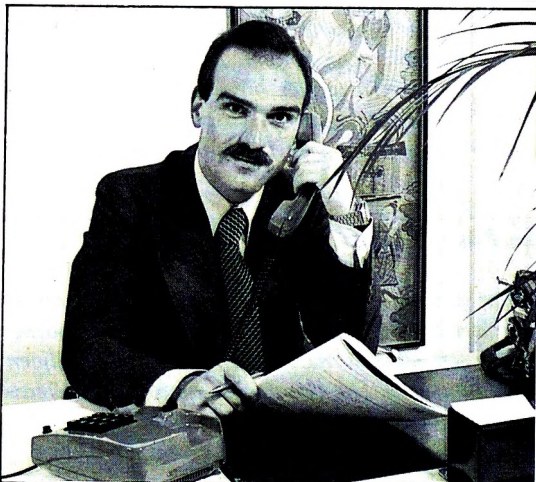
Westimex investeerde

Westimex (Veurne) investeerde 200 miljoen fr. in een nieuwe lijn voor aardappelchips. Deze lijn heeft een capaciteit van 2.500 kg. per uur. Momenteel staan er te Veurne één snacklijn en vier chipslijnen opgesteld.

Per jaar worden ongeveer 80.000 ton aardappelen verwerkt, dit is ongeveer 500 ton per dag. Deze produktie wordt nu opgevoerd tot 700 ton.

De firma ontstond in 1970, uit een fusie van een Nederlands en een Belgisch chipsbedrijf. In 1974 werd een nieuw bedrijfsgebouw in gebruik genomen te Veurne.

De uitvoer beslaat gans West-Europa en het Midden-Oosten. Met een omzet van 2,5 miljard fr. in 1987 werden in totaal 520 personen tewerkgesteld.

Mag een ondernemer ook 'ns aan zichzelf denken?

U hebt als ondernemer heel wat aan het hoofd: uw bedrijf, het personeel, een drukbezette agenda... Waar haalt u de tijd om ook 'ns aan uw eigen situatie te denken? Aan uw pensioenvoorzieningen voor als u het wat rustiger aan wil doen? Aan de financiële situatie van uw gezin, als er iets met u zou gebeuren?

De ASLK neemt u die zorg uit handen. Met een aangepaste Verzekering van de Bedrijfsleider. De scherpe prijs en het aantrekkelijk fiscaal regime zorgen ervoor dat deze verzekering alleszins bedrijfs-vriendelijk is.

Geïnteresseerd? Voor een verhelderend voorstel en uitvoeriger informatie kunt u ons bellen:

Provinciale Zetel ASLK
Rijsselsstraat 236, 8200 Brugge, Tel. (050) 38 11 33
Verzekeringsonderneming toegelaten onder nr 0394

ASLK
verzekeringen

100.000ste Passagier bij NSF

Half juni werd in de North Sea Ferries-terminal te Zeebrugge de 100.000ste passagier van 1988 gevierd. Deze viering toont op haar manier de groei van NSF te Zeebrugge. In 1986 werd de 100.000ste passagier slechts eind december genoteerd; het jaar eindigde met 102.000 inschepingen. In 1987 werd de 100.000ste passagier reeds midden september geboekt en het eindresultaat bedroeg 160.000 passagiers. Het resultaat midden juni laat dus zeer hoge passagierscijfers voor 1988 voorzien.

Deze verhoging hangt samen met het in de vaart leggen van de jumbo-schepen MV Norstar en MV Norland op de Zeebrugge-Hull-route.

Opening doeanekomplex Callicannes

Het nieuwe internationale doeanekantoor te Poperinge-Watou werd op 3 juni jongstleden op Frans grondgebied te Callicannes officieel in gebruik genomen.

Reeds enkele jaren geleden werd de Frans-Vlaanderenweg Steenvoorde-Poperinge in gebruik gesteld; in 1979 was de sektor Steenvoorde-grens open, in 1985 volgde Poperinge-Callicannes. In april 1985 werd de omleiding rond Abeele werkelijkheid voor toeristisch personenvervoer en in 1986 werd het nieuw doeanekomplex aangevat. In 1988 werd de omleiding rond Abeele ook voor het zwaar transport opengesteld en werden de nieuwe lokalen van de gemeenschappelijke doeanediens gebruikt.

Het nieuwe gebouw kost 62,5 miljoen frank (gedeelte van de Belgische Staat).

Talpe Marie Thumas

Eind april werd de firma Talpe Marie Thumas nv opgericht, door een fusie tussen Talpe (Kortemark) en Marie Thumas (Bonduelle) (Mechelen).

De nieuwe groep heeft samen een omzet van 4,5 miljard fr. (2,8 miljard voor Talpe), 367 miljoen fr. eigen kapitaal (175 miljoen fr. voor Talpe).

De groep maakte in 1987 32 miljoen fr. winst (4 miljoen fr. door Talpe dat veel met distributiemerken werkt, wat een kleinere winst insluit) op een cash-flow van 181 miljoen fr. (54 miljoen fr. voor Talpe). In totaal zijn er 920 werknemers, waarvan 700 bij Talpe.

In de komende jaren wordt verder geïnvesteerd, zowel te Kortemark als te Mechelen.

100 jaar Deburghgraeve

De firma Deburghgraeve uit Woumen vierde haar 100-jarig bestaan. Het bedrijf is gespecialiseerd in het maken van ramen en deuren voor gemeenschapsgebouwen. Er werd in 1887 gestart als schrijnwerkerij-wagenmakerij. De huidige tewerkstelling bedraagt 29 personen.

Ruimtelijke ordening te Oostende

Op 10 juni had het stadsbestuur van Oostende de gelegenheid enkele problemen inzake de ruimtelijke ordening aan de betrokken gemeenschapsminister voor te leggen.

De stad vroeg aandacht voor de stadsvernieuwing, te beginnen met de drie herwaarderingsgebieden, voor de realisatie van het recreatieplan, voor de vernieuwingsprojecten aan de brandweerkazerne en aan de vismijn, evenals aan meerdere andere technische bouwwerken.

De bedoeling ligt voor het bestaande structuurplan nauwgezet uit te voeren, aangepast aan de vereisten en mogelijkheden van een kleinere stad, de samenwerking privé-personen — overheid in de hand te werken en het aantal verkeersarme straten op te voeren.

Galva West bouwt te Ieper

Op het industriegebied Ieperleekanaal te Ieper bouwt Galva West nv een nieuw industriegebouw. Daar wordt een moderne middelgrote technische verzinkkerij gebouwd, goed voor ongeveer 6.000 ton verzinkte stukken per jaar. Later komen daar nog enkele nevenactiviteiten bij uit dezelfde branche. Als afzetgebied gelden Vlaanderen en Noord-Frankrijk.

Er is een tewerkstelling van 40 personen voorzien.

Momenteel wordt 1 ha gebruikt; er is een tweede ha in optie. De bouw komt klaar half 1988; de start van de productie is voorzien voor september.

De investering bedraagt 45 miljoen fr.

Picanol in 1987

In 1987 realiseerde het Iepers bedrijf Picanol, weefmachines, een omzet van 9,6 miljard fr. Er werden 141 miljoen fr. winst verdeeld.

Deze gunstige cijfers zijn een gevolg van grote investeringen in diverse geïndustrialiseerde landen, waar zowel luchtweefmachines als snelle grijpersmachines aangekocht werden. Daarnaast steeg ook het zakencijfer in de afdeling gietwerk met 20 procent. Deze afdeling, die instaat voor het gieten en voor de bewerking van de gietstukken en wisselstukken werkt ook voor derden. In 1987 werden 368 miljoen fr. geïnvesteerd (onder meer 256 miljoen fr. in installaties, 55 miljoen fr. in terreinen en gebouwen en 40 miljoen fr. in meubilair en rollend materieel).

Belgische Kust op Duitse Markt

In het kader van een versterkte marketingaanpak op de Duitse Markt werd begin juni meegewerkt aan de voorbereiding van een tweetal ADAC-brochures (7,5 miljoen leden-automobilisten). Het betreft een brochure uit 10 uitgewerkte verlofplaatsen aan de Belgische Kust, met een 80-tal prijsvriendelijke hotels (op 80.000 eksemplaren te verspreiden) en een aangepaste toeristische kaart.

Publikaties Wer/Wes/Gom - West-Vlaanderen

Uitgaven Wer en Gom - West-Vlaanderen

- O. Vanneste & G. Declercq, Kust en Hinterland, 1955.*
O. Vanneste & G. Declercq, Le Littoral et son Hinterland, 1955.*
G. Declercq & O. Vanneste, Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen, 1957.*
West-Vlaanderens economische groei, 1965, 172 blz.*
Adresboek van de Westvlaamse Industrie, 1978.*
Repertorium Toeleveranciers (2e druk) - Kunststoffen en Rubber, 1988, 750 fr.
Repertorium Toeleveranciers (2e druk) - Metaalsektor, 1986, 750 fr.
Repertorium Toeleveranciers - Sektor elektrotechniek, 1987, 750 fr.
Biotechnologisch Repertorium voor Vlaanderen, 1987, 1.500 fr.

Reeks Wes (BTW en port ingebrepen)

- 1 G. Declercq & O. Vanneste, Het Arrondissement Ieper, 1958, 207 blz.*
- 2 O. Vanneste & P. Hovart, De Belgische Zeevisserij, 1959, 358 blz.*
- 3 O. Vanneste & P. Hovart, La pêche Maritime Belge, 1959, 358 pp.*
- 4 O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Brugge, 1961, 463 blz.*
- 5 O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Oostende, 1962, 444 blz., 297 fr.
- 6 O. Vanneste & J. Theys, Menen, 1962, 256 blz.*
- 7 O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Roeselare, 1963, 336 blz.*
- 8 J. Theys o.l.v. O. Vanneste, Westvlaamse grensarbeiders in Noord-Frankrijk, 1964, 144 blz., 184 fr.
- 9 J. Theys s.l.d. O. Vanneste, Les Frontaliers de la Flandre Occidentale dans le Nord de la France, 1964, 144 pp., 184 fr.
- 10 O. Vanneste & J. Theys, Veurne, 1964, 189 blz.*
- 11 M. Zwaenepoel & N. Vanhove, De landbouw in West-Vlaanderen, 1965, 352 blz.*
- 12 O. Vanneste, Het groeipoolconcept en de regionaal-economische politiek, 1967, 376 blz., 297 fr.
- 13 O. Vanneste & J. Theys, Het Arrondissement Tielt, 1968, 410 blz., 297 fr.
- 14 J. Theys, Een analyse van de Westvlaamse grensarbeid in Noord-Frankrijk, 1969, 248 blz., 297 fr.
- 15 M. Zwaenepoel, Vrije Tijd, 1969, 332 blz.*
- 16 N. Vanhove, Het vakantiepatroon en de toeristische bestedingen van de Belgische bevolking, 1969, 264 blz., 297 fr.
- 17 N. Vanhove, Structure des vacances et dépenses touristiques de la population belge, 1969, 264 pp., 297 fr.
- 18 J.M.I. Demeyere, Demografische facetstudies, 1969, 144 blz., 184 fr.
- 19 R. Branson, J. Theys, H. Van Reybrouck, o.l.v. N. Vanhove, Tertiaire sektor en verzorgende centra van West-Vlaanderen, 1971, 356 blz., 350 fr.
- 20 J. Hemschoote, Luchtverontreiniging in West-Vlaanderen, 1972, 209 blz., 290 fr.
- 21 N. Vanhove, Het Belgisch Kusttoerisme - Vandaag en Morgen, 1973, 520 blz., 509 fr.
- 22 L. Schepens, Van Vlaskutser tot Franschman, 1973, 294 blz., 403 fr.
- 23 De Westvlaamse gemeenten in de Volkstelling 1970, 1974, 128 blz., 216 fr.
- 24 Symarindus. De energiefunctie van de Belgische Kust en de maritieme industrialisering, 1977, 448 blz., 682 fr.
- 25 P. van Outryve d'Ydewalle, Verzamelde toespraken, 1980, 816 blz., 910 fr.
- 26 West-Vlaanderen in kaart, 1981, 220 blz., 445 fr.
- 27 E. Omeij, De Zeevisserij, 1981, 256 blz., 500 fr.
- 28 Land- en tuinbouw in West-Vlaanderen, 1982, 400 blz., 774 fr.
- 29 E. Omeij, Kwalitatieve discrepanties in de arbeidsallokatie, 1985, 424 blz., 819 fr.

* Uitgeput

Reeks facetten van West-Vlaanderen (BTW en port ingebrepen)

- 1 R. Simoen & O. Vanneste, De uitbouw van de haven van Zeebrugge, 1972, 48 blz.*
- 2 C. Vermeersch, Het rekreatief buitenverblijf, 1973, 100 blz., 124 fr.
- 3 S. Beernaert, De Waterverontreiniging in het IJzerbekken, 1973, 124 blz., 158 fr.
- 4 Distributiebedrijven en handelscentra in West-Vlaanderen, 1974, 68 blz., 92 fr.
- 5 S. Beernaert, De waterverontreiniging van de binnenwaters van Midden- en Oostkust, 1974, 105 blz., 151 fr.
- 6 N. Vanhove, Vakantiespreiding, 1975, 56 blz., 103 fr.
- 7 S. Beernaert, De waterverontreiniging in het hydrografisch bekken van de Leie en de Schelde, 1975, 88 blz., 151 fr.
- 8 De Haven van Brugge-Zeebrugge na de chunnel, 1975, 80 blz., 151 fr.
- 9 P. Boerjan, De toeristische statistiek in België, 1976, 84 blz., 151 fr.
- 10 S. Beernaert e.a., Waterbeleid in West-Vlaanderen, 1976, 64 blz., 124 fr.
- 11 J. Theys, Evolutie van de werkloosheid in West-Vlaanderen, 1977, 104 blz., 177 fr.
- 12 S. Beernaert, De algemene waterbevoorrading van West-Vlaanderen, 1978, 40 blz., 82 fr.
- 13 Prognose van de bevolking en actieve bevolking in West-Vlaanderen, 1978, 48 blz., 105 fr.
- 14 P. Boerjan, De ontwikkeling van het vakantiedrag van de Belgische bevolking, 1978, 124 blz., 255 fr.
- 15 Prognose van het aantal gezinnen en raming van de huisvestingsbehoeften in West-Vlaanderen, 1979, 60 blz., 129 fr.
- 16 Terreinbehoeften voor Tewerkstelling, Toerisme en Rekreatie in West-Vlaanderen, 1979, 80 blz., 166 fr.
- 17 Milieuzorg in West-Vlaanderen, 1979, 76 blz., 159 fr.
- 18 Infrastructurale behoeften, 1979, 80 blz., 166 fr.
- 19 Strukturaalanalyse van de textielnijverheid in West-Vlaanderen, 1980, 140 blz., 285 fr.
- 20 Zeebrugge en de maritimisering van zijn achterland, 1981, 120 blz., 248 fr.
- 21 Strukturaalanalyse van de metaalnijverheid in West-Vlaanderen, 1982, 156 blz., 314 fr.
- 22 Strukturaalanalyse van de voedingsnijverheid in West-Vlaanderen, 1983, 120 blz., 248 fr.
- 23 Onderzoek naar de mogelijkheden tot inbreiding in vijf Westvlaamse gemeenten, 1983, 104 blz., 211 fr.
- 24 Vakantie van de Belgen in 1982, 1984, 192 blz., 381 fr.
- 25 Financiële analyse van de Westvlaamse industriële ondernemingen, 1984, 56 blz., 124 fr.
- 26 Studie ter voorbereiding van een geïntegreerde actie voor de Westhoek, 1986, 116 blz., 280 fr.
- 27 Marktstrategie voor de Britse toeristische markt, 1986, 176 blz., 600 fr.
- 28 Huisvestingsbehoeften in West-Vlaanderen, 1985-95, 1987, 76 blz., 175 fr.
- 29 Het kanaal Zeebrugge-Merendree, Sociaal-economische verantwoording en milieu-effectenrapportering, 1987, 112 blz., 250 fr.
- 30 Masterplan ter renovatie van de haven van Oostende, 1988, 36 blz., 95 fr.
- 31 Een vernieuwd toeristisch aanbodbeleid voor West-Vlaanderen, 1988, 32 blz., 85 fr.

Rapporten Toeristisch Onderzoek (TO)

Abonnement TO 1987: 1.400 fr. (BTW en port ingebrepen).
Buitenland: 1.621 fr. (port en kosten ingebrepen).

- 116 Het toeristisch prijsindexcijfer van de Belgische Kust. Resultaten voor de periode 1986-87, 1987, 24 blz.
- 117 Toeristische Index WES Kust en Achterland, 1987, 10 blz.
- 118 Toeristische Gedragingen en Attitudes van de Belgen in 1985, deel I en II, 1987, 186 blz.
- 119 Toeristische Gedragingen en Attitudes van de Belgen in 1985, deel III-V, 1987, 179 blz.

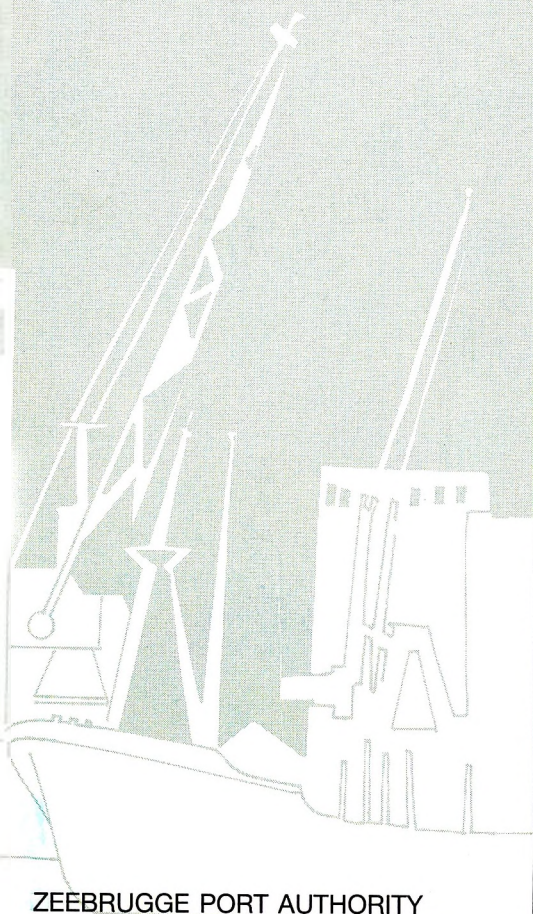
Tijdschrift 'West-Vlaanderen Werkt'

Abonnement 1988: 325 fr. (BTW en port ingebrepen).
Buitenland: 450 fr. (port en kosten ingebrepen).

Steunende leden ontvangen het tijdschrift en de andere publikaties van het jaar, de reeks 'TO' uitgezonderd.
België: 705 fr. (BTW ingebrepen).
Buitenland: 920 fr. (port en kosten ingebrepen).

If you think North Sea think ZEEBRUGGE

ZEEBRUGGE PORT AUTHORITY

L. Coiseaukaai 2 - 8000 Brugge
Tel. (050) 44 42 11 Telex 81201
Telefax (050) 44 42 24